

Imprimé — imprimé — nimic altceva decât imprimé. Dimineața, după masă, seara, ele domină.. Numai deosebirea în material decide de orele pentru care sunt destinate. Natural însă că imprimé-urile pe bumbac sau olandă se lucrează mai simplu, se împodobesc numai cu nasturi și cordoane de piele, pe când imprimé-urile pe crêpe de chine, mousseline sau organdy se lucrează mai bogat, cu croeli mai complicate. Garnitura lor constă în cele mai multe cazuri din funde grațioase din materialul rochiei, sau din panglică ciré. Rochiile din mătase lavabilă sau shantung imprimat formează media între aceste două extreme. Ele se vor lucra mai simplu decât cele de mousseline, mai mult în stil e glezesc, totuş mai elegant decât cele de bumbac, și se pot purta astfel atât dimineața cât și după amiază.

Oricum ar fi, moda veselă și încântătoare a țesuturilor înflorite le-a învins pe toate celelalte, fiind în acelaş timp practică, tinerească și elegantă.

MODĂ

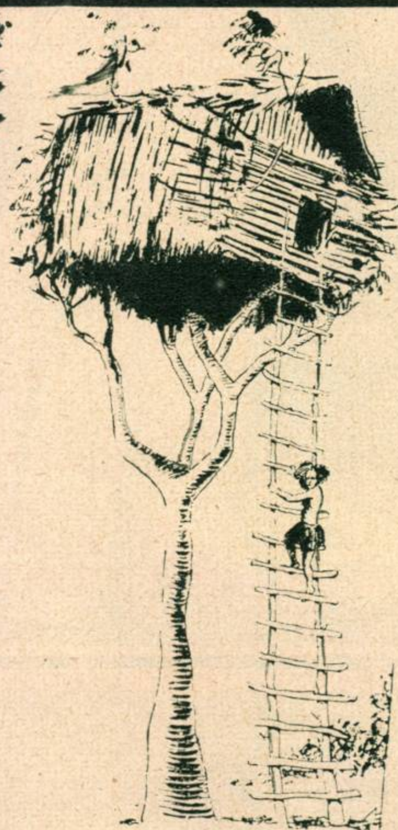

Joan Crawford poartă o delicioasă creeație „Adrian" din organdi alb, cu un desen solzos, în negru. Umerii sunt îmbrăcați într'o coleretă bogată, care face — prin contrast — ca restul corpului pe care rochia cade colantă, să pară foarte svelt. Dela genunchi începe un cloş extrem de amplu, semănat cu plicuri. Privită în ansamblu, îți pare că te afli înaintea unei sirene, ce se termină într'o inflorescență. In mâini poartă mănuşi din aceeaş materie, iar din sandaua formată doar din câteva cureluşe, apar picioarele pedicurate.

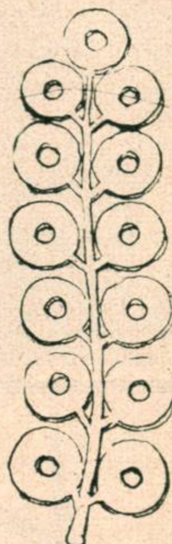
Ce nu știe toată lumea

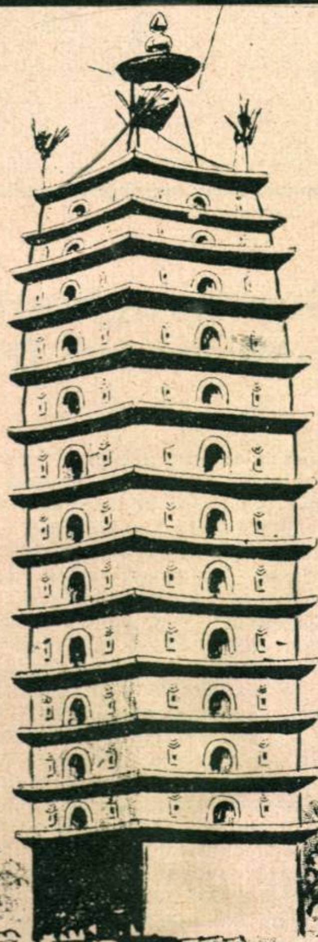
Caii de bronz din Piața St. Marc, Venezia.
Animale fatale
Oridecâteori sunt mutați din loc, cade un imperiu!
Impăratul Nero i-a instalat în vârful arcului său de triumf — și *Gloria Greciei s'a stins.*
Constantin i-a transportat în Bizanț și *Vechiul Imperiu Roman a căzut.* Dogele Dandolo i-a adus la Veneția și *Imperiul bizantin a încetat a mai exista.*
Napoleon i-a luat la Paris și *Sfântul Imperiu Roman a pierit.*
Au mai fost deplasați în două rânduri în cursul răsboiului mondial și *Imperiile Rus, German și Austriac au căzut!*

In triburile Kolari din Noua Guinee fetele nemăritate sunt silite să trăiască în pomi.

Arborele de bani din Malacca. Monetele sunt scuturate de pe cracă și întrebuințate la nevoie. Paradisiac, ce spuneți?

Turnul Optimismului ridicat de către *Tse Nin Nin* pentru a sărbători o victorie repurtată asupra francezilor. Totuși — chinezii au fost curând învinși iar *Tse Nin Nin*, a murit în luptă.

Johnn Haaslinger, omul fără picioare a parcurs pe mâini drumul dela Viena la Paris, 871 de mile în 55 de zile.

Femeia Rață, bizar costum purtat de femeile turce din Mostar pentru a se apăra de „Sirocco" un vânt foarte vătămător.

Dorothy J. Nessbaum din Washington poate scri cu ambele mâini deodată, două propozițiuni diferite.

SARI MARITZA JOAN CRAWFORD KATHARINE HEPBURN

tipul GRETA LA MODĂ

ANTROPOLOGII viitorului cari vor studia archivele cinematografului, vor descoperi la femeea secolului al 20-lea un fenomen cari-i va pune pe gânduri. Dacă până în primele decenii ale acestui secol fiicele Evei prezentau o nesfârșită varietate de tipuri, prin 1931—32 au început deodată să se asemene în mod uimitor. Toate au părul deschis, purtat neglijent în plete ce se întind până spre jumătatea gâtului, sprâncene extrem de subțiri ce fac un arc exagerat spre frunte și gene extraordinar de lungi. Aceste trăsături sunt accentuate de o buză inferioară, ce se lasă în jos dintr'o mișcare de nemulțumire și de o privire chinuită, ce-ți dă impresia că toate actrițele acestei ere ar fi victimele unui zdruncin nervos. Ei bine, impresia aceasta e cu totul falsă. Vă puteți da seama de ceeace s'a întâmplat cu madonele și ingenuele noastre de celuloid, studiând cele două serii de fotografii pe care le dăm aci. Seria de sus ni le reprezintă în luminoasele zile ale inocenței lor pre-Nordice. Veni apoi Greta... Jos vedeți metamorfozele pe care le-a determinat această apariție, în concepția de „frumos", a poporului feminin.

Inainte

După

MARLENE DIETRICH JULIETTE COMPTON ANNA STEN TALLULAH BANKHEAD

O agonie transmisă telefonic

Deși încă tânără și drăguță, domnișoara Flore Mally, una din cele mai simpatice protagoniste ale scenei franceze, pierdu într'o bună zi iubirea omului care timp de douăzeci de ani fusese totul pentru ea, și care o părăsi, pentru o femee mai tânără.

Zadarnic îl imploră ea să n'o părăsească tocmai atunci, într'o perioadă când avea mai mult ca oricând nevoie de protecția și influența lui.

Primi însă dezolantul răspuns că dragostea e un sentiment cu neputință de impus și că el n'o mai iubia.

Actrița căzu pradă neurasteniei. Sta zile întregi lâncezind, pierdută în trecut. Se analiza, căutând să vadă prin ce defect îl pierduse, dar nu parvenia să înțeleagă ceva și nici să se consoleze.

Exasperat ajunse în cele din urmă la concluzia că fără el, viața nu mai merita să fie trăită și hotărî să se sinucidă.

Alese un moment când știa că fostul său prieten se afla la el acasă, în tovărășia rivalei sale. N'avea să-și puie însă capăt zilelor acolo, ci în propriul său apartament ,dar proectă să facă în așa fel încât prietenul și cealaltă femee s'o audă agonizând.

Legă o sfoară de pologul patului său și prinse la capătul acesteia receptorul telefonului, în așa fel încât să atârne deasupra pernei sale. Restul aparatului se afla pe măsuța de noapte. Așeză pe telefon o greutate, pentru a-l menține închis, până la momentul oportun.

Domnișoara Flore suspendă receptorul telefonului deasupra patului său, luă o doză de otravă și ceru apoi numărul fostului său prieten, pe care-l înștiință că se otrăvia...

Pregăti apoi o doză de otravă — o otravă lentă pentrucă nu voia să moară repede. Se întinse pe pat și ceru numărul prietenului, care răspunse imediat.

— „Aci e Flora", zise ea „dar stai, nu închide cum ai făcut până acum — asta-i ultima dată că te mai chem".

— „Imi pare bine" răspunse atunci bărbatul „Mă bucură c'ai devenit rezonabilă".

— „Da, e adevărat că sunt mai rezonabilă acum. Dar îmi dau seama că nu mai are nici un rost să mai sufăr. Mă voi sinucide... chiar acum".

La auzul acestor cuvinte, bărbatul fu cuprins de groază.

— „Nu, te rog, nu... să nu faci asta" imploră el. „Așteaptă-mă că vin acum la tine!

— „Când vei fi ajuns aci, eu voiu fi moartă" zise ea calmă.

El își chemă atunci noua prietenă la telefon, punând-o să vorbească cu Flora, s'o convingă că actul ei era o nebunie, dar actrița se mulțumi să râdă sarcastic:

— „Acum iau otrava"' zise ea „ascultați și veți auzi ce va urma.

Ambii rămaseră la telefon fascinați de groază și sperând încă într'o mistificare. Dar Flora luase într'adevăr otrava și se svârcolia frământată de chinurile morței, până când cei doi năvăliră în camera ei, prea târziu însă, spre a o mai salva.

Muri după ore întregi de suferințe atroce, lăsând bărbatului care o părăsise, o impresie atât de penibilă, încât multe zile după aceea părea căzut într'o stare de prostație.

Flore Mally a lăsat o scrisoare, prin care justifică acest ultim gest al său:

„Nu sun prima care sacrifică totul pentru iubirea unui bărbat spre a plăti apoi prețul pe care-l plătește întotdeauna o femee încrezătoare. Mi-e inima sfărâmată și găsesc absurd să mai trăiesc.

„Oare cruzimea aceasta cu care bărbații răsplătesc femeile pentru darul frumuseței, al farmecului și al celor mai buni ani din viața lor, nu are limite?

„Sau Natura a făcut astfel pe bărbați, încât dragostea îi transformă în niște fiare ce nu urmăresc decât nenorocirea femeilor care se încred în ei, făcând să ispășim amar nebunia de a-i fi iubit?

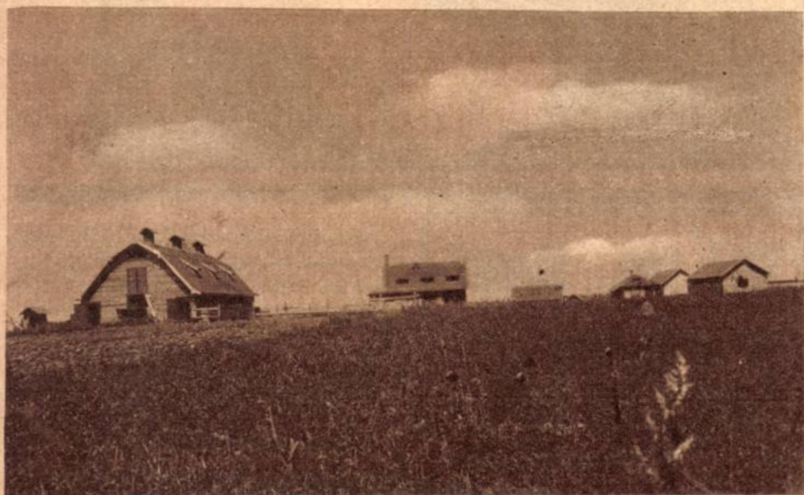
„Am sacrificat totul pe altarul a ceeace-mi părea o iubire ideală, și iată rezultatul...

In ziua de 2 Iulie a. c. a avut loc în prezența domnului ministru Gusti, solemnitatea deschiderii cursurilor de agricultură pentru învățători, la școala de horticultură din Dragomireștii din Vale (Ilfov).
Fotografia noastră înfățișează pe învățători în fața școalei. In mijloc d. ministru Gusti.

Săptămâna trecută, sub conducerea domnului G. Ionescu-Sisești (X) fost ministru al agriculturii, s'a făcut o vizită publică în câmpurile de experiență dela Băneasa ale Institutului de cercetări agronomice.

Ferma model a Majestății Sale Regelui la Băneasa.

Fotografiile ne-au fost comunicate de d. ing. agronom A. D. Carabella.

Citiți „Adeverul Literar"

IDILĂ LA PLAJE

Vleau să mă joc!...

Uite o fetiță...

Eu știu mai bine...

Și idila se termină ca orice idilă...

In articolul nostru „Ultimul colț din imperiul țarilor", publicat în numărul 334, s'a omis să se menționeze, printre personalul Legației, numele domnului Vice-Consul Ioachim Stoiew, care se află în serviciul acelei Legații de 56 de ani.

SĂ MĂ FAC BOXEUR?

CUNOSCUTUL SCRIITOR, DOMNUL VICTOR EFTIMIU, FRECVENTEAZĂ O ŞCOALĂ DE BOX

AM citit prin ziare întâmplarea acelei domnişoare medic — poate că aţi citit-o şi d-voastră — care întorcându-se noaptea de la un bolnav, a fost atacată de un răufăcător, o namilă de om, pe o stradă dosnică.

Câţiva pumni ai domnişoarei, bine aplicaţi, îl prăbuşiră la pământ pe bandit, care nu ştiuse că are de aface cu o elevă a unei şcoale de box. Se spune că domnişoara, după această ispravă, — ca ori ce femee — a început să ţipe. A venit desigur lume multă şi tâlharul a fost arestat.

Ce-ar fi să mă fac şi eu boxeur? — m'am gândit, şi m'am pus în căutarea unei şcoale.

Nu frecventez exhibiţiile de box şi m'a impresionat în mod ciudat descoperirea pe care am făcut-o mai mult pe neaşteptate în dosul Teatrului de vară „Oteteleşanu".

Intr'o sală lungă, un număr de bărbaţi goi, având numai culoţi şi un fel de pantofi cu talpă de asbest săreau şi dansau , se căţărau cu agilitate de maimuţe, pe nişte scări, se trântiau pe jos, tremurau din mâni în faţa unor oglinzi, se dădeau peste cap sau se sbâteau cu picioarele 'n sus, se repeziau furioşi cu capul sau cu pumnii asupra unor saci de piele groasă, umpluţi cu nisip... Alţii upăiau sprinten de colo, colo, se aplecau ferindu-se (de cine?) apoi dădeau un atac viguros, repezind pumnii spre un duşman invizibil, iar se feriau, făceau doi paşi înnapoi, deodată o săritură bruscă înainte, iarăş câteva lovituri date în aer, icnind greu, cu o răsuflare şuerată...

Toţi bărbaţii aceştia goi din jurul meu, se sbâteau, săreau, asudau, icniau, se 'nfuriau fără să aibă nici un motiv.

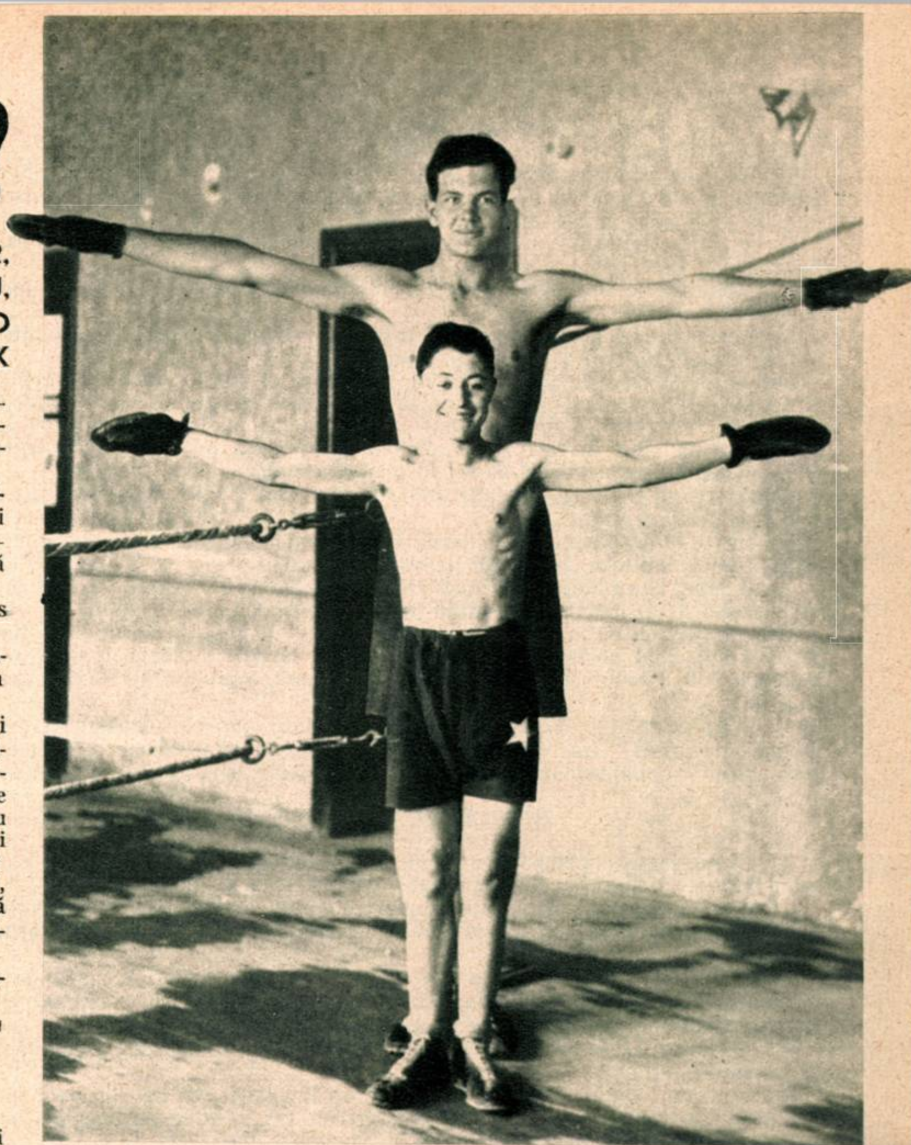
Fiecare se sbuciuma pentru dânsul singur; se părea că nici nu vede pe cei din jur. Era parcă o anticameră a infernului...

Nu mi se dădu, nici mie, vre-o atenţie...

De o dată aud o comandă

— *Taims!* (englezescul „times" = timp).

Toţi „diavolii" se opriră ca prin farmec, rămânând liniştiţi şi calmi. Abea acum observai că erau nişte tineri foarte simpatici. Incepură să râdă şi să vorbească între dânşii.

Doi, cari n'ar putea boxa niciodată împreună

Antrenament la coardă

CÂTEVA PREZENTĂRI

Se apropiară de mine d-nii Aurel Iorgulescu şi Umberto Lancea, proprietarii şcoalei de box numită „Clubul titanic", şcoala unde intrasem. Ei îmi recomandară pe câţiva dintre cei din apropierea noastră:

— Domnul *Dumitru Vereş*, amator, care promite să devie un bun boxeur.

Il văzusem, cu câteva clipe înainte, bătând precipitat cu pumnii, cu o repeziciune uimitoare, în sacul de piele, umplut cu nisip ce atârna în faţa lui. L-aş boteza, dacă nu se supără: „omul maşină".

Sacul se balansa, atârnat de sus, lovind câteodată, în creştet, capul boxeurului, care se repezia cu grumazul aplecat, furios, ca un taur într'o arenă spaniolă.

— *Gh. Poiană*, mi se recomandă un alt tânăr.

E un uriaş înalt de doui metri, pe care l-am zărit imediat, când am intrat în sală, sărind cu sprinteneală şi graţie peste funie (o coardă cu mânere, astfel cum au domnişoarele de prin pensioane).

— Are 18 ani. Cântăreşte o sută de kilograme — continuă să-mi explice d. Iorgulescu. „Va fi un boxeur extraordinar. E poreclit *Carnero*, după numele vestitului boxeur italian".

— *Taims.* „Se auzi din nou comanda.

Şi, ca prin farmec, toţi începură să se sbuciume din nou...

Observasem că această comandă fusese dată tot de un domn gol, care ţinea în mână un aparat special, „un cronometru" care măsoară timpul numai pentru un interval de şase minute, cias special pentru asemenea scopuri.

— D. *Alex. Sache*, ajutorul nostru" — spuse mentorul meu.

„D-sa dă semnalul de începere şi de încetare a exerciţiilor. O repriză de exerciţii durează trei minute; pauza e de un minut.

UN ANTRENAMENT DE BOX

In „ringul", înconjurat de funii, păşiră d-nii Dinu Mihail şi Ştefan Moldoveanu, amândoi vechi şi cunoscuţi boxeuri.

Era un „match" de antrenament.

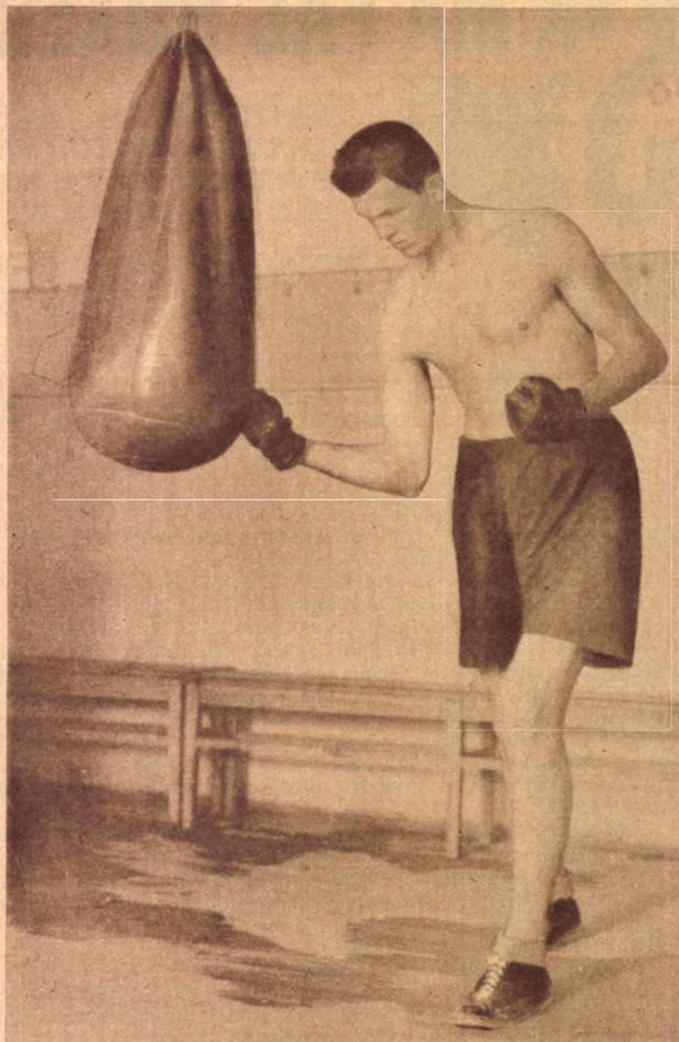
Asemenea matchu-ri se fac zilnic între diferiţii boxeuri profesionişti, cari frecventează sala de aparate şi ringul şcolii.

Buf! Dum! Zduff!! Buf-buf! — pocneau şi duduiau pumnii.

Boxeurii se îndârjiseră rău: dădeau fără milă unul în celălalt, cum adiniauri văzusem pe „omul maşină" bătând toba în sacul de piele, îngreuiat cu nisip.

De astă dată însă, loviturile furioase nu erau primite de sacul inert, ci de corpuri vii omeneşti, cari în dosul coastelor subţiri şi fragile aveau o inimă, care pulsează, un plămân care respiră...

— *Brek!*" strigă arbitrul, d. Alex. Sache.
— Ce 'nsamnă asta? — am întrebat.
— Când se încurcă mânile, atunci luptătorii se opresc. Strig: „brek!" (despărţiţi-vă). Nimeni nu are voe să mai lovească. Luptătorii se dau un pas înapoi; apoi boxul începe din nou.
La antrenament se fac şase reprize, câte trei minute, fără rezultat definitiv.
La „match" se fac 10-12 reprize. La campionatul european se ajunge până la 15 reprize.
In pauza de un minut boxeurii luptători, din faţa mea, făceau mişcări de respiraţie, ridicând şi lăsând braţele.
Sudoarea curgea de pe dânşii. Iar începură să lupte. Aveau o respiraţie când gâfâetoare, când şuerătoare. Mi se părea că trebue să fie morţi de oboseală... Privind la dânşii, cum se loviau cu înverşunare, parcă începusem eu să simt dureri prin coaste... Nici n'am putut număra pumnii, ce-a primit fiecare. (Cred că au fost câteva sute).
După a şasa repriză mă apropiai de domnul Ştefan Moldoveanu, care mai era încă în ring.
— Nu te doare nimic? — l-am întrebat pe simpaticul tânăr, care am aflat că e şi student, la şcoala de architectură.
— De loc! Sunt deprins!" îmi răspunse zâmbind — poate mirat de nepriceperea mea într'ale boxului şi mila deplasată, ce i-o arătam.
Intr'adevăr, după minuta regulamentară de odihnă, d. Moldovanu începu să sară sprinten peste „coardă", iar d. Dinu Mihail, nesăturat, se apucă să se lupte cu văzduhul, cu adversarul fantomă, caşi celallt tânăr descris mai sus.
— E un exerciţiu special; se chiamă „boxul umbrei", boxul cu un adversar închipuit!" îmi explică d. Alex. Sache. Apoi se duse să dea explicaţii unor începători, arătându-le primii paşi şi unele figuri de gimnastică.

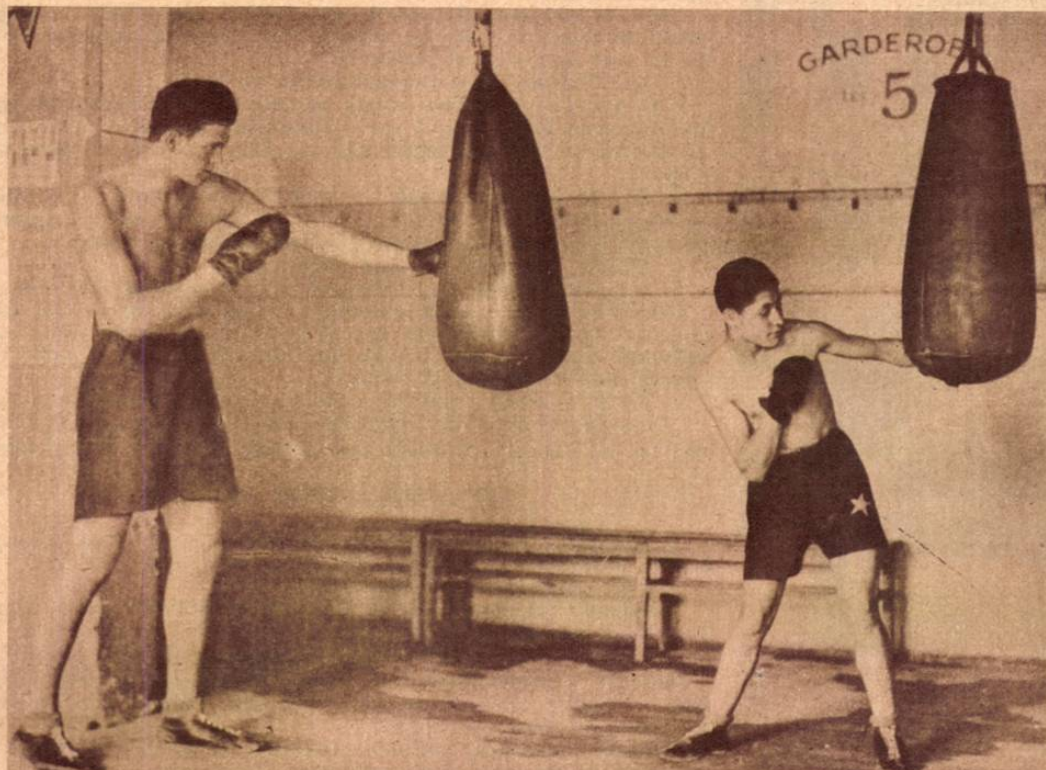
Gh. Poiană „Carnera" al României

INTELECTUALII ŞI BOXUL

— Avem vre-o şaptezeci de elevi, şi nu numai de profesionişti, cari se perindă pe aci între orele 4-9 seara — mi-a spus d. Iorgulescu.
„Vin şi intelectuali: studenţi, ziarişti, avocaţi, artişti, scriitori, nu numai bărbaţi dar şi femei, cari sacrifică zece minute pe zi pentru educaţia lor fizică.
„Intre aceştia sunt: doamna şi d. Victor Eftimiu, cari iau lecţii de educaţie fizică. Apoi d-na Zaharia, dna Scârţan, de la Teatrul Naţional şi alţi artişti şi artiste, cari au nevoe de supleţea corpului.
Nu e numai decât nevoe ca cineva să se facă profesionist; poate rămâne şi boxeur amator.
Fiecare om, tânăr sau bătrân, copil de la şapte ani în sus, sau femee, doamnă sau domnişoară, trebue să sacrifice zilnic zece minute pentru sănătate.
Fiecare dintre noi trebue să înveţe să se apere, când este atacat, — să ştie să smulgă un revolver sau un cuţit din mâna unui răufăcător.
Cei slabi pot învăţa trucuri, prin care să desarmeze pe adversarul cel mai voinic. Sunt mişcările de *Jiujitsu* (lupta japoneză), răsuciri de mână etc.; apoi este *boxul francez*, anumite figuri, prin cari adversarul este indus în eroare: te faci că vrei să-i dai un pumn, şi pe când el se apără sus, îi dai una cu piciorul, sau cu capul.
Se recomandă — îmi spune d. Iorgulescu — ca orice om, care doreşte să aibă un corp sănătos şi frumos să facă zilnic puţină gimnastică: cei prea graşi pot slăbi, iar cei, cari au muşchi prea slabi, se pot însdrăveni.

CE CALITĂŢI SE CER UNUI BOXEUR?

— In primul rând trebue să fie perfect sănătos şi să aibă o înclinare firească. Trebue să aibă instinctul, ambiţia, curajul, voinţa şi dragostea...

Dumitru Vereş — „omul maşină" şi Gh. Poiană — „Carnera" antrenându-se la sacul de nisip.

Altfel nu poţi deveni boxeur de meserie" — mi-a spus d. Iorgulescu.
„Totuş poţi urma cursurile spre a deveni boxeur amator şi să fii în stare să te aperi..
„Primele lecţii se fac la *greutăţi* de un kgr. până la o sută de kilograme, apoi la *spalier* (un fel de scări verticale), unde se fac planşe şi alte figuri.
O importantă gimnastică este cea *culcată pe saltele*; se execută diferite exerciţii, cu scopul de a se desvolta muschii abdominali.
După primele exerciţii corporale, se trece la gimnastica medicală, cu mingea precum şi la alte aparate, ca de exemplu:
1) Lovirea *mingei rotunde cu arc*, „training ball", care sare şi te loveşte lateral, dacă n'ai dat lovitura drept în centru. (Acest exerciţiu desvoltă atenţia şi preciziunea ochiului).
2) *Sacul de piele cu nisip* întăreşte articulaţiile mânei, cotului şi braţului.
3) *Săriturile la coardă* întăresc picioarele şi reglează respiraţia.
4) *Puchingball* (minge, în formă de pară, atârnată de platformă) desvoltă agilitatea ochilor.
5 Apoi, în *„ring"* se fac antrenamentele *„boxului închipuit"* precum şi lupte reale de antrenament.
6) Mişcările *în faţa oglinzei* servesc la autocontrol.
Boxeurul profesionist, oricât de rutinat, trebue să repete zilnic aceste exerciţii.
Boxeurii se ocupă mai puţin de ridicarea greutăţilor.

CÂNTĂRIREA BOXEURILOR

Inaintea unui *match*, cu opt ore înainte de luptă, boxeurii sunt cântăriţi, spre a fi clasificaţi în categorii, după greutate.
Cântărirea se face cu mare preciziune, până la un gram. Luptă între dânşii, numai cei din aceeaş categorie.
Cu aceeaşi preciziune se cântăresc şi mănuşile, cari n'au voe să fie cu un

gram mai grele, sau mai ușoare.

Astfel, de pildă, mănușile de 6 „once” (măsură engleză) trebue să cântărească exact 228 grame.

Boxeurii sunt clasificați în următoarele categorii: *minimă* (45 kilograme și 500 grame), care e cea mai mică. Apoi vine: *hârtie, muscă* (care poate avea între 48 kgr. — 50.800 kgr. Vereș, citat mai sus, e mic de statură, făcând parte din această categorie) *cocoș, pană, ușoară, semi mijlocie* (ca o curiozitate, notez cifrele migăloase, 66 kgr. și 678 grame, până la 72 kgr. 524 grame, în cuprinsul cărora se clasifică această categorie) *mijlocie, semigrea, grea* (78 kg. până la 104 kgr.) Un boxeur, care cântărește peste 104 kgr. se numește că e *dredorm!*

— Gh. Poiană, „Carnero”, dacă se va mai desvolta, azi are numai 18 ani, va face parte din categoria „dredorm” —îmi spune informatorul meu.

Un mic truc al boxeurilor cari au interesul să fie clasificați într'o categorie inferioară: înainte de a fi cântăriți nu mănâncă nimic. Masa o iau abia după cântăreală.

Apoi iar nu mai mănâncă nimic, spre a fi mai sprinteni la luptă.

MIȘCARI INTERZISE ȘI CELE PERMISE

Cerând informațiuni am aflat că boxeurii nu au voe să dea următoarele lovituri:

a) *la ceafă* b) *sub centură* c) *în spate* d) *cu cotul.*

Totuși am observat, că domnii Dinu Mihail și Ștefan Moldoveanu (probabil fără voe) se loviau și în ceafă. Imi permit să observ că aceasta poate fi foarte primejdios, în caz că se fracturează baza craniului.

Mișcări permise sunt cele următoare, mi s'a spus:

Lovituri peste față, în ochi, la tâmplă, bărbie, în dreptul inimei, ficatului..

— Ce fel de măsuri preventive se iau, pentru prevenirea accidentelor? am întrebat.

— *In primul rând sunt mănușile de boxeur, umplute cu păr de cal. Aceste sunt mai moi pentru antrenament și mai tari, în caz de „match”.*

Sunt mănuși de *opt onci* pentru antrenament; *șase onci* pentru luptători profesioniști, *cinci onci* pentru match și campionat.

O *once* (măsură engleză) = 38 grame.

Apoi se pune în gură, peste dinți, un fel de aparat protector de cauciuc, confecționat special de dentiști, pentru fiecare persoană în parte. Aparatul se ține în gură, sub buze, pentru ca să nu se rupă dinții.

Deasemeni boxeurii, înainte de-a îmbrăca mănușile, își bandajează — cu o fâșie specială— articulațiile de la degete și mână E un anumit sistem, bine studiat, care împiedecă deslocarea articulațiilor, atunci când se dau acele violente lovituri, și când pumnul ține locul unui ciocan de fier.

ACCIDENTE

— Vrea să zică, orice accident e exclus? — am întrebat.

— *A, de loc! îmi răspunse cu franchețä d. Iorgulescu. — Cei cari voesc să devie boxeuri profesioniști se aleg uneori cu arcada sprâncenei frântă cu buza sau urechea sângerândă, cu nasul turtit, maxilarul plesnit, câte o coastă ruptă sau vre-o luxație a brațului... Urmări ale loviturilor permise!...”*

— Ce faceți în asemenea cazuri?

— Avem o mică farmacie aci pentru răniri de puțină însemnătate. In cazuri mai serioase, cum ar fi o luxație, este necesară intervenția unui medic.

„Sunt într'adevăr mici desavantagii — îmi spune d. Iorgulescu. Dar gloria despăgubește, în mod suficient pe boxeurul profesionist, iar boxeurul amator se simte bine, căci are o superioritate fizică asupra semenilor săi”.

CE SPUN MEDICII?

Pentru a complecta ancheta noastră am căutat să aflăm și părerea unui distins medic bucureștean.

— Nu consiliez abuzul de exerciții fizice violente și pierderea de prea mult timp pentru a face sporturi” îmi spune un cunoscut medic.

„La noi a cam început să se exagereze, e un exces; tineretul își părăsește ocupațiile serioase și utile, pasionându-se de multe ori în direcții nefolositoare.. Nu trebue să uităm, că oricât sport ar face un om, nu va fi nici o dată mai puternic ca o gorilă și nici nu va alerga mai repede ca un cal. Sporturile violente minează sănătatea și însălbăticesc pe om. Ar fi de dorit ca tineretul să consacre o oră pe zi mai mult pentru ca să citească și să se instruiască”.

Aceasta este părerea medicului, cu care am vorbit.

ALEX. F. MIHAIL

O INSTITUȚIE POPULARĂ de FOLOS OBȘTESC

Progresele realizate de Banca Populară „Floreasca"

Buna organizare a Băncii Populare Floreasca și solidaritatea dintre membri ei s'a constatat în dimineața zilei de 2 Iulie a. c., cu ocazia zilei Cooperației, când au participat cu o însuflețire demnă de orice laudă peste 1.000 membri.

Cu această ocazie membri ei au defilat pe Calea Victoriei având încadrate și două care alegorice, dintre cari unul reprezentând munca și economia, iar al doilea producția.

Banca Populară „Floreasca" a luat ființă la 1 Octombrie 1922, cu un număr de 130 de membri și cu capital deplin vărsat de lei 43.270.

Astăzi această bancă numără circa 5.000 membri cu un capital deplin vărsat în sumă totală de lei 8.500.000. In afară de capitalul social, Banca mai dispune de următoarele fonduri:

Fond de rezervă	Lei 800.000
Fond secția de asigurare mutuală	Lei 1.000.000
Fonduri diverse	Lei 1.200.000
Total fonduri	Lei 3.000.000

Dela înființare până la 30 Iunie a. c., Banca Populară „Floreasca" a acordat peste 7.000 împrumuturi în valoare totală de lei 180.000.000.

Pe lângă operațiunile de bancă propriu zisă, Banca Populară Floreasca mai are o secțiune de asigurare mutuală, care acordă familiei membrilor decedați, ajutoare de înmormântare în numerar, care variază între 7.500—10.000.

Actualmente posedă depuneri spre fructificare în valoare totală de lei 12.000.000.

Pentru acoperirea acestor depuneri, Banca dispune de următoarele fonduri:

Lei 8.500.000, depuși la Banca Națională a României;

Lei 1.000.000, depuși la Banca Centrală Cooperativă.

Lei 1.800.000, Sold disponibil în cassa băncii.

Increderea membrilor, în conducerea Băncii, a crescut atât de mult că în anul în curs s'au depus spre fructificare, diferite sume, cari au atins la 30 Iunie a. c., suma totală de lei 7.500.000. Din aceste depuneri peste 75% sunt fără nici o pretențiune de dobândă.

Pentru a se veni în ajutorul membrilor, Consiliul de Administrație al Băncii Populare „Floreasca", a convertit toate împrumuturile vechi pe ipotecă, lungindu-le termenul de plată până la 10 ani cu o dobândă de lei 8,50%.

Pe lângă Banca Populară Floreasca, s'a constituit cu totul separat o cooperativă de consum, cu acelaș nume cu un capital deplin vărsat de lei 500.000.

D-l Al. Radu
Președintele Băncii Populare „Floreasca"

Cu prilejul Zilei Cooperației, Cooperativa „Munca" a lucrătorilor fabricei de chibrituri a organizat un banchet la care au participat Cooperativele: „Artele Grafice" a lucrătorilor tipografi, „Cuțitul de Argint", „Prietenii Cooperației", delegații cooperativelor din Buzău, în frunte cu d. Mihalcea, etc.

In fotografia noastră remarcăm în mijlocul mesenilor pe d. deputat I. Mirescu, apoi d-nii C. Hogea, Balamace și Kamenița, din partea Oficiului cooperației române, etc. După amiază a avut loc în parcul fabricei o frumoasă serbare populară la care a participat și d. profesor Mladenatz directorul general al Oficiului Național al Cooperației.

Membrii cooperativelor în fața Ateneului Român.

TENEBRO

DE RUDYARD MULLTON

14)

— Dar lasă-mă domnule în pace, strigă Rex, pentru numele lui Dumnezeu! Nu mai pot să scap de d-ta... Nu pot să mă sinucid, nu pot să mă uit în oglindă sau să semnez un act, că apari ca un Mefisto în actul I din Faust, şi mă opreşti!

— Te conjur, dacă mă iubeşti, nu semna! continuă Stewens, gesticulând dezordonat.

— Dragă domnule Iacobs, făcu Rex, te rog foarte mult, actul e ca şi semnat, dar treci un minut în camera de alături, până termin cu dumnealui. Nu te supăra... Vreau să-i dau o lecţie, ca să nu mă mai întrerupă din afaceri, niciodată!

— Crapă, dacă nu spune o anecdotă zise Rex şi făcu discret un semn că Stewens e cam trăznit. Ce să fac?... Altfel nu scăpăm toată noaptea de el...

Iacobs trecu în camera vecină, iar Rex izbucni:

— Ce mai vrei domnule, dece nu mă laşi în pace?

— Nu trebue să semnezi contractul cu Iacobs! o ţinea morţiş Stewens.

— Dar ce-ţi pasă d-tale, dacă eu donez, vând, sau incendiez agenţia mea?

— Poţi să faci ce vrei cu agenţia d-tale, dar nu trebue să semnezi contractul cu Iacobs! răspunse Stewens.

Rex era furios:

— D-ta eşti nebun! Nu mai înţeleg nimic! Spune lămurit ce vrei!

— Aveţi niţică răbdare şi ascultaţi-mă. Incepusem tratative cu avocatul lui Iacobs, ca să cumpăr vila acestuia, din Edonpark. Tratativele erau aproape terminate, contractul redactat, mai rămăsese ca Iacobs să-l semneze. Când, apare deodată procuristul d-tale şi vrea să-mi sufle afacerea. Incepe negocieri cu Gurock, avocatul lui Iacobs şi Gurock întrerupe tratativele cu mine. Ei bine, d-ta ţii cu tot dinadinsul să cumperi vila lui Solomon?

— Eşti în eroare, răspunse Rex. Eu am tratat pentru vila Mimoza, a lui Moro Mopp. N'am tratat pentru nici o casă a lui Iacobs.

— Domnule director general, stărui Stewens, eu ştiu că sunteţi o forţă de mâna întâia, în afaceri imobiliare, dar nici eu nu sunt un agiamiu... Aţi terminat desigur tratativele cu Gurock, şi acum voiţi să semnaţi contractul, pentru cumpărarea vilei lui Iacobs, din Edonpark. Să dăm cărţile pe faţă! Vila lui Iacobs, vreau s'o cumpăr eu. Cât ceri, ca să renunţi la ea?

— A, făcu Rex Farwell... Aşa stă chestia!?... Carevasăzică, d-ta crezi că am aci, în faţă, contractul pentru cumpărarea unei vile, care ar aparţine lui Iacobs?... Te înşeli, acesta e un contract de...

Dar anecdotierul, nici nu-l asculta, ci-l întrerupse:

— Mie îmi trebue vila lui Iacobs, fiindcă e vecină cu vila mea, şi are un teren în spate, pe care, prelungit cu terenul meu, aş putea să mai construesc o casă. Ei bine, dacă renunţi la vilă şi, mai mult, obţii dela Iacobs să mi-o vândă mie, pe preţul fixat la început, adică să semneze acest contract, ai dela mine un comision de 300 lire.

Şi Stewens scoase din servieta ce purta sub braţ, un act pe care-l puse pe biroul lui Farwell.

— Iată aci, e scrisoarea prin care-ţi asigur acest comision.

— Dar, domnule, sunteţi în eroare, protestă Rex Farwell...

— Haide 350 de lire, dar nici un ban mai mult! oferi Stewens, crezând că Rex se lasă greu, ca să obţină un comision mai mare.

— Domnule Stevens, zise Farwell apăsat, d-ta greşeşti: vila Mimoza din Edonpark, nu e a lui Iacobs, ci a lui Moro Mopp, iar Gurock e avocatul lui Moro, nu al lui Iacobs!

— Ba pardon, protestă Stewens anecdotierul. Vila Mimoza a fost a lui Moro, dar a vândut-o acum vre-o patru luni lui Iacobs. Moro nu mai are nici o casă, nici un ban. E curăţat!

— E ruinat? făcu Rex surprins.

— Tinichea!

— Şi zici că vila Mimoza e a lui Iacobs? Eşti sigur?... făcu Rex neîncrezător.

— Da, domnule director, e vecină cu a mea. Uite şi fotografiile caselor. Iată şi actul publicat în ziare, prin care Moro şi-a vândut vila din Edonpark, lui Iacobs

Şi deşertă conţinutul servietei sale, pe biroul lui Rex.

— Dar Moro locueşte la vila Mimoza, băigui Rex.

— Stă cu chirie, la Iacobs...

— Şi Gurock?...

— E avocatul lui Iacobs, nu al lui Moro.

Un val de speranţă şi fericire năpădi în sufletul lui Rex:

— Bine d-le, isbucni el cu o veselie nestăpânită, dece nu mi-ai spus mai curând ce vrei??...

Aşa dar, el, Rex, şi cu agenţia lui, faimoasa agenţie Tenebro, nu putea fi acuzat că a vândut lui Iacobs, o vilă ce nu aparţine agenţiei, nici vila lui Moro, dat fiind că vila Mimoza era a lui Iacobs!.

— Mari bandiţi domnule!... făcu Rej printre dinţi.

— Cum aţi spus? întrebă Stewens.

— Pardon, mă gândiam la altceva.

— Să vezi cum a fost, domnule director general, explică Stewens, ancodotierul. Măgarul de Iacobs a aflat că eu ţin să cumpăr vila Mimoza, încă de pe când ea se afla în proprietatea lui Moro. Şi Iacobs mi-a suflat afacerea: a cumpărat el vila dela Moro, ca să-mi ceară apoi pe ea, mai mult decât face. Acum, d-ta o cumperi dela Iacobs, şi preţul vilei creşte mereu... Vreau să se termine odată cu intermediarii..

— Bine, d-le Stewens, zise Rex Farwell. Lasă actele aci; am să vorbesc cu d. Iacobs...

Farwell trecuse în noaptea aceea prin atâtea emoţii, încât simţi cum i se întunecă mintea şi cum îl cuprinde un fel de ameţeală. Mormăi, ca beat:

— Case... case multe... palate... zgârie nori!... Un viitor de beton armat!...

Stewens, care se îndrepta spre uşe, se întoarse:
— Ce ai, omule?... Ce spui acolo?...
— Am început să văd în oglindă case, case multe... case de bani... case de sănătate...
— Nu ţi-am spus eu? replică Stewens. Cu două lumânări, totdeauna ţi se arată viitorul în oglindă...
După plecarea lui Stewens, Rex îşi frecă mâinile, râzând.
Situaţia lui se îmbunătăţise brusc, prin cele ce-i mărturisise Stewens. Aşa dar, vila Mimoza nu era a lui Moro, ci a lui Iacobs! Toată acuzaţia contra lui Rex, că agenţia a vândut lui Iacobs o vilă străină vila aparţinând lui Moro, cădea. Roşcatul uriaş nu se putea plânge la parchet, că agenţia a încercat să vândă proprietatea lui Moro, nici Iacobs nu putea să facă plângere, deoarece vila în chestiune e propria sa casă.

CAP. XIII

O dispariţie misterioasă

După plecarea lui Stewens şi după ce Rex dădu câteva ordine lui Sambo, acesta introduse din nou pe Iacobs, care, în acest timp, aşteptase, pierzându-şi tot mai mult răbdarea, în odaia vecină.
— Scuză-mă că te-am făcut să aştepţi atâta, zise Rex.
— Ţi-a spus cel puţin o anecdotă nostimă? îl întrebă Iacobs.
— Cum nici nu mă aşteptam! răspunse Rex Farwell.
— Ai semnat actul de cesiune?
— Nu încă. Mai e timp, zise Rex.
— Ba nu mai e deloc. Mâine Moro depune plângerea că ai vândut o casă care nu-ţi aparţine.
— Domnule Iacobs, replică Rex, accept să intru în tratative cu d-ta, dar nu aşi dori ca pe urmă să mai am vre-o dificultate din partea lui Moro. De aceea, dacă vrei să semnez acest act, prin care-ţi cedez agenţia, te rog să te duci la Moro mâine dimineaţă, şi să-l convingi să nu depună plângerea contra mea, până nu voi vorbi şi eu cu el. Mâine dimineaţă ne vom întâlni la Moro acasă, ca să discutăm chestiunea...
Rex nu mai voi să accepte nici o replică din partea lui Iacobs:
— Mi-e somn. Te rog, lasă-mă să dorm, şi mâine dimineaţă, cu capul limpede, vom discuta acastă chestiune.
Un orologiu bătu ora 1 noaptea.
— E târziu, acum, încheiă Rex... Pe mâine...
Iacobs voi să stărue, ca să obţină în noaptea aceea chiar, semnarea actului, dar Rex îl concediă şi apoi, calm, se culcă.
Rex Farwell se culcase pe o canapea din birou; în camera sa, dormea Diana, deoarece directorul general nu permisese în noaptea aceea personalului agenţiei Tenebro, să plece acasă.
Dar Rex nu dormise decât vre-o două ore, căci, pela 3 dimineaţa, Bill Parker veni să-l scoale, zgâlţâindu-l:
— Hai Rex, scoală-te!... S'a întâmplat o mare nenorocire!... Hai, scoală!...
— Ce e, ce s'a întâmplat? întrebă Rex buimăcit de somn.
— Diana a dispărut!
— A dispărut?
— A fugit!
Rex se scărpină în ceafă, privind cu ochii turburi pe Bill. Acesta se răsti la el:
— Trezeşte-te, odată! N'auzi că Diana a fugit?
Şi Bill Parker, procuristul agenţiei, explică lui Rex, cum găsise goală, odaia în care se odihnia Diana şi uşa dela balcon deschisă. De bara balconului, era legat un cearşaf înodat. Diana sărise desigur pe fereastră, şi fugise la Moro, la Papagalul Alb, ca să scape pe Rex de mânia uriaşului financiar.
Rex părea năucit. S'ar fi zis că cineva îl isbise în moalele capului cu o măciucă. Repeta, bâlbânindu-se, pe jumătate adormit:
— A fugit la Moro!...
Şi deodată, sări ca ars, de pe fotoliu:
— Cât e ceasul?
— Trei noaptea!
— Cred că e prea târziu, acum...
— Nu vrei să mergem la Papagalul Alb? îl întrebă Bill.
— La ce bun?... Aşa a fost să fie...
Şi căzu cu capul în mâini. Bill ieşi în vârful picioarelor, lăsându-l singur cu durerea lui... Când trecu pragul, Bill îşi spuse, cu tristeţe:
— Păcat!... Am fi putut da lovitura!... Ah, femeile!,,,
Iar Rex adormi din nou, îndată, de parcă ar fi fost narcotizat...

★

A doua zi de dimineaţă, Rex Farwell se duse la Vila Mimoza din Edonpark, unde locuia Moro Mopp. Fu îndată primit de către Moro, Iacobs şi Gurock, avocatul acestuia din urmă. Intre Iacobs şi Moro, isbucnise o violentă ceartă, pe chestia plângerii, pe care Moro voia s'o facă la Parchet.
Rex le dădu bună dimineaţa şi privind în ochi pe Moro, intră direct în chestiune:
— Moro, azi noapte Diana a fugit dela mine şi s'a dus la Papagalul Alb, unde ai făcut ce ai vrut cu ea. Conform înţelegerii dintre noi, am venit să-mi dai poliţele şi actele compromiţătoare înapoi.
Moro se congestionă, şi acuitatea privirii sale deveni aproape insupportabilă. Izbucni:
— M'ai făcut s'o aştept până în zori, şi n'a venit!...
— Cum? întrebă Rex uimit, Diana n'a fost aseară la tine?
— Ascultă, Farwell, de mine să nu-ţi baţi joc: îţi spun că n'a fost la mine nici o Diană!
— Dar a fugit de acasă! A sărit pe fereastră... Ea voia să se întoarcă la tine...
— Nu s'a întors la mine! mormăi uriaşul financiar.
— Atunci, n'a fugit, ci a fost răpită!...
— Răpită? Ce te face să crezi? întrebă Moro.
— Haide, Moro, nu mai trişa: joacă cinstit! Mărturiseşte că Diana a venit eri noapte la Papagalul Alb, unde s'a întâlnit cu tine... Şi dă-mi actele.
— Dar am o sută de martori dela Papagalul Alb, că Diana n'a fost eri noapte acolo.
— Nici acasă la tine?
— Acasă am sosit la 7 dimineaţa; aci mă aştepta Iacobs.
— Atunci unde e Diana? întrebă Rex.
— Eu de unde vrei să ştiu? făcu Moro ursuz. Poate că ai ascuns-o tu, ca să mai câştigi timp. Dar cu mine nu merg trucuri de astea: azi depun plângerea la parchet, contra ta.
— Ţi-a spus Iacobs de tratativele dintre el şi mine, cu privire la cedarea agenţiei către el?
— Nu mă privesc combinaţiile voastre!
Şi, ca scos din minţi, uriaşul roşu începu să urle şi să ameninţe. Rex se înfurie şi el:
— Canalie, tu ai răpit eri noapte pe Diana, dela mine!... Ai înţeles, ai prins de veste, că ţi-am dejucat planul şi că am posibilitatea să parez plângerea ce vrei să faci la parchet!
— Ba tu ai răpit-o dela mine, strigă Moro. Tu mi-ai furat pe Diana, încă de acum câteva luni, când ai revăzut-o la Papagalul Alb. Ai înţeles atunci că ai putea să-mi storci bani, şi ai ademenit-o să te urmeze, pentruca apoi să mi-o cedezi contra unei sume mari de bani. Dar ţi-am dejucat eu ţie planurile, şi am strâns aceste acte contra ta. Acum, tu ai ascuns-o pe Diana, ca să câştigi timp.
— Ba tu ai răpit-o, replică Rex. Tu eşti misteriosul „T", care răpeşte copii şi fete, şi cere apoi răscumpărarea lor!

(Va urma)

Concursul nostru pe luna Iulie

GRATUIT!

15 zile la băile Tuşnad

(Intreţinere completă)

Cititorii ştiu, că revista noastră a încurajat întotdeauna orice soiu de distracţie instructivă, oferind mari recompense celor cari au găsit cheia jocurilor de spirit din concursurile organizate de noi.

Ceeace am numit mai sus „distracţie instructivă", conţine, uneori elemente de simplă observaţie — de perspicacitate — iar alteori elemente de cultură generală. Şi într'un caz şi'ntr'altul însă, spiritul de observaţie, inteligenţa, joacă un foarte mare rol.

De data aceasta ne-am hotărît să înfiinţăm un concurs compus numai din cele două probleme de mai jos, dând drept de participare cititorilor în următoarele condiţiuni:

1) Cel care va deslega ambele probleme, va avea marea şansă de-a câştiga premiul menţionat mai sus:

INTREŢINERE ABSOLUT GRATUITĂ LA BĂILE TUŞNAD PE INTERVALUL DELA 1 LA 15 AUGUST.

Pensiunea Sebö, clădire nouă cu mobilier modern pe malul Oltului la Băile Tuşnad perla Transilvaniei.

Plaje proprie, bucătărie franceză şi ungară, camere cu un pat şi cu două.

Pensiunea cuprinde patru mese pe zi. La cerere masă de regim.

Serviciu ireproşabil, confort. Preţuri moderate.

2) Cel care va deslega numai o singură problemă, va avea şansa de-a câştiga dreptul la un voiaj de o zi (sărbătoarea) cu excursia „Realităţii Ilustrate", în cursul lunii August.

Iată acum şi cele două probleme:

Problema I

(Ce este fals mai jos?)

Extragem din însemnările unui tânăr scriitor, următoarea notiţă:

— „Sub soarele arzător de Iulie, vastul pustiu se'ntindea monoton împrejurul lui Willy. Câţiva arbori, presăraţi din loc în loc, stricau uniformitatea. Pe tot parcursul, Willy nu vedea decât pustiul cu arborii de cari am vorbit mai sus precum şi un orăşel ale cărei case abia se'ntrezăriau în depărtare. Apropiindu-se mai mult de el, Willy zări casa unchiului său Branchon. Aceasta se putea observa imediat, albă, în faţa unei cortine de arbori care o adăposteau.

Deşi era ora aproape 12, Willy continua să meargă alene de-alungul drumului ce-l parcurgea, cu ochii aţintiţi la umbra lui care se'ntindea departe în faţă.

Deodată, Willy oftă, căci din depărtare se auziau clopotele sunând; era amiază; trebuia să mărească pasul. Se'ndreptă mai repede spre locuinţa d-lui Branchon care-l aştepta în faţa porţilor, pe terasă, manifestându-şi o oarecare nervozitate chiar. Willy, confuz, se scuză de întârziere, dar, pentru un moment, nu primi nici un fel de reproş: masa încă nu era gata.

Până atunci d-l Branchon îşi invită musafirul la o plimbare prin grădină, pândind momentul oportun în care avea să-i vorbească de apropiata căsătorie dintre el şi d-ra Branchon, unica lui fiică.

Willy însă părea că nici nu se gândeşte la acest eveniment, deşi ce alt scop putea să aibă această invitaţie pripită a d-lui Branchon?

El va vorbi, gândi Willy, cu gândul la recomandaţiile părinţilor lui, de a-l lăsa pe el să deschidă discuţia. Bătrânul însă părea mai morocănos ca de obiceiu; mergea în tăcere, lovind cu bastonul vârfurile mai înalte ale ierburilor şi isbind cu piciorul în castanele recent căzute.

— Am să-ţi vorbesc despre un lucru foarte grav, reluă el, dar să mergem mai întâiu la masă.

Ajunseră acasă. Aceasta era o construcţie neregulată, făcută din pietre din granit care îi dau un aspect mohorît, sumbru. De când îi murise ultimul copil, bătrânul rămăsese în această casă izolat de lume, dispreţuind parcă privirile indiscrete ale concetăţenilor săi.

Deodată, Sultan, câinele său credincios, îşi ciuli urechile, lătrând cu furie spre fundul grădinii...

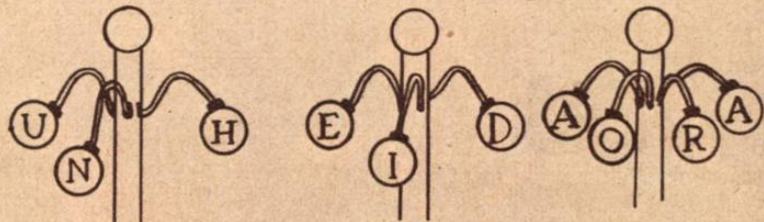
— Ce-o mai fi şi asta? „întrebă surprins şi bănuitor, d-l Branchon".

*

N. R. — In rândurile de mai sus, autorul s'a contrazis de câteva ori. Cititorii sunt rugaţi deci să-l dea de gol...

Problema II-a

In apropierea unui oraş, excursioniştii „Realităţii Ilustrate" au văzut nişte felinare pe becurile cărora erau pictate litere:

Se zice că fiecare grupă de litere, dela câte un stâlp, formează — în total 3 cuvinte — care, puse alături, în ordinea dată, formează numele oraşului în care urmau să intre excursioniştii. Care este acel oraş?

Atenţiune!

Deslegările se vor trimite într'un plic închis, pe adresa revistei noastre, până Luni 17 Iulie. Tragerea va avea loc Duminică 23 Iulie orele 10 dimineaţa. Cititorii sunt rugaţi să asiste.

Lista

BILETELOR DE TRAMVAI PREMIATE CU CÂTE 500 LEI FIECARE

In săptămâna aceasta am premiat cu câte 500 lei oricare bilet simplu sau de corespondenţă, de 4, 5, 6 sau 7 lei, indiferent linia, dacă va purta unul din următoarele numere:

A. 2989—087
A. 8939—125
A. 4253—137
A. 4212—128
A. 6853—068
B. 3828—006
B. 3925—199
B. 4134—185
B. 123—123

Abonamentul pentru şase călătorii: E. Nr. 2032.

Excursiile „Realităţii Ilustrate"

Duminică 16 Iulie a. c.

Bucureşti-Giurgiu-Rusciuk - Turtucaia - Olteniţa - Bucureşti cu o minunată plimbare pe Dunăre şi masa la amiază Lei 240.

Duminică 16 Iulie a. c.

Bucureşti-Constanţa-Mamaia. Călătoria dus şi întors, baia la plaje, masa la amiază, Lei 295.

Excursiile revistei noastre fiind rezervate exclusiv cititorilor, înscrierile nu se primesc decât în baza cuponului din pagina 32.

CINE-I OMUL CU MASCA ?

Concursul original His Master's Voice—„Realitatea Ilustrată"

Săptămâna aceasta s'au pus în vânzare plăci, cântate de unul dintre cei mai renumiţi cântăreţi din străinătate — cunoscut şi publicului românesc din diferitele filme sonore şi plăci de gramofon. Imprimările sunt făcute în limba română de către casa His Master's Voice, fără a se da însă numele cântăreţului.

In numărul viitor al revistei „Realitatea Ilustrată" vom publica câteva indicaţiuni care să permită uşor — celor cu puţină perspicacitate — să ghicească pe cântăreţ, după ce vor fi auzit plăcile.

Cei cari vor isbuti să descopere cine-i omul cu mască, vor participa la concursul instituit de noi şi casa „His Master's Voice", putând obţine astfel unul din premiile următoare:

1 gramofon mobilă „Columbia" 126;

1 album cu opera „Madame Butterfly" completă;

1 album de plăci „Concert de Grieg";

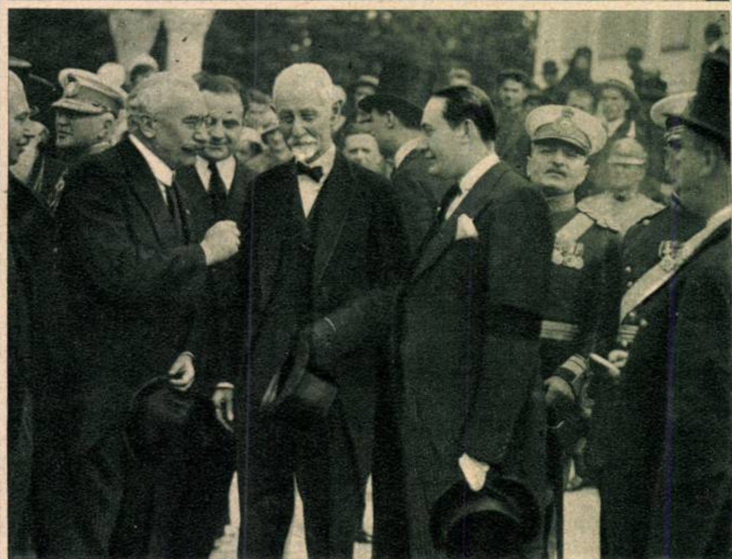
4 premii a câte o placă „His Master's Voice".

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — *Director* Nic. Constantin.
Redacţia şi Administraţia: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevărul" S. A.

Actualități

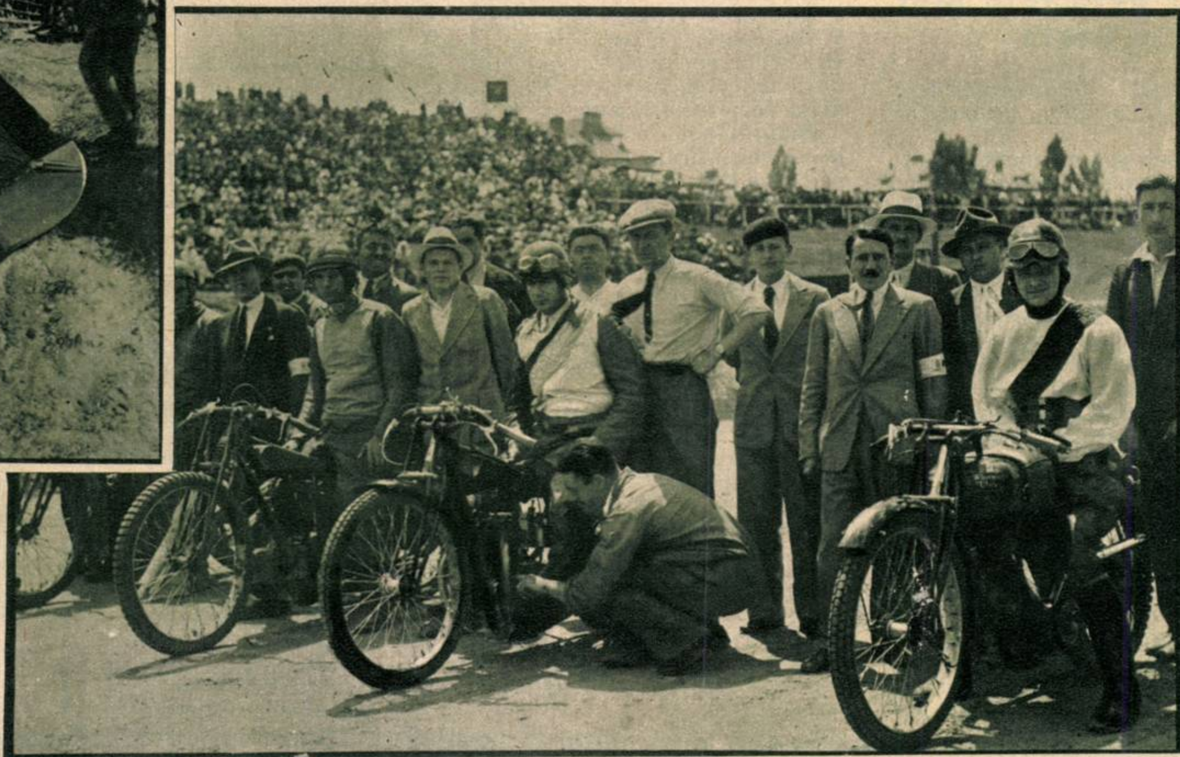

Sâmbătă s'a ținut la Curtea de Argeș un parastas pentru odihna sufletului marelui Rege Ferdinand I. Fotografiile noastre înfățișează scene dela acest parastas: Regele și mareșalii Averescu și Prezan; Patriarhul întâmpinând pe M. S. Regina Maria, la intrarea în biserică; Miniștrii și înalții demnitari în fața bisericei, în așteptarea Suveranului.

Vineri s'a întâmplat, în satul Colentina, un groaznic accident de avion în care au căzut victimă căpitanul Alboteanu și elevul T. R. Eftimescu. In fotografia noastră rămășițele avionului.

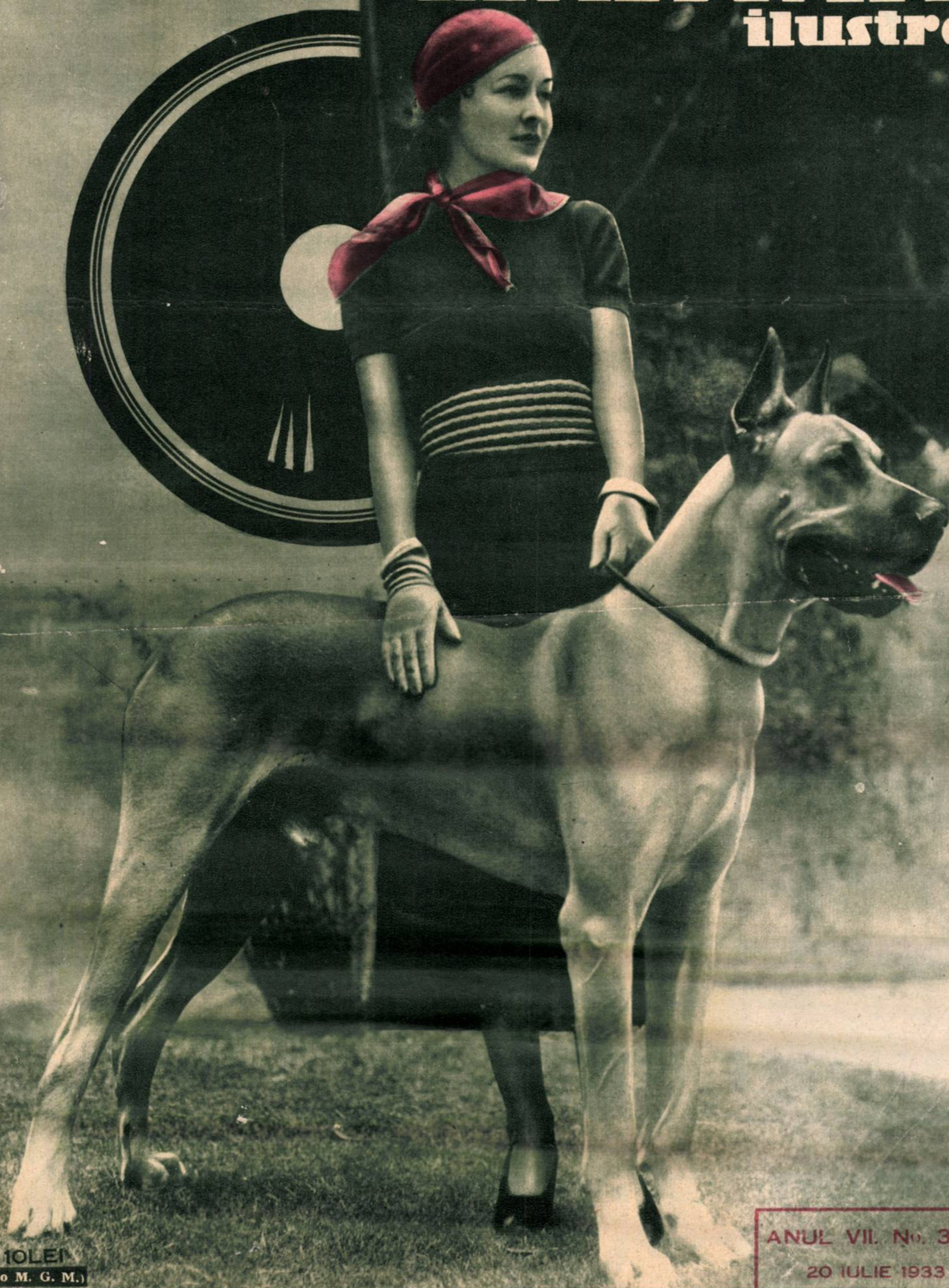

Startul cursei internaționale de motociclete la velodrom.

CUPON DE JOCURI
No. 337
Numele și pronumele ....

„Realitatea Ilustrată"
No. 337
Cupon de excursii

REALITATEA
ilustrată

10 LEI

(Foto M. G. M.)

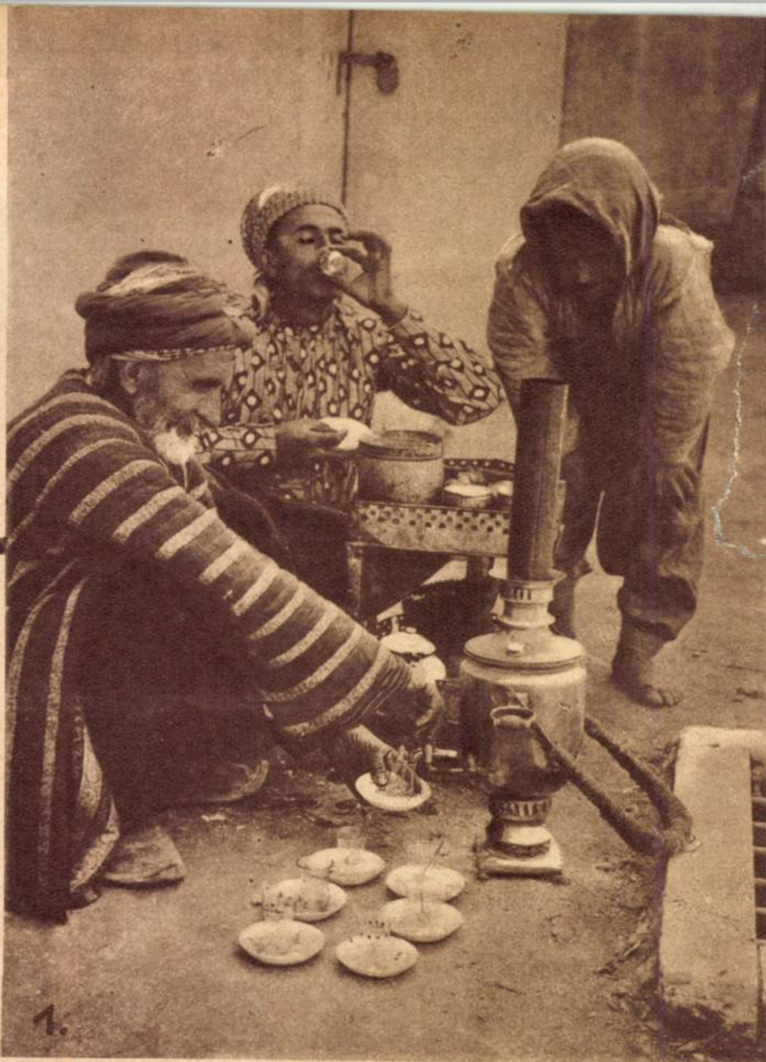
ANUL VII. No. 338
20 IULIE 1933

DOI PRIETENI

În ŢARA CALIFILOR

BEDUINI, BAZARURI ŞI CAFEA

De milenii nu s'a schimbat mai nimic în ţara califilor. Totuş, pe stradele din Bagdad, alături de moscheele vechi, minaretele şi palatele de odinioară, se pot vedea şi case moderne, iar pe stradele şi ulicioarele oraşului nu trec numai măgăruşii albi şi sprinteni ai felahilor sau cămilele beduinilor, ci din când în când vezi gonind automobilele elegante şi motocicletele. Chiar în vechile cafenele, care-şi primesc oaspeţii în cocioabele bătrâne şi afumate, parte în strada liberă, se găseşte alături de strămoşescul ibric de cupru şi ceşti de lut, farfuriile şi ceşcuţele de porţelan făcute în Germania sau Anglia şi tacâmurile eftine de alpacca. Dar tot ceeace e nou e numai superficial. In ţara bogatului calif Harun al Raschid, prin casele credincioşilor, deasupra oraşului şi a câmpiilor, peste apele sclipitoare ale Eufratului şi Tigrului plutesc şi astăzi minunatele basme ale Scheherezadei, aşa cum se găsesc în cărţile referitoare din vremurile de demult, pentru toate generaţiile uimite. Automobilul nu va putea multă vreme să înlocuiască aci cămila, aşa cum a făcut la noi cu calul, iar avionul, pasărea de oţel a occidentului, produce şi aci uimire, nu poate însă să nimicească farmecul „fatei morgana", iar din porţelanul occiden-

1) *Singur vânzătorul de cafea pe stradă s'a modernizat. Dânsul oferă cafeaua în pahare europene şi în ceşti de porţelan.*

2) *Cofetăria pe stradă: beduinii preferă azima aceasta tare, pâinii noastre, deoarece ea nu se mai poate usca în soare.*

3) *Pământul este arat cu un plug primitiv.*

4) *Animaţie în portul Smirnei.*

5) Pe piețele din orașele orientale, beduinii vând cea mai bună cafea din lume. Ei aranjează marfa lor în grămezi mari și la fel ca cerealele în piețele europene, cafeaua se vinde nu după greutate, ci cu măsura.

6) Intr'un sat de beduini: orientul la fel ca în timpurile antice.

tal se bea tot băutură fierbinte și amețitoare, adevărata cafea orientală.

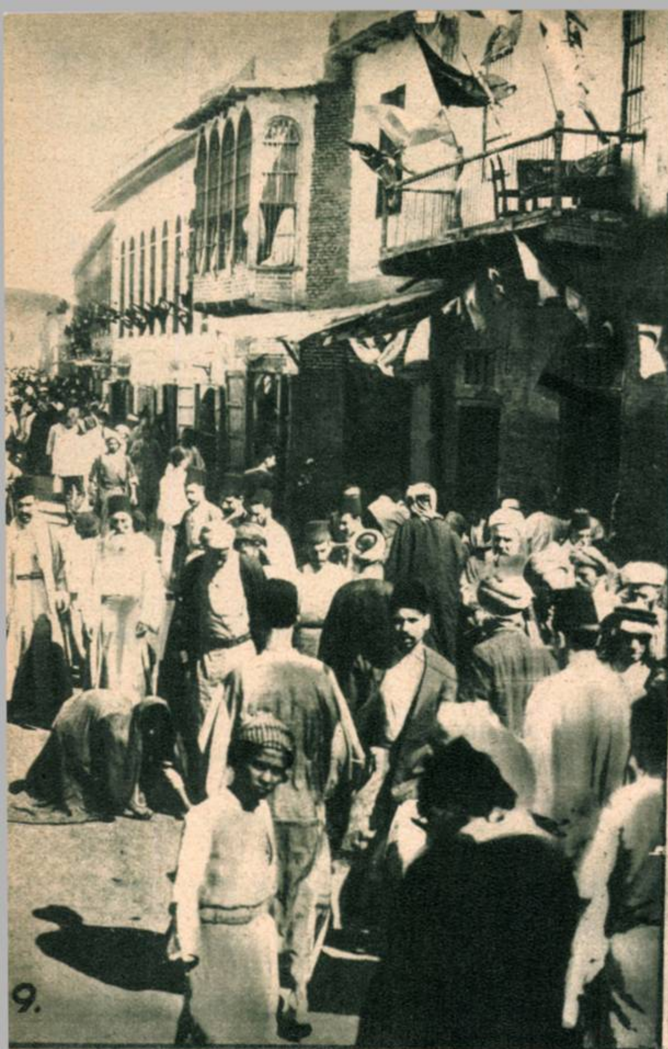
Lupta beduinilor cu glia este și astăzi aceeaș ca și cu o mie de ani înainte. Prin aer zumzuie motoarele aviatorilor englezi, dar jos nu se cunosc încă motoarele și tractoarele. Beduinul își cultivă pământul cu plugul cel mai primitiv. Plugul său nu e decât o cazma cu o coadă lungă. Mânerul are de amândouă părțile două urechi prin care se trag ștreangurile. Un beduin se înhamă la aceste ștreanguri în vreme ce cel de al doilea apasă pe coada lungă a cazmalei. Dar pământul nici nu are importanță aici. Izvorul întregei energii e soarele, și în acest soare se coace o cafea, care întrece cu mult în gust și aromă toate celelalte feluri. Nici măcar ploaia nu e prea importantă, căci mai există în ținuturile acestea vechile canale ale Eufratului și Tigrului, cu ajutorul cărora se fac irigații de

7) In fumoarul unei cafenele din Bagdad: beduinii fumează narghilele lungi.

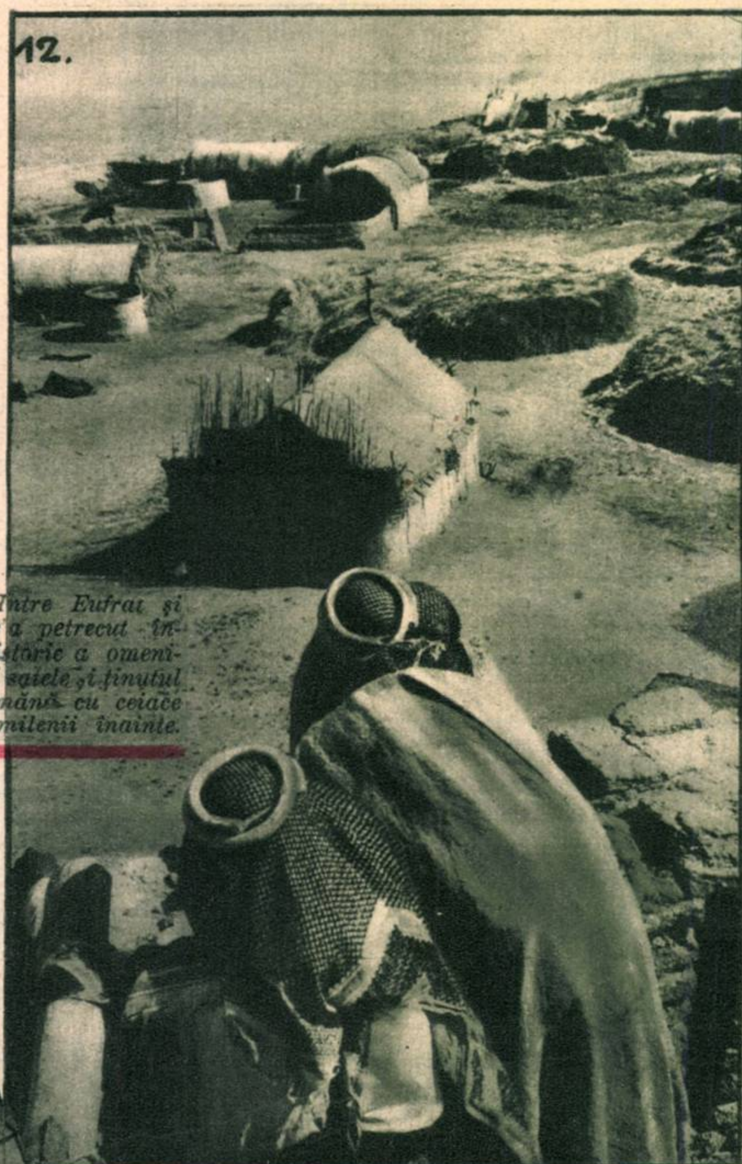

8) Irigațiuni pe țărmul Eufratului în Mesopotamia. Canalele și sistemul primitiv de pompare datează de mai bine de 6000 de ani, din vremea chaldeenilor și babilonienilor.

peste 6000 de ani. E adevărat că sunt cu totul primitive, îşi îndeplinesc însă pe dea întregul menirea lor. „Nici părinţii noştri nu au făcut altfel" spun beduinii — „pentruce să procedăm noi altfel?"

Şi comerţul se sprijină pe aceeaş înţelepciune moştenită. Pe spinarea cămilelor care se leagănă, corăbiile deşertului, recolta este adusă la Haifa, la Jaffa sau la Smirna. Şi după ce marfa a sosit în Bagdad, în Mosul sau în Basra, boabele verzi-cenuşii sunt turnate în grămezi pe rogojini, pe covoare sau pe ţoale în piaţă, şi negustorii aşteaptă pe cumpărători. Iar după ce marfa s'a vândut, după amiaza sau seara beduinii se duc în cafenele, îşi fumează narghilelele umplute cu tutunul oriental tare, amestecat cu puţin opiu şi bea totodată o ceaşcă de cafea în care mai moaie o bucată de azimă, cozonacul orientului.

9) O stradă în Bagdad, unde s'a introdus poliţia şi comandamentul militar.

10) Pe ţărmul Tigrului. Spre a trece dela un mal la celălalt, beduinii se slujesc de bărci mici rotunde, cu ajutorul cărora pot învinge vârtejurile de apă.

11-12) Între Eufrat şi Tigru s'a petrecut întreaga istorie a omenirii. Însă satele şi ţinutul se aseamănă cu ceiace era cu milenii înainte.

Un Diogene modern într'o ladă de gunoi

UN SUGESTIV TABLOU DE MIZERIE

Budapesta. 1933 Martie. Ora 10 seara. Mă 'ndrept spre centru și nu departe de un spital, situat în inima capitalei ungare, o ladă mare de gunoi, de o culoare brună, îmi atrage atenția.

Mi se pare că aud un glas omenesc, sau mai degrabă un horcăit. Mă uit în jurul meu și nu văd pe nimeni. Sgomotul persistă. După cât se pare, vine tocmai din lada de gunoi. O deschid. Descopăr imediat o față înspăimântată, care mă privește din interior. In fundul lăzii, întins pe un strat de nisip galben, un om. Se ridică:

— Vă rog, să nu-mi faceți nici un rău.

Cu foarte multă greutate reușesc să-l liniștesc. Ii ofer o țigaretă, pe care se repede s'o aprindă. Apoi, încetul cu încetul, iese din ladă și se încumetă să-mi vorbiască.

UN OM CU „ACTE IN REGULĂ"

— „Ce faci în lada asta?"

Un rictus amar îi crispează fața.

— „Aicea mi-e locuința", și după o mică pauză: „hotelul meu particular".

— „De câtă vreme? Văd că ai o figură încă tânără"?!

Omul sgâește ochii mari.

— „De când aveam douăzeci de ani".

— „Și acum ce vârstă ai?"

— „Douăzeci și doi...

In fraze scurte, întretăiate, îmi povestește că mamă-sa era servitoare, că tatăl său a murit, pe când avea numai 3 ani. De meserie e lăcătuș, dar n'are de lucru de câțiva ani. E bolnav și îl doare rău un picior. A stat multă vreme în spital...

— „Cum ți-a venit în gând să te instalezi tocmai în lada asta?"

Cu un gest larg, mi-arată clădirea spitalului, în fața căreia se oprise în clipa aceea o ambulanță, cu proectoare roșii.

— „Aici m'am născut. Asta mi-e patria... Acum doi ani, tot colindând străzile, am văzut lada asta. Era goală. Și mi-am stabilit aici domiciliul. De câteva ori m'au văzut sergenții, dar am „hârtiile în regulă".

Scoate din buzunar o pungă de hârtie, care-l servește ca „porte-visite" și cu multă precauție, desprinde un act de naștere.

— „Sergenții mă lasă în pace. Nu mă pot plânge în privința asta... dar acum câtăva vreme s'a pus nisip în ladă și e foarte frig.

CĂMAȘA FERICITULUI

Ii ofer încă o țigare. Serviabil, omul scoate din buzunar o cutie de chibrituri și apoi, ca un fel de scuză:

— „Nu, n'am cumpărat-o. Am găsit-o acum două zile undeva".

— Iți iei supa la ospătăria populară?"

— „Foarte rar. Nu vor să-mi dea supă, deoarece — zic că am domiciliu. Ințelegeți, nu pot să le spun că locuesc într'o ladă".

Privesc hainele în zdrențe.

— De doi ani numai port rufe. N'am nici ghete. Toată averea mea e pantalonul, flanela pe care o vedeți, un baston vechiu, — căci altfel merg greu — și cutia asta de chibrituri".

— „Ce faci toată ziua?"

Partenerul meu râde.

— „Cutreer străzile și mă gândesc. Mă gândesc la viitorul meu. La 8 seara, mă instalez acasă, pentru noapte. De dimineață mă scol de vreme și o pornesc la drum".

Un optimism puternic vibrează în vorbele acestui tânăr de 22 de ani, care n'a mai mâncat de 36 de ore și locuește de doi ani în această ladă.

Convorbirea noastră s'a terminat. Iuliu Szabo, acest Diogene modern, îmi urează noapte bună, ridică capacul lăzii și se vâră înnăuntru...

I. S.

POLIȚIA feminină

Doamna O. Satmary — consilier comunal — prin „Gazeta Femeii" și în ședințele consiliului municipal, precum și doamna Ella Negruzzi, într'una din ședințele celui de al XI-lea congres al „Federației Uniunei Femeilor Române", au cerut înlocuirea poliției de moravuri masculine, prin elemente feminine.

Dealtminter, în mai toate centrele mari s'au înființat poliții feminine, care se ocupă special de supravegherea moravurilor și cu reeducarea tinerelor femei decăzute care vor să-și câștige existența în mod cinstit.

La aceste intervenții adăugându-se și insistența d-nei Elena Gr. Râmniceanu, delegata țării noastre la Liga Națiunilor, s'a numit în ziua de 27 Iunie, a. c., în calitate de agente auxiliare pe lângă organele polițienești ale Capitalei, două femei polițiste.

Este interesant deci de cunoscut activitatea poliției feminine în general, în celelalte țări.

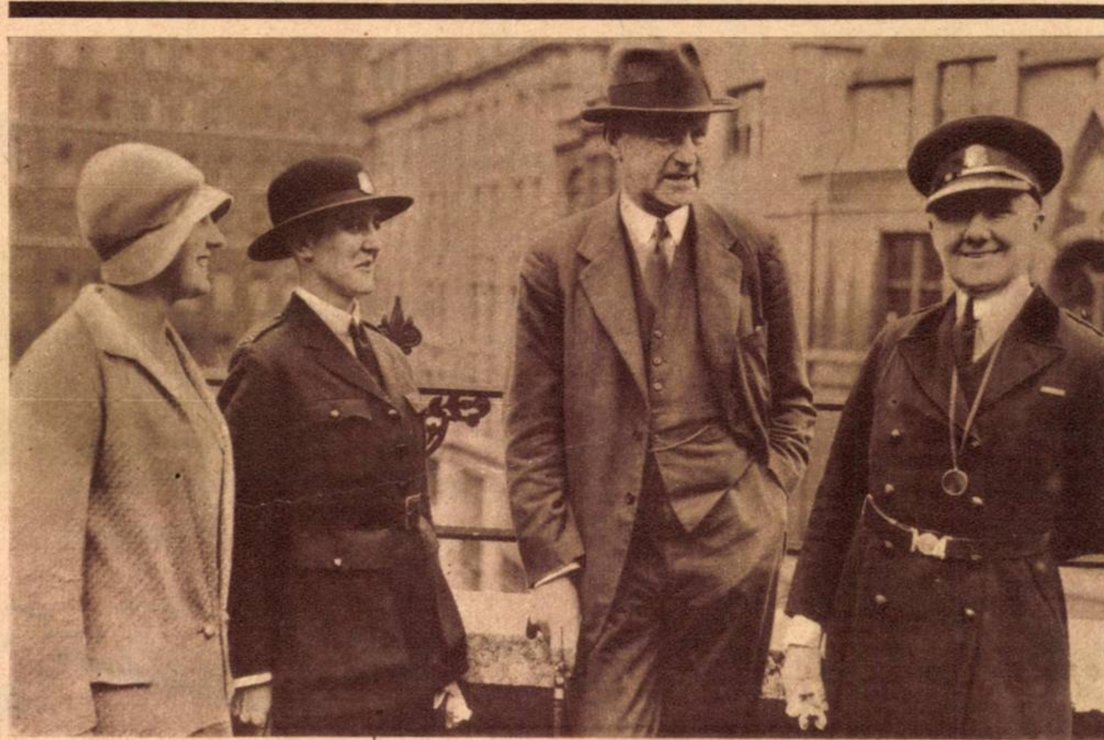
Stânga: *Polițiste londoneze au găsit pe acești copii rătăciți și le-au luat în paza lor, până când vor fi găsite mamele.*

Jos: *In fotografia noastră Miss Helen Hoskin în serviciul poliției feminine din Cairo.*

CÂND sosești în capitala Angliei, primul lucru care izbește pe străin, sunt femeile în uniformă, femeile polițiste. Intr'adevăr, mai mult de cincizeci de femei polițiste sunt special angajate la Londra pentru supravegherea moravurilor. Toate sunt femei simpatice, dar mai ales... tinere: între 22 până la 30 de ani și singure conducătoarele lor sunt mai în etate.

Bine înțeles că atribuțiile poliției feminine sunt altele decât acele ale poliției de sex opus. Femeile polițiste au însă întreagă autoritatea polițiștilor bărbați, având dreptul — la nevoe — la fel cu confrații lor masculini — să aresteze pe delicvenți.

Am izbutit să întâlnim pe comandantul poliției feminine din capitala britanică, Miss S. Allen, femee cu înfățișare bărbătească, cu părul tăiat scurt „a la garçon" și pe cât se pare deprinsă cu toate sporturile și care cu multă bunăvoință ne-a dat câteva lămuriri interesante despre serviciul pe care-l conduce.

S'a recurs pentru întâia oară la ajutorul agenților feminini în timpul marelui răsboi. Spre a supraveghia fabricile de muniţiuni, respectarea regulamentului în traficul băuturilor alcoolice, transportul prizonierilor femei, dar mai ales instinctele criminale ale copiilor, s'au recrutat pe atunci vreo 200 de agenți femei.

— Ce raporturi sunt între dv. și colegii dv. bărbați?

— Poliția feminină din orașele de provincie engleze se află în termeni foarte buni cu poliția masculină. La Londra însă sunt unele neînțelegeri, fiindcă agenții bărbați ne invidiază. Cu toate acestea, noi nu încercăm să le facem concurență: poliția feminină din Londra supraveghiază în primul rând cabaretele, controlând dacă regulamentul de închidere este respectat. Pe alocuri luptăm cu alcoolismul — împiedicând să se dedea la excese de băutură nu numai pe oamenii nevoiași, dar și pe cei bogați. Veghiăm asupra moravurilor străzii, împiedicând pe femeile de moravuri ușoare să supere trecătorii. In afară de aceasta, încercăm să împăcăm cu viața pe candidații la sinucidere, procurându-le de lucru, în limita posibilităților. Insfârșit, ne ocupăm de viața familiilor deținuților, dându-ne osteneala de a le procura mijloace de trai.

Menirea noastră cea mai de seamă a rămas însă de a supraveghia instinctele criminale ale copiilor și combaterea comerțului de carne vie. In ultimul timp am întreprins o campanie intensă împotriva comerțului de stupefiante, care este aspru pedepsit de legile engleze.

Unele dintre agentele noastre s'au specializat în supravegherea caselor suspecte, luptând contra avortului, bigamiei. Bineînțeles intervenim și atunci când vedem maltratându-se copii sau animale.

Am întrebat pe Miss Allen dacă printre polițiste nu se află și agente secrete.

— Noi formăm o organizație aparte și, suntem nevoite uneori să facem anchete, în timpul cărora nu purtăm uniforma. Aceste anchete sunt de diferite feluri, intrând în cadrul funcțiunilor pe care le-am

enumerat. De obiceiu suntem însărcinate cu găsirea femeilor şi copiilor dispăruţi sau cu perchezițiionări discrete în azilele de femei şi în locurile unde bărbaţii n'ar putea pătrunde. Agentele mele — spre deplina noastră mulţumire — dau dovadă de mare sârguinţă, muncind uneori câte 24 de ore în şir.

In timpul convorbirii noastre, lui Miss Allen i se aduce o revistă: „Police Women review" gazeta oficială a poliţiei feminine. Intreb pe conducătoarea poliţistelor dacă este neapărată nevoe ca o asociaţie atât de restrânsă să aibe o revistă specială.

— Revista noastră este citită în toate colţurile lumei — ne spune Miss Allen. Avem abonaţi aproape pretutindeni, poliţia feminină tinzând să devină tot mai mult o organizaţie internaţională. Numai în Australia sunt peste 30 de secţiuni. In New-York sunt 125 de poliţiste, dar acestea contrariu nouă, nu poartă uniformă. Regret că în Anglia, deocamdată, numărul nostru nu trece de 150.

In general publicul englez este mulţumit de activitatea poliţiei feminine. Se întâmplă însă ca agenţii feminini să întâmpine uneori împotriviri, din partea unuia sau altuia.

Vara trecută de pildă fiind foarte cald, numeroşi copii se scăldau în lacul din Hyde Park. O femee poliţist voia să împiedice pe copii de a intra în apă într'o anumită parte a lacului, unde apa era prea adâncă. Bine înţeles că această interdicţie n'a fost pe placul copiilor.

Un domn trecând pe acolo a întrebat pe agentă: — Dece nu laşi copiii să se scalde? — Le-am interzis, pentru că aici apa este prea adâncă, — răspunse ea.

Domnul, fără să spună vreun cuvânt a luat-o în braţe şi mai înainte ca femeea să poată face vreo mişcare, a svârlit-o în apă.

— Ei, copii, acum vă puteţi scălda în linişte — spuse dânsul zâmbind satisfăcut.

Poliţista însă nu se lasă, trecu înnot pe malul celălalt, şi îşi flueră colegele. Curând prietenul copiilor fu arestat şi condamnat de tribunal la trei luni închisoare.

— Atâta pagubă, — spuse dânsul — principalul e că s'au scăldat copiii. Dar nu părăsi şedinţa fără să fi strâns mai întâi mâna poliţistei, cerându-şi scuze, ca un om bine crescut ce era.

AUREL MUNTEANU

admirabilul june prim al companiei „Cărăbuş", este salutat cu ropote de aplauze, la fiecare apariţie în scenă. Munteanu este de-altfel recunoscut, drept cel mai bun actor al genului său, în România.

Farduri pentru picioare

Femeile americane au hotărît ca în vara aceasta să nu mai poarte ciorapi şi să-şi fardeze picioarele.

Fardurile pentru picioare se vând în trei culori: bronzat, „mijlociu" şi „soirée".

Femeia Mondenă îşi unge picioarele cu crema bronzată, când joacă tennis, face preumblări în maşină, la ţară şi se întinde pe nisipul unei plaje.

Ea foloseşte fardul „mijlociu" pentru cursele din oraş; iar seara îşi colorează picioarele în aşa fel, încât să dea impresia că poartă ciorapi.

Ba uneori merge până într'acolo, încât îşi dă osteneala să deseneze chiar nişte colţuri pe fondul culoarei.

Persoanele tinere, foarte chic au mai descoperit şi un alt mijloc de-a deveni interesante: unghiile detaşabile.

Lista

BILETELOR DE TRAMVAI PREMIATE CU CÂTE 500 LEI FIECARE

In săptămâna aceasta am premiat cu câte 500 lei oricare bilet simplu sau de corespondenţă, de 4, 5, 6 sau 7 lei, indiferent linia, dacă va purta unul din următoarele numere:

B. 2356—084
A. 8698—123
A. 4283—134
A. 4801—069
B. 3923—172
B. 2732—194
B. 4852—125
A. 9081—035
A. 5025—106

Abonamentul pentru 6 călătorii E. Nr. 2033.

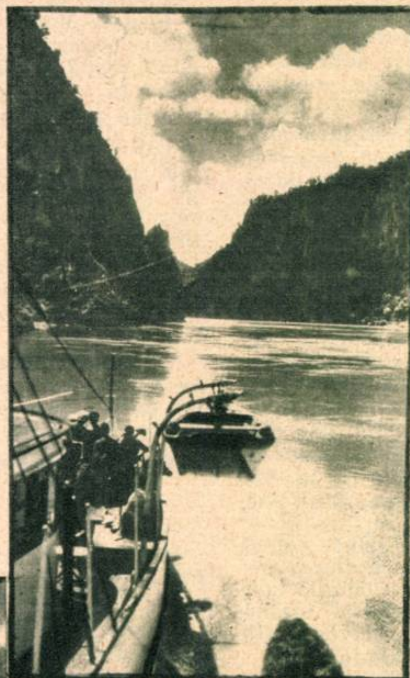
Excursiunea „Asociaţiei Corespondenţilor Presei străine în România“

la Turnu-Severin, pe Dunăre (Porţile de Fier, Ada-Kaleh, Cazane, şi la Băile Herculane.

Au participat la această frumoasă excursie: Roger Massip (Agenţia Havas Paris), E. Stevens (Ag. Reuter), Paul de Fülöp (ataşat de presă al Ungariei şi ag. Korrbureau Budapesta), H. Tröbst (Telegraphen Union, Berlin), L. Armelani (Ag. Atmo, Roma), Milan Janota (Central European Press, Praga), G. Costa (ataşat de presă al Italiei şi ag. Stefani, Roma), A. Kudrnac (ataşat de presă al Cehoslovaciei) cu d-na, Jan Gruszewski (ataşat de presă al Poloniei) cu d-na, Dr. I. Köver (ag. United Press) cu d-na, E. Gruber (Kölnische Zeitung).

Din Direcţia Presei: I. Dragu, G. Hârsu, Al. Bădăuţă şi Apriliana Medianu.

Regele

INSERA pe culmea munţilor, în Iunie 1917, când Ferdinand I al României, cutreera încă tranşeele din Valea Oituzului. Gânditor, Vodă, privea cu deamănuntul proptelele, ce se împletiau româneşte, în garduri de nuele, sprijinite în proţapi. Se uita şi El şi se minuna de dibăcia ţăranului român a cărui mână prinde la orice atunci când îl îndeamnă sufletul. Cobora dintr'un adăpost blindat de mitralieră, şi-şi urma calea către un şanţ de comunicaţie, când din fundul tranşeului un oftat îl făcu să fie mai atent.

— Hâm ! hăm !... D'ar'a'r Doamne iartă-mă... în tine.

.....

— Mă, da'a dracului înţepeneală?... Te pomeneşti că rămân de noapte aci... Fiuuuuu

.....

— Hâm!... Te-ai mai lăsat... Hâm!... da'numai merge vere. Hâm! Uf neiculiţă da'a ciorilor înţepeneală.

Vodă Ferdinand ,puse capul în jos, aruncă o privire şugubeaţă pe subt cască şi râse înfundat. Un ofiţer din suită se apropie de Vodă cu mâna la vizieră şi-L rugă să-i dea voie ca să descurce drumul.

Vodă Ferdinand se întoarse şi îi spuse surâzând:

— Acest soldat trebueşte ajutat. Şi eu ca şi d-ta, sunt camaradul lui. Imi dai voie să-i dau eu ajutor.

Se apropie de românul necăjit, care se înţepenise cu ţeava armei în nuelele tranşeului şi cu capul în pământ.

— Ce faci aici camarade?

— Ce să fac, nu vezi? Fac pe dracu'n patru ca să mă urnesc din loc şi nu pot neam.

...Pune mâna şi tu camarade şi saltă puţin sacii ăia de cartuşe, aşezaţi călare pe puşcă, că mă'nţepeni aci.

.....

— Uf!... mai sus. Aşa!... Trăite-ar Dumnezeu, că mi te scoase în cale.

.....

— Din ce sat eşti?

— ?

— Aa; satul lui Vodă?

.....

— Ai mamă?... Dumnezeu s'o odihnească.

— .....

— Nevastă ai?... Să-ţi trăiască! Bună?... Hm; muiere... ca şi-a mea.

.....

— Copii ai?... Să-i ţie Dumnezeu.

— Mai opinteşte-te odată! Hâm!... Inc'odată. Hâm! Şi mai! Hâm! Hâ! Ufffff.

Scăpat din nuele, soldatul se ridică în sus şi întoarse ochii săşi vadă camaradul.

Când văzu faţa lui Vodă şi tunica plină de pământ îi veni o ameţeală, şi se rezemă în gardul de nuiele, cu mâna înţepenită la cască.

Să trăiţi, dar... nu v'am „observat".

Vodă Ferdinand începu să râdă.

— Nu-ţi fie teamă. Te-am ajutat ca un bun camarad, tot aşa cum ajuţi şi tu ţara la nevoie.

....

— Ţine!

Ii întinse o ţigară de foi.

— Şi-acuma la revedere.

Ii întinse mâna. Soldatul se uită ţintă la Vodă, îi apucă mâna şi o scutură sdravăn.

— Mulţămim!

— Să ne vedem sănătoşi.

— S'dea D'mnezeu!

Intr'o groapă dela postul înaintat, trei soldaţi stăteau chirciţi cu fărâmele de ţigări lipite în colţul buzelor.

— Şi zi l-ai întrebat şi de muier'sa?

— Păi! ce io ştiam cu cine stam de vorbă?

— Şi?

— ..Apoi eu când L-am văzut am încremenit... Dar când mi-a întins o ţigare delea regeşti ,am întins şi io mâna; şi când mi-a întins şi mâna, i-am strâns'o frăţeşte.

— Păi dacă Vodă umblă prin transee, noi ăştia ce să mai zicem? E păcat de D nezeu să mai zicem ceva. Aşa sânt timpurile!

— Vezi c'aşa. Vodă că e Vodă şi nu se teme de bombe, dar mite noi opinca...?

O întâlnire istorică.
Inainte de războiul mondial s'au întâlnit la Constanţa Regele Carol I al României, Ţarul Niculae al Rusiei şi Principele Ferdinand, viitorul rege al României.

Zările se luminau în negura munţilor. Tunurile mugiau de cutremura pământul. Văile clocotiau de strigăte, urlete, de împuşcături, de vaiete şi de plesnitura obuzelor.

Pe înserate luptătorii de la Oituz se cuibăriau în gropile săpate pe repezeală. Alungaseră duşmanul, îi luaseră câteva sute de prizonieri şi trei mortiere mari.

.... *Regele* îi îmbărbătase, *Regele* îi întărise, *Regele* îi mânase în luptă, *Regele* era cu ei.

LT. PAUL EPUREANU

TRAGIC

Stațiune terminus, în gara Constanța: șinele sunt retezate scurt (să nu cadă trenul în mare), ca un snop lovit cu barda, când vrei să aliniezi vârfurile firelor componente.

Sezon tragic, mai ales fiindcă a plouat mult. Trenulețele spre Mamaia și Tekirghiol, atât de încărcate odinioară, își fac, conștiincioase, cursele cu vagoanele goale.

Totdeauna, sezonul la mare, își aduce micile și marile lui tragedii, pe care imensitatea de apă le germinează, le provoacă... Naufragii, bărci scufundate de furtună, înecați, sinucideri în adâncul apelor...

Ar trebui să te simți bine în fața mării și a cerului, în mediul acesta monden, de stațiune balneară de lux. Și totuș, plutește pe terasa cazinoului, o inexplicabilă atmosferă de jenă, de dramă... Poate că se comunică tristețea lui Ovidiu, și intelectualului exilat de bună voe într'un mediu prea luxos, și bulevardierului stingher în fața naturii. Poate că plutește încă deasupra apelor răsvrătite, blestemul lui Ovidiu...

Noaptea, prin beznă, spre stâncile negre de care se sparg valurile de spumă albă, se furișază tragic decavatul.

Pe plajă, femeile goale, soarele fierbinte, aerul mării sărate, îți toarnă în vine ca o nebunie, un fel de exaltare romantică. Sinuciderile din dragoste, la Constanța, mi s'au părut totdeauna mai dramatice, decât aiurea.

Și astfel, marea își cere victimele, le amețește, le turbură, le smulge pământului ferm, ca să le îngroape în adâncurile ei...

*

Pe plaje, elita și lumea interlopă, stă deavalma pe nisipul fierbinte.

Cavalerii șantajului operează aci în pijamale de mătase.

Iată-l, monoclat, cu părul ca o cască de lac, sub stratul de gomina. El nu e din acei rechini ai finanței, mari forțe ale șantajului, cari amenință creditul societăților industriale, prin divulgarea anumitor operațiuni, în secretul cărora au știut să pătrundă. El e prea „fin", ca să se poată impune, grosolanilor oameni de afaceri. Ci operează cu o materie mult mai poetică, decât bursa: cu amorul.

Femeile se lasă ușor prinse în capcana lui de vicii subtile. Plaja, cazinoul, atmosfera aceasta de fictivă aristocrație, sunt complicii lui firești.

El însuși face parte din aristocrația hainei. Deviza lui: „Fără nici o cută". La propriu. Moralul poate să fie șifonat: nu se vede.

Câmpul de operații: plaja, hotelul, cazinoul, barca cu motor și toate stațiunile de vilegiatură.

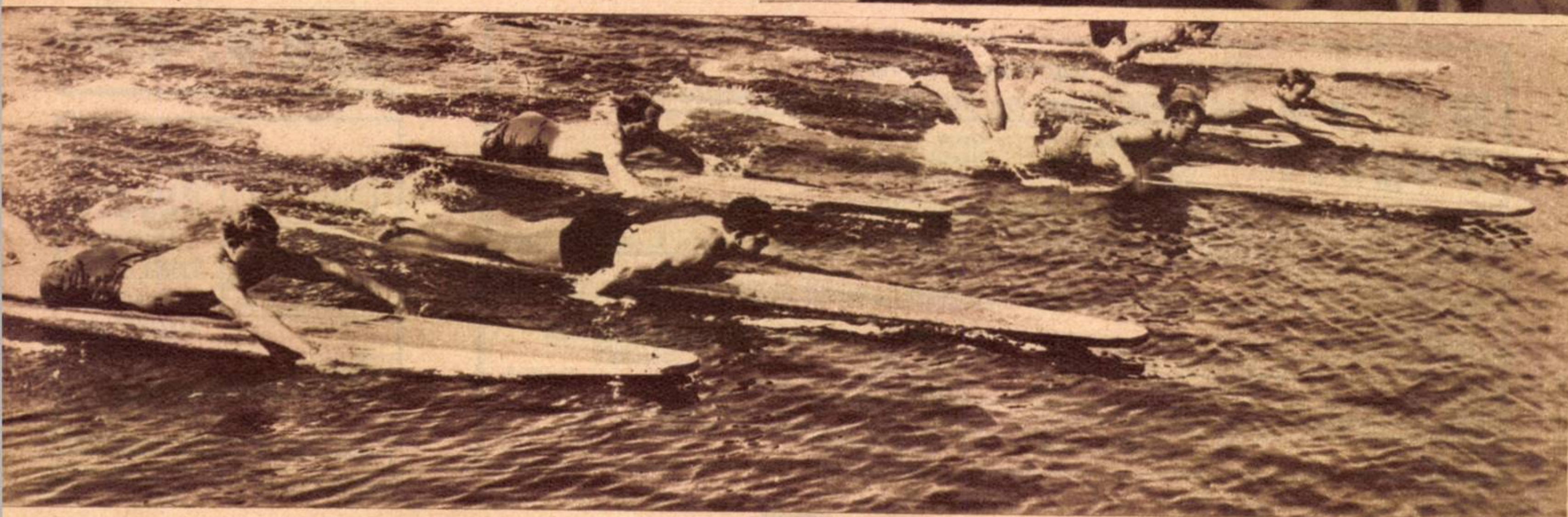
N'are o metodă tip. E un artist, nu un meseriaș. Procedează după fiecare caz în parte, adaptându-se cu o agilitate prodigioasă, trăgând maximum de beneficiu din fiecare împrejurare.

Astfel se prezintă pe plaje, unei conițe. Pătrunse apoi în familia ei, aducându-i zilnic cadouri. Doamna, într'o anumită fază de incandescență pasională, îi scrise cele mai înflăcărate scrisori. Șantajul fu gata: individul trecu scrisorile unui complice îndrăzneț, care amenință pe doamna că divulgă totul soțului gelos, și obținu repetate sume de bani. Dar nu vându doamnei toate scrisorile, ca să poată repeta lovitura, și s'o ucidă lent.

In adevăr, în anul următor, la Constanța, doamna,

Masă la plaje.

Infruntând valurile

urmărită de omul care o șantaja, se aruncă de pe un vapor, în mare...

Acelaș maestru în șantaj, face la cazinou cunoștința unei domnișoare din elita bucureșteană. După sezon, la București, individul începu să facă pe gelosul: amenință pe fată, că va scrie tuturor prietenilor, cunoscuților sau pretendenților la mâna ei, detalii intime, din idila lui cu ea, dela mare. Familia refuzând să plătească, individul trimise scrisori compromițătoare despre acea dudue, pe care o înfățișa ca pe amanta lui, tuturor cunoscuților fetii.

Acuzat de șantaj, ridică din umeri, cu o dezinteresată superioritate.

— Am făcut asta din gelozie.

Și de teamă ca scandalul să nu se mărească, dosarul dela parchet se închide...

*

In tavernele din port, o lume foarte interesantă, de marinari, pungași, femei de stradă.

O armonică obosită geme un tango și, în cercul de lumină murdară, a lămpii de petrol agățată de tavan, se dansează. La mese, femei fardate fumează, istovite de dans și de alcoolul coroziv; te privesc cu ochii aproape închiși, în orbitele adâncite și vinete, ca tumefiate după două lovituri de box în ochi.

M'a adus aci un prieten, un gazetar, ca să-mi arate „câteva exemplare unice".

In fața noastră, ochii mici ai unei femei de la masa vecină, ne fixează, printre genele încărcate de fard negru, ca niște antene de insectă pline de un polen murdar și gras. Femeea e vopsită violent; tipul curtizanei de cea mai suspectă speță. Prietenul meu mi-o arată discret, cu un gest din ochi. Femeea ne-a surprins privirile și pe buzele ei ce strălucesc de alifie roșie, se deschide un surâs mai degrabă de batjocură, decât de grație. Cu un gest moale, își caută poșeta. Ii urmărim, mecanic, gesturile, traectoria scânteetoare a zecilor de brățări eftine prin aer. Femeea scoate din poșetă o sticluță minusculă, îi scoate dopul și, ținând sticluța cu gâtul în jos, își ciocănește cu ea genunchiul, ce-i ese, în ciorap compact, din rochiță; se aude un sunet sec, ce surprinde violent: nenorocita are un picior de lemn!

— Ce vrea? întreb pe prietenul meu. Vrea să ne arate că are un picior de lemn?

— Nu. Vrea să ne arate că nu mai mai are nici o picătură de morfină, în sticluță, și ne cere nouă, fiindcă își închipue că suntem traficanți de stupefiante, din cei cari mișună prin aceste locuri...

Și-mi povesti că femeea aceasta este o morfinomană atât de pasionată, încât „își face injecții chiar și în... piciorul de lemn"...

Sorbi din paharul de alcool verzui și urmă:

— Povestea acestei femei, e încă un din acele tragedii înfiorătoare, cum numai pe mare se pot petrece... Un grup de marinari au luat-o odată pe vaporul lor, ascunzând-o în cala de mărfuri. Acolo, un mic accident, fără importanță, la început: femeea călcând din greșală pe niște fiare, și-a tăiat talpa piciorului. Probabil însă că s'a infectat, fiindcă, peste câteva zile, piciorul se învinețise și i se umflase. Marinarii nu voiau s'o scoată de acolo și s'o arate medicului vasului, fiindcă ar fi fost pedepsiți, neavând voe să aducă femei pe bord. Până la prima escală însă, mirosul i-ar fi denunțat, căci rana se înegrise și răspândia o duhoare grea. Cangrenase. Atunci, marinarii hotărâră să-i taie piciorul; așa auziseră ei, că dacă i-ar tăia piciorul cangrenat, femeea ar fi murit. Fără anestezice, legată pe o ladă, aproape în întuneric, cu un călus în gură, cu ochii holbați de groază, — acolo în pântecul vaporului, — victima văzu cum unul din marinari se apropie cu un ferestrău obicinuit, și începu să-i tae piciorul, ca pe un butuc...

Altul, ținea o lanternă, un altul un lighean...

La primul port, încercă s'o debarce pe ascuns, dar fură prinși. Femeea zăcu mai multe luni într'un spital, între viață și moarte; apoi fu repatriată.

Toți marinarii cunosc azi povestea ei, și se simt datori să-i lase, când debarcă, o parte din câștigul lor... și din tandrețea lor brutală...

— Dar eu cred, încheiă prietenul meu, că e mai mult o legendă, inventată de această oloagă, ca să scoată bani dela marinarii naivi...

*

Și totuș, dramele mării sunt cele mai surprinzătoare, cele mai groaznice, și victimele ei nenumărate...

Pe una din aceste victime ale mării, un adolescent, îl văzusem pe terasa cazinoului dela Constanța, până în ceasul morții, la o masă de veseli vilegiaturiști.

— Vine furtună!"

Soarele dogoria; pe cer, nici un fulg de nori.

Cel care făcuse oracolul, sta la masa lor, în fața farfurioarei de argint cu casată siciliană — roză și verde — purta uniformă de ofițer de marină. Rostise pronosticul cu voce tare, pentruca șase mese vecine de pe terasa cazinoului, să-i poată verifica și admira în curând, acuitatea simțului meteorologic.

Briza ce se ridicase brusc, flutura frânturi de conversație mondenă:

— ...Și n'am putut să dorm la Medeea...

O artistă de music-hall a prins acest fragment de frază, din povestea pe care un camarad, o spunea ofițerului de marină, și, candidă, întrebă:

— Era bărbatul ei acesta?

— O, nu, zâmbi ofițerul, Medeea nu e o femeea adulteră, ci o localitate apropiată de Constanța, cu o stație de cale ferată, pe unde prietenul meu îmi povestia că a

Exerciții, jocuri și voe bună pe nisipul mării.

recut în timpul răsboiului. Medeea, numele gării, e tot ce mai erpeluează azi amintirea unei mari drame legendare, care s'a desășurat în antichitate pe aceste stânci.

— Povestiţi-mi şi mie drama... E senzaţională?...

— Iason, căpetenia Argonauţilor, eroul epopeei troiane — povesti fiţerul de marină reminiscenţe de ghid, — a fugit din Colchida, nu numai cu lâna de aur, dar şi cu Medeea şi Absirt, copiii regelui colchidic. Dar regele îi urmări pe mare. Fugarii debarcară pe stâncă din dreptul Tomisului, unde, ca să oprească urmărirea, Medeea şi iubitul ei tăiară în bucăţi pe frăţior, şi-i înfipseră capul într'un par, pe vârful unei stânci. Regele se opri să-şi îngroape copilul, iar amanţii legendari putură astfel să scape şi să-şi urmeze fuga tragică...

Atunci, interveni în conversaţie adolescentul macerat ca un Conrad Veidt, despre care vorbiam mai sus.

— De câte ori, de atunci, zise el, pe ţărmii aceştia, ai iubirii şi ai exilului, nu şi-a repetat această legendă, semnificaţia omenească!... Fiecare sărut de îndrăgostiţi, fiecare însoţire, plecarea din port a fiecărei perechi, a făcut o victimă, a lăsat în urmă o desnădejde, pumnii crispaţi de gelozie, dinţi strânşi de disperare, o epavă a vieţii... Câţi amanţi, câte perechi fericite, în fuga lor nupţială, nu au sfâşiat sufletul unui Absirt, părăsit pe ţărm?... Câţi nefericiţi nu şi-au pierdut pentru totdeauna elanul tinereţii, zâmbetul sau raţiunea, dacă nu chiar viaţa, — privind plecarea Medeei?... Totdeauna un Absirt trebue să moară sfâşiat pe o stâncă, pentruca Medeea să poată pleca în linişte, spre ţărmul fericirii...

Artista râse cristalin, privindu-l lung pe sub genele artificiale:

— Ce poetic!...

— Fleacuri! făcu ofiţerul de marină dând din umeri.

Mi-am adus atunci aminte, că văzusem în dimineaţa acelei zile, pe tânărul ce filosofa atât de amar, în port, petrecând cu priviri dezolate, plecarea vaporului *Dacia*... Poate că pe puntea vasului alb, printre femeile ale căror rochiţe şi fulare fluturau în vânt, era şi Medeea lui...

Se înnoră. Terasa cazinoului rămase în umbră. Tunete bubuiră, înfundat.

— A început să plouă! Constată artista, îngrozită, şi se ridică.

— Să plecăm. Peisajul devine cabotin, făcu inevitabila gafă diplomatică, ataşatul de legaţie.

— Nu v'am spus eu că vine furtună? zise, încântat de sine, ofiţerul de marină.

Tânărul care semăna cu Conrad Veidt rămase singur pe terasa cazinoului, în ploaie. Privi marea, şi murmurul ce sporea din toate părţile, părea că-i strecoară în suflet un fel de exaltare crescândă. Nu se acoperise tot cerul de nori, soarele mai lumina o zare, şi totuş ploaia deveni aversă. Barcagiii şi-au legat bine bărcile de dig şi s'au ascuns pe sub streşinile de pe bulevard.

Se întunecă. Tânărul privea marea. Pasări albe ţipau, valurile vin cu creste de zăpadă şi, răscolite, se prăbuşesc adânc. O barcă speriată fuge degrabă spre ţărm, ca un animal viu, şi, în aceiaş clipă, adolescentul tragic înaintă în vântul care-l izbi violent, şi care pleznia cu ploaie marea în gemete, ca un biciu cu miliarde de lanţiere de argint.

Sirene lungi, mugiră a naufragiu...

Impins puternic de o răbufnire a vântului, spre balustrada din dreapta, băiatul se crezu un zar asvârlit: soarta sa se declarase...

Coborî scara îngustă de piatră, tăiată în dig, sări nevăzut într'o barcă şi vâsli încordat spre larg, făcând un un salt abrupt de *montagne-russe*, peste primul val.

Căuta poate stânca pe care Absirt, copilul regesc, a fost sacrificat, pentru fericirea Medeei. Deşi încercase să ţină barca aproape de ţărm, i se părea că e aspirată spre larg. Valurile îl prăbuşiau acum în funduri de prăpastie neagră... Cu capul gol, cu fruntea ferbinte biciuită de ploae, vâslia fără ţintă.

Marea împinse barca spre stâncile izbite de valuri, cari, spărgându-se de ţărm, răbufniau în sus, în coloane uriaşe de albe pulverizări, ca din exploziile unor obuze fantastice.

Vâslia spre supremul exil, proectând peste tragedia desfăşurată pe aceste stânci în vremuri legendare, o dramă modernă.

Un val svârli barca într'un colţ de stâncă. Nu mai văzu nimic. Un strigăt de moarte, în furtună...

Şi marea răspunse cu o prăbuşire asurzitoare de valuri...

A doua zi, gazetele anunţau „groaznicul accident”... Dar eu ştiu că n'a fost accident, ci sinucidere...

Mulţimea la plaje

Şi mai este o dramă a mării, o dramă a portului, la care asistăm zilnic, pe care o trăim cu toţii, fără să ne dăm seama de ea. Oraşul se surpă. Clipă cu clipă, zi cu zi, valurile mării Negre, valurile mării blestemate, rod ţărmul fărâmicios. Case se prăbuşesc, cu temeliile minate de infiltraţiile apei, cartiere se surpă în mare, cu terenul mâncat de valuri. In fiecare an, un nou colţ al oraşului, este evacuat, de frica dărâmării...

Vechi documente vorbesc despre un alt port, despre Tomis, şi despreun altul care a existat înainte, mult mai înainte... Toate aceste porturi au fost pe rând înghiţite de marea ce se lărgeşte meru, surpând uscatul. Astfel, în fundul mării, în baia Constanţa, se află şi acum ruinele unui templu antic şi ale unei vaste artere de comunicaţie, pavată cu granit şi marmură, ce ducea spre portul străvechiu, aşa cum azi un larg bulevard merge dealungul mării... Ca mâine, bulevardul acesta modern va fi şi el înghiţit de ape, şi alte căi se vor deschide, alte palasuri şi alte cazinouri se vor ridica, într'o viitoare civilizaţie... Ca şi acum o mie de ani, ca şi azi, tot astfel, în Constanţa viitorului, alte părechi de îndrăgostiţi se vor plimba cu barca sub lună, alte drame de sânge şi ignoranţă se vor urzi în pântecele marilor vapoare, alte idile de vilegiatură se vor sfârşi în adâncul mării Negre, unde cazinoul şi digul de azi, vor urma soarta templului păgân de odinioară...

S'ar zice că o rea ursită, face ca zi cu zi, clipă cu clipă, marea aceasta cu furtuni catastrofale, să atace uscatul, să înghită ţărmul, să atragă oamenii, să-i turbure cu vraja ei lunară, să-i ameţească cu orizonturile ei albastre, să-i aspire în ea, în adâncul ei negru, ca şi numele ei...

ION ZABAVA

SEZONUL ACTUAL LA KARLSBAD

Şi anul acesta sunt foarte mulţi vizitatori români la Karlsbad, unde vremea este mult mai bună decât în ţară. Un fotograf amator a ştiut să surprindă la promenadă un grup de români: dela stânga la dreapta: d-na şi d-l Constantin Graur, d-ra dr. Graur, d-na Maria Ciucurescu (mijloc), d. dr. Gr. Graur şi d-ra Elvira Godeanu.

EXPLICAREA RELATIVITĂȚII

In acest articol încercăm a arăta pe înțelesul tuturor prin imagini și comparații, care sunt bazele teoriei profesorului Einstein... și pentru ce două afirmări ce par a se contrazioe pot fi perfect exact .

ANUNȚÂND acum câțiva ani teoria relativității, prof. Albert Einstein a prezentat o massă de cifre și de calcule ce nu puteau fi înțelese decât de un grup restrâns de savanți. Dar, și dacă detaliile matematice întrec puterea de înțelegere a multora dintre noi, teoria relativității are părți care-ar putea

2. *Răspunzând la întrebarea: „Cât de înalt era Mihai Viteazu?" Ar fi corect să se răspundă că avea 1.15 m. înălțime și tot atât de corect ar fi dacă am spune că avea 1.70 m. Dacă aceste răspunsuri par contradictorii, ele sunt însă adevărate, amândouă considerându-le în funcție de vârsta lui Mihai Viteazul.*

fi explicate astfel încât să le înțeleagă chiar și un copil de școală.

Relativitatea e un cuvânt vechiu, întrebuințat de sute de ani pentru a arăta că un fenomen stă în funcție de un oarecare element. Un exemplu extrem de simplu ar fi următoarea chestiune :

„Ce înălțime și greutate avea Mihai Viteazu?"

Corectitudinea răspunsului depinde de vârsta la care ne referim. Astfel, ar fi absolut exact dac'am spune că „avea 1.15 m. înălțime și cântăria 26 kg." cum ar fi de exactă afirmarea că avea 1.70 m. înălțime și 78 kg.

Aceste două răspunsuri, și dacă par contradictorii, pot fi amândouă perfect adevărate. Spre a le face corecte, spre a le defini trebue să introducem elementul timp. Intr'adevăr, a fost o vreme în copilăria acestui personagiu când n'avea mai mult de 1.15 înălțime și o altă epocă — la maturitate — când a atins înălțimea de 1.70 m. Deci, cele două dimensiuni ale lui Mihai Viteazul sunt în funcție de vârsta sa. Am avut aci o exemplificare extrem de simplă ale uneia din fațetele relativității.

Poziția e și ea o chestiune de relativitate. Astfel, individul care stă la București cu picioarele pe pământ, privind în sus, la Steaua Polară, are convingerea că stă vertical. Dar călătorii de pe bordul unui vas, în mijlocul Oceanului Pacific, de cealaltă parte a lumei ar părea celor dela București că atârnă cu capul în jos, și aceeaș impresie ar avea-o călătorii din oceanul Pacific dac'ar putea străbate cu privirile pământul până la semenii lor din București. Iar față de aceste două extremități, oamenii din New-York și din India ar sta în unghiuri drepte.

Urmărind aceeaș idee ceva mai departe, o persoană care umblă pe străzile Bucureștilor într'o zi ploioasă, nu se îndoește o clipă că ploaia cade de sus în jos. Dar dacă pământul ar fi o sferă de sticlă transparentă și ar putea privi lumea dela antipod, ar avea impresia că acolo ploaia cade de jos în sus.

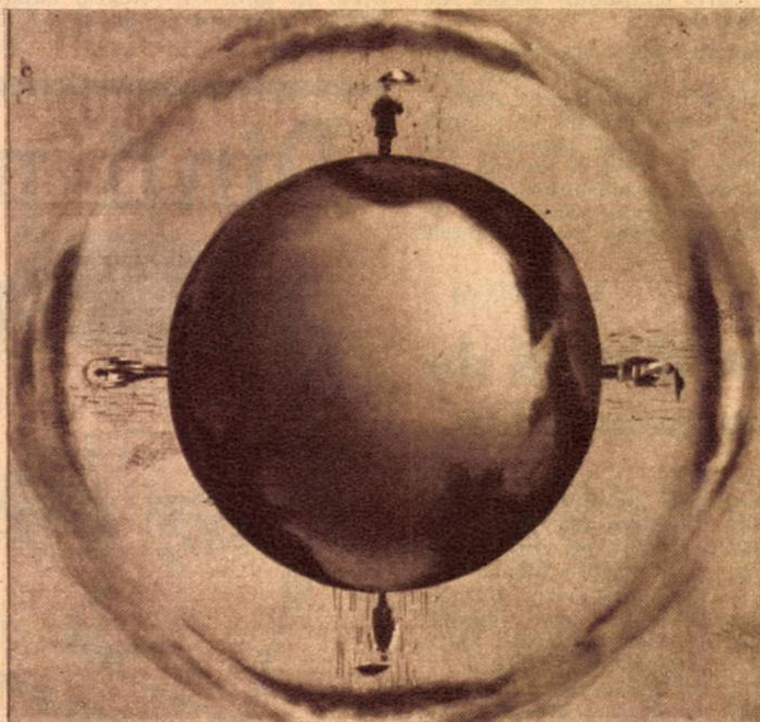
Dar aceste exemplificări ale relativității au fost date și comentate cu mult înaintea lui Einstein, de către marele său predecesor Isaac Newton.

O altă exemplificare tot atât de simplă a relativității o găsim în cazul celui care stă în apropierea unui drum de fier și vede un express trecând pe lângă el cu viteza de 60 km. pe oră. Orcine ar spune în această situație că pe când se afla în repaus lângă șine, un tren a trecut pe dinaintea sa cu o repeziciune de fantomă. Dar, e adevărată această aserțiune?

De sigur că da, atâta vreme cât ne aflăm în această situație. Dar dacă presupunem că persoana de mai sus s'ar afla în tren privind afară pe fereastră, atunci ea ar sta în repaus în vreme ce stațiile, câmpiile și stâlpii de telegraf i s'ar perinda pe dinainte. Ei bine și această ultimă impresie e adevărată, dar numai pentru cei cari se află în tren.

Dar stați că asta nu-i tot. Presupuneți că o persoană care stă în apropierea unui drum de fier, vede două trenuri ce merg cu o viteză egală. Ambele trenuri aleargă pentru această persoană cu 60 km. pe oră, iar stâlpii telegrafici se perindă cu aceeaș viteză pe dinaintea celor din tren.

Dar călătorii fiecăruia din acele două trenuri vor avea senzația că șiragul paralel de vagoane stă perfect inert — ceeace înseamnă că unul față de celalt, trenurile nu-și variază pozițiile.

1. *Chiar punctul pe care-l ocupați pe pământ și ploaia pe care o vedeți cernindu-se de sus, oferă probleme de relativitate. E perfect adevărat că asupra unei persoane care stă la București, ploaia cade de sus în jos și exact sub această persoană, de cealaltă parte a pământului, adică la antipod, s'ar putea să cadă aceeaș ploaie, asupra unor călători cari s'ar afla într'un vapor pe Oceanul Pacific. Iată însă că în raport cu persoana dela București, ploaia ar cădea pentru cei din Ocean „de jos în sus". Deasemeni, dacă persoana din București ar putea străbate cu privirile pământul, lumea de „cealaltă parte" i-ar părea că stă cu capul în jos.*

Dar dacă presupunem mai departe că o persoană s'ar afla în lună și ar privi spre cele două trenuri printr'un telescop, vehiculele i-ar apărea staționare iar pământul învârtindu-se sub ele. Sau ar vedea atât trenurile cât și pământul mișcându-se — pământul mergând într'o direcție iar trenurile într'alta. Toate acestea formează iar o chestiune de relativitate.

Fenomenul acesta depinde de punctul de vedere al observatorului și nu numai în spațiu, ci și în timp. Aci intră un nou factor al relativității: timpul.

Astronomii cari țin firmamentul sub o incontinuă observație văd când și când câte o nouă stea, care după ce devine din ce în ce mai strălucitoare, începe să pălească treptat, până la dispariție.

Un astfel de fenomen s'a produs în 1901, la 21 Februarie, când s'a observat în constelația lui Perseu o nouă stea ce părea aproape tot atât de strălucitoare ca și steaua polară. Luminozitatea-i spori treptat și la 22 Februarie fu, pentru câteva ore, cea mai strălucitoare stea de pe firmament, cu singura excepție a lui Sirius, Steaua Câinelui. Apoi strălucirea-i descrescu treptat, până când deveni cu anevoie de văzut, cu ochiul liber.

Această subită apariție a unei stele cu o strălucire crescândă o vreme, și urmată de pălire, indică o formidabilă tragedie cosmică, deși astronomii n'ar putea defini cu preciziune în ce anume constă. Astfel, unul ar putea spune că fenomenul desemnat cu numele de „Nova Persei", adică noul corp al constelației Perseu, s'ar fi produs în secolul al 20-lea iar altul, că a avut loc acum 1762 milioane de ani.

Cum s'ar explica această contradicție? Relativitatea intră iar în discuție. Față de noi și de astronomii cari au avut pământul ca punct de observație, explozia acestui corp ceresc s'a produs în ziua de 21 Februarie 1901. Dar din punctul de vedere al unei persoane imaginare, situată acolo unde se afla steaua, fenomenul s'a produs cu milioane de ani înainte, pentrucă e atât de îndepărtată, încât lumina sa a avut nevoie de tot acest timp, pentru a ajunge pe pământ. Ambele aserțiuni sunt corecte, dar niciuna nu-i adevărată într'un sens absolut, independent de orice comparație.

Intr'o zi senină observăm că soarele evoluează pe cer dela Est la Vest și nu e de mirare că cei vechi spuneau că soarele se învârtește în jurul pământului. Acum știm însă că pământul se învârtește în jurul soarelui și că soarele pare a se mișca pe cerul nostru, pentrucă pământul se rotește în jurul axei sale dela Vest la Est.

Considerând sistemul solar în sine, se știe că pământul descrie o elipsă în jurul soarelui, revenind în fiecare an într'un acelaș punct. Dar privit din spațiu, dintr'un punct exterior sistemului, drumul soarelui în jurul pământului nu mai e o elipsă. După un an, pământul se află la câteva milioane de kilometri depărtare de punctul unde fusese în anul precedent.

Acum, dacă trecem iar la dimensiuni, nimic nu e mare sau mic absolut ci numai în raport cu alte lucruri. O muscă e mică în comparație cu un băiețel, dar băiețelul e mic față de elefant; elefantul la rândul lui, ne apare mic față de un sgârie nouri, iar sgârie nourul e foarte mic, față de Muntele Everest; comparat cu pământul, Muntele Everest e un simplu punct, iar pământul însuși apare ca un punct față de suprafața soarelui.

Se poate spune despre un lucru că e mare sau mic numai când e comparat cu altcineva.

Teoria lui Einstein asupra relativității merge cu mult mai departe în natura lucrurilor, decât exemplele pe care le-am enunțat până acum, în materie de dimensiuni, viteză, poziție etc., dar ciudățeniile și impresiile de contradictoriu, pe care le prezintă sunt într'o mare măsură de aceeaș natură.

Insfârșit, relativitatea intră și în domeniul moralei. Binele și răul sunt în mare parte termeni relativi. Ambii trebuesc apreciați în raport cu un standard oarecare. Uciderea unui câine poate fi o acțiune bună sau rea; bună dacă prin ea se scapă animalul de chinuri sau dacă a turbat și atunci trebue împiedecat a mai face noui victime prin mușcăturile sale și rea dacă uciderea se face din pură cruzime.

Educatorii obicinuiau înainte vreme să spuie copiilor că e păcat să ucidă o muscă; astăzi însă li se recomandă s'o facă. Aceasta se datorește faptului că mai înainte muștele erau privite ca inofensive și uciderea lor părea cu totul inutilă. Acum știm însă că musca, mai mult decât oricare altă vietate, propagă boale infantile, așa că se impune o cât mai largă extirpare a acestor vietăți.

Una CONTRA opt

Ca să vin pe lume'n fine...
Mic, pipernicit... ca bama,
Cât s'a chinuit cu mine
Biata mama!?

Să-mi desăvârșesc ființa,
S'apar gol ca bulibașa,
Și-a depus toată știința
Coana moașa!...

Ca s'ajung să-mi fac mustața,
Și să cresc... ca nenea Stoica.
M'a lăsat să-i sug și viața:
Biata doica.

Să-mi salveze așternutul
Cât mă premenea săraca
— Mă schimba la tot minutul,-
Și dădaca.

Ca să știu să-mi pun ciorapul,
Sau... să nu ciupesc servanta,
Doamne mult și-a bătut capul,
...Guvernanta.

Ca să'nvăț să spun mai bine:
„Câinele și prepelița"...
Cred c'a nebunit cu mine...
...Tanti Mița!

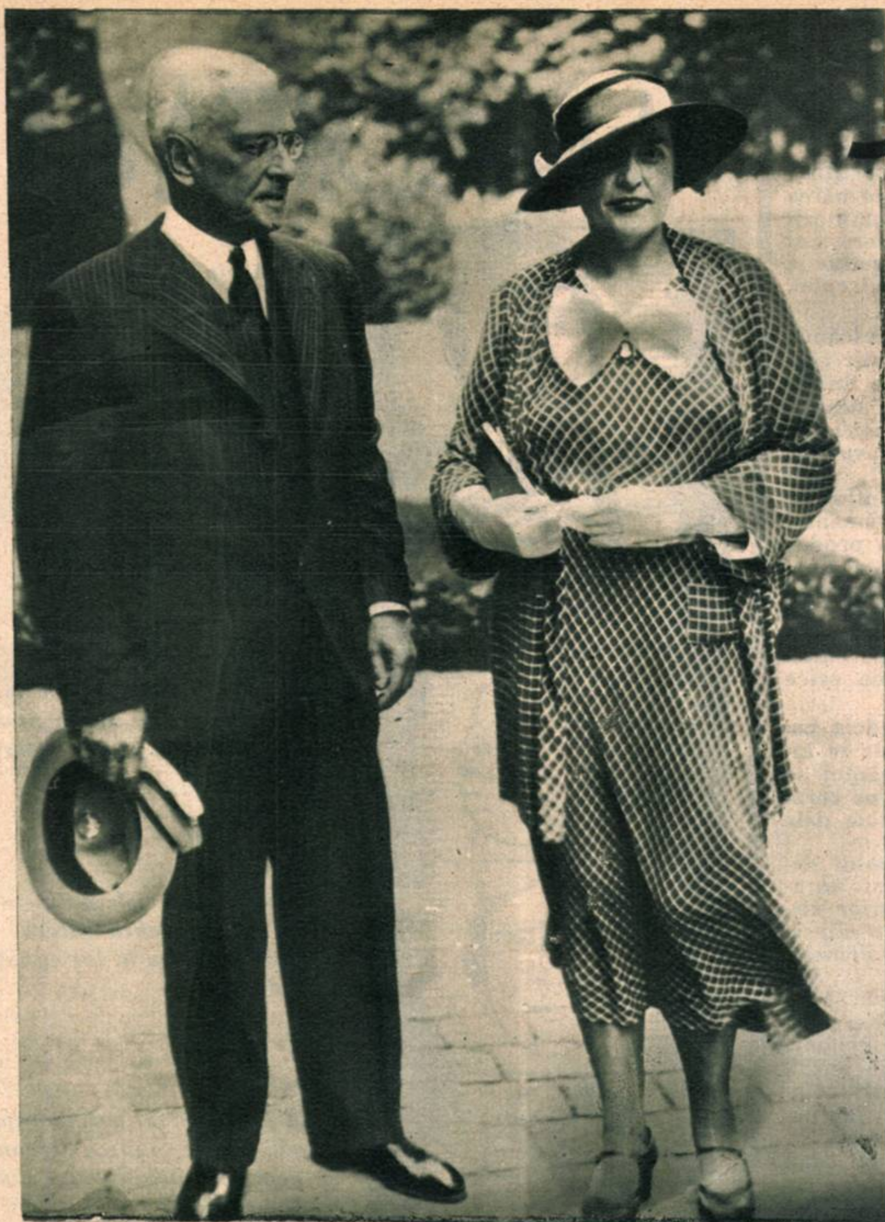
Ca să-mi iau bacaloreatul
Inaintea tutorora,
A... convins profesoratul...
Biata sora...

Să gust toată fericirea,
-- Când a fost la'nsurătoare,
M'a atins cu moștenirea
Mama mare.

Au colaborat în fine
Și-au pus laba dela labă,
Ca să scoată om din mine...
...Om de treabă.

S'au luptat cu toate 'nfugă
Să am viață fericită...
Ca 'nsfârșit... să mă distrugă
...O iubită!!!

IONIȚA DELATEATRU

Actualităţi

Rochia înflorită: în America moda cea mai nouă e de a purt[…] mâneci largi formate din buchete de flori de câmp naturale, î[…] culorile cele mai variate.

Doamna Caruso se căsătoreşte pentru a patra oară! Eri, v[…] duva celebrului tenor italian Enrico Caruso, doamna Doroth[…] Caruso, s'a căsătorit cu doctorul american Charles Adams H[…] der.

Familia regală engleză trăeşte o viaţă simplă. Fotografia noa[…] tră înfăţişează un instantaneu al Reginei Mary-Victoria a Ang[…] într'o plimbare cu trăsura, împreună cu fiica ei Victoria, nora[…] Ducesa de York şi cu nepoata cea mai mare, moştenitoarea pr[…] zumtivă a tronului, Principesa Elisabeta.

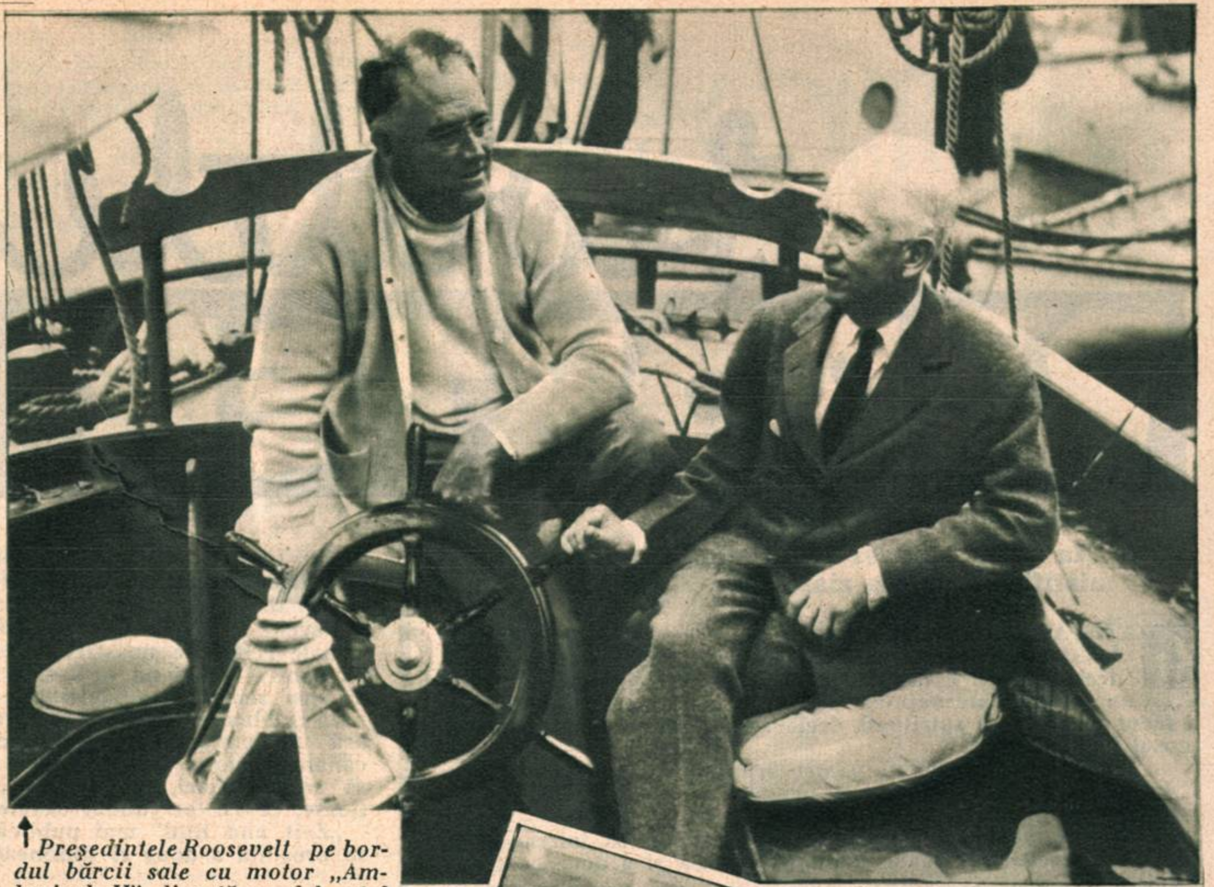
Profesorul Wegener, un antropolog din Frankfurt face în fiecare an cercetări printre maimuţele antropoide din grădina zoologică.

Se întâmplă adesea ca prin strandurile mari din jurul Berlinului, copiii cari se joacă să se rătăcească de părinţii lor. Toţi aceşti copii sunt aduşi spre seară la biroul copiilor găsiţi. Paznicii strigă atâta vreme numele părinţilor, până când în cele din urmă părinţi aud.

Preşedintele Roosevelt pe bordul bărcii sale cu motor „Amberjack II" discută cu delegatul la Conferinţa economică din Londra, d. Norman M. Davis.

La Aqueduct (Long Island) la o cursă de cai, a fost o discuţie timp de 5 minute între arbitrii, până când să hotărască între trei participanţi care este învingătorul.

In marele magazin din Tokio „Sñirokya", care anul trecut a fost aproape complect distrus de un incendiu în care au pierit 500 de persoane, se fac adesea exerciţii de alarmare de foc. Vânzătoarele trebue să se obicinuiască de a se apăra de fum cu batiste legate în jurul gurii.

Secretele REPORTERILOR

In acest articol se divulgă unele trucuri și mistificări de ale ziariștilor.

GAZETARII spun minciuni!"

Acest compliment, puțin măgulitor, îl auzim adesea la adresa presei. E meritat sau nu complimentul?

La un congres internațional directorul unui mare ziare austriac a făcut următoarea spirituală declarație, caracteristică pentu faimosul humor vienez:

— Prefer știrea născocită pentru următoarele trei motive:

Intâi, pentru că o am numai eu.

Al doilea, pentrucă e interesantă.

Al treilea, pentrucă ziarul meu are prilejul să intereseze de două ori pe cititori: odată dând știrea falsă și a doua oară desmințind-o.

Oricât de nostimă ar fi gluma ziaristului austriac, totuș fapt cert e că presa românească — cea streină la fel — fac uriașe sforțări cheltuind multă energie și mulți bani, spre a informa publicul exact, complet și repede.

Știm că la ziarele „Dimineața" și „Adevărul" — la care am onoarea să colaborez — principiul conducător, cuvântul de ordine este acesta:

„E destul de senzațională realitatea. Căutați, de-a o reda cât mai complet".

Totuș uneori se strecoară fapte neexacte și prin ziarele românești, dar cred că nu atât din vina ziariștilor, cât din a unor persoane interesate sau răuvoitoare din public, care induc în eroare pe gazetari. Lăsând celor de peste graniță rolul de a ne aprecia și a ne judeca pe noi, ziariștii români, vom demasca, în acest articol câte-va trucuri și mistificări din presa străină.

BIJUTERIILE DIN CANALE

Astă primăvară, subsemnatul, pătrunzând prin canalele bucureștene, am scris câteva articole în „Dimineața" și „Realitatea Ilustrată", dându-mi osteneala să redau cu cât mai multă exactitate, cele văzute acolo. Intre altele am scris și despre cei doi nenorociți șomeuri, cari în timpul grevei dela C.F.R. căutând o noapte întreagă prin mâlul de pe fundul canalelor, unul a găsit *șapte lei* iar altul vre-o *douăzeci și trei de lei*. Am mai arătat cum *acum vre-o doi ani, unul a avut norocul să găsească un ceas de aur!*

Alte bijuterii nu s'au mai găsit, după cum e lesne de înțeles, căci bucureștenii nu au obiceiul să-și arunce lucrurile de preț în canal.

Revista „Zeit im Bild" a găsit, probabil, prea puțin senzaționale relatările noastre, dar apreciind că subiectul ar fi interesant — dacă nu ne'nșelăm n'a mai pătruns, până acum, — nici un ziarist prin labirintul canalelor — revista ilustrată vieneză publică o serie de fotografii, cu un comentar senzațional, arătând cum șomeurii pescuesc cu un fel de sită bijuteriile din canale și cum e destul să ai o simplă lopată, ca o dată cu mâlul să scoți brățări, inele, cercei, ciasornice, și alte obiecte prețioase, ce zac pe fundul canalelor vieneze!

„Zeit und Bild" mai publică o fotografie a șomeurului, care se prezintă a doua zi dimineața în fața ghișeului unui bijutier.

Acesta cântărește diferitele bijuterii, aduse de canalagiu, care la rându-i primește bancnotele oferite de negustor. Ar urma, că poți deveni bogat, dacă te faci canalagiu.

E inutil să mai adăugăm că toate aceste fotografii sunt trucate. Cu sita, prin canale, se pot prinde doar diferitele necurățenii mai ușoare ce plutesc prin zoile de pe acolo... dar bijuterii, nu.

Revista vieneză s'a grăbit să publice și o fotografie a șomeurului, — intrând în canal... cu o lampă de carbid! Dacă ar fi așteptat puțin, ar fi putut citi articolul din „Realitatea Ilustrată", în care se vorbește despre gazele inflamabile din canale, care uneori fac explozie. In cazul acesta n'ar mai fi băgat pe șomeur cu periculoasa lampă prin canale sau — chiar dacă l-ar fi băgat — ar fi descris poate o catastrofală explozie, cu dărâmarea canalului, prăbușirea vre-unei case dedeasupra,

Reproducem două ilustrații din revista „Zeit im Bild": e extrem de periculos să intri în canal cu o lampă de carbid, și nu credem ca în vreun oraș din lume să se arunce cu grămada bijuteriile, așa încât cercetătorii canalelor, în fiecare dimineață să se poată prezenta cumpărătorilor cu grămada de obiecte prețioase.

şi cu vre-o douăzeci de morţi înecaţi sau înăbuşiţi în canal, etc. Noi am descris o explozie simplă, fără dărămături, fiind ucişi la Bucureşti, numai doi inşi, ceeace — poate — e prea puţin senzaţional după părerea celor de la *Z. u. B.*

O VANATOARE DE URŞI IN MUNŢII CARPAŢI

Colegul nostru reporter fotograf, d. Berman, de o perfectă conştiinciozitate profesională, care se caţără prin toate părţile ne povesteşte cum a văzut pe un reporter fotograf din Germania documentându-se pentru un ar-articol: *„o vânătoare de urşi în Munţii Carpaţi"*.

Ziaristul german a închiriat un urs chior, de la un ţigan şi i-a dat drumul pe munţi, într'un loc înţărcuit cu reţea de sârmă. Apoi s'a improvizat o vânătoare, după fantezia ziaristului.

Vânătoarea de urşi pusă la cale de un ziarist german: ursul pe care l-a cumpărat era bătrân şi orb şi atât de blând, încât putea să se plimbe cu dânsul la braţ.

LEGAŢIA RUSĂ DIN BUCUREŞTI

„Realitatea ilustrată" a publicat un articol despre ultimul colţ rămas din imperiul ţarilor, care odinioară era de două ori atât de întins ca întreaga Europă având o suprafaţă de peste douăzeci de milioane de kilometri pătraţi, şi care acum se rezumă la ograda de câteva sute de metri, din faţa legaţiei ruse din calea Victoriei 27, Bucureşti.

O revistă ilustrată germană se ocupă şi ea de acelaş subiect, arătând cum „ministrul plenipotenţiar şi consulii", ultimii supuşi ai ţarului, mor de foame. Dacă vine cineva să împrumute o carte de la legaţie şi binevoeşte să plătească o mică taxă, aceasta înseamnă, în acea zi „o mâncare caldă pentru personalul legaţiei" — susţine gazetarul german.

Noi am arătat însă, că legaţia rusă are mai multe localuri de prăvălii prin str. Lipscani, calea Rahovei, etc. Toţi bucureştenii, cari trec pe calea Victoriei, ştiu că în clădirea legaţiei din calea Victoriei 27 sunt cinci prăvălii închiriate...

Numai de la aceste cinci prăvălii legaţia rusă încasează anual peste un milion de lei! Cele patru persoane de la legaţia rusă n'au deci, nevoe să aştepte cu atâta nerăbdare o taxă de câţiva lei, pe care ar achita-o vre-un rus, pentru ca să aibă ce mânca în acea zi.

Dimpotrivă — adevărul este, că d. KKoziell Poklerosky, care azi mai figurează — printr'un ciudat anachronism — ca ambasador al Ţarului, mort acum 16 ani, ajută din punga d-sale, sau din fondurile legaţiei, pe refugiaţii ruşi, aflători în Bucureşti, sosiţi la noi după prăbuşirea regimului ţarist.

Insă revista germană — fie că n'a ştiut, fie că a crezut că e mai senzaţional altfel — a spus că refugiaţii ajută pe ambasadorul, odinioară atât de puternic, dându-i posibilitatea să aibă la zile mari, o mâncare caldă.

TEZAURUL ROMANESC DE LA MOSCOVA

Un neadevăr îndrăsneţ susţinut de căpitanul englez George Hill şi de colonelul american Boyle.

Ei au răspândit prin presa franceză şi engleză svonul, că ar fi reuşit să aducă la Iaşi — mulţumită curajului, bravurii şi îndemânării lor — o parte din tezaurul României, care se afla la Moscova.

Căpitanul George Hill a scris chiar o carte, în limba engleză, care a fost tradusă apoi în limba franceză — carte în care arată cum d-sa şi tovarăşul d-sale *au fost decoraţi de regele Ferdinand şi că au mai făcut şi o altă minune, înlăturând un răsboi dintre România şi Soviete!*

Autorul citat mai descrie pe Racowsky ca pe *un om mic de statură; apoi înşiră printre porturile din Marea Neagră, portul românesc Galaţii* şi aşa mai departe.

IAŞII VAZUT DE D. HILL

E ciudată descrierea pe care-şi permite să o facă d. George Hill despre oraşul Iaşi în timpul războiului: în capitala Moldovei *se ridică în fiecare zi cadavre de pe trotuare,* spune d-sa; *lumea muria de foame pe străzi, în fiecare zi!* Cei mai cu dare de mână mâncau carne de cal, singura mâncare ce se găsia la Iaşi. Chiar ofiţerii de stat major răbdau de foame! Vitele neavând ce mânca, se prăbuşiau şi ele în agonie pe străzi, *iar ţăranii făceau câte-un mic foc de surcele, sub coada bivolilor negri* (aşa scrie d. Hill) *când voiau să-i scoale de jos.*

D. Hill nu ştie nici măcar ce fel de vite înjugă ţăranii români la carele lor şi n'are idee că românul — fie din tradiţie, fie din superstiţie, sau prejudecată — nu mănâncă nici odată carne de cal şi că preferă să consume varză, fasole sau mămăligă goală. Caii morţi îi mănâncă la noi doar câinii.

Racowsky a trăit mult timp în România: foarte multă lume, de la noi, îl cunoaşte ca pe un om de statură mijlocie. Probabil că d. Hill nici nu l-a văzut pe Racowsky, după cum n'a văzut nici portul nostru dunărean, Galaţii. Cât priveşte tezaurul de la Moscova, persoane autorizate de la Banca Naţională a României şi de la Casa de depuneri desmint categoric afirmaţiile d-lui Hill. D-sa n'a adus nimic la Iaşi.

S'ar mai putea cita şi alte inexactităţi din presa streină.

Presa română este în privinţa fanteziei, incontestabil mult inferioară presei străine.

ALEX. F. MIHAIL

La fiecare lingură sănătate şi puteri noui...

LIAN

TONO

[Aprobat de Onor. Ministerul Sănătăţei cu No. 76740.]

Anemici, Surmenaţi, Convalescenţi, Tuberculoşi, cei cari n'aveţi poftă de mâncare,

Dece
renumitele Etablissements „LIAN" au reuşit să vândă zeci de mii de „TONOGLOBINE"?

Dece
toţi medicii sunt mulţumiţi de rezultatele obţinute şi recomandă numai „TONOGLOBINE"?

Dece
„Revista Sanitară Medicală" organul medicilor se sezizează într'un articol ştiinţific de rezultatele uimitoare date de „TONOGLOBINE"?

Pentrucă
TONOGLOBINE „LIAN" are o formulă unică şi ideală indicată pentru adulţi şi copii!

Pentrucă
Extractul de ficat — Hemoglobină — Vitamina D — Glicerofosfat de Calciu — Cola — Coca — China — Nuca Vomica — Vin tonic Malaga. Toate aceste elemente cari intră în compoziţia TONOGLOBIN-ului, nu numai că deschid pofta de mâncare, dar recalcifică organismul şi complectează alimentaţia cu caloriile necesare!

Pentrucă
TONOGLOBINE
ARE GUSTUL PLĂCUT ŞI UN PREŢ FOARTE MODERAT!

Flaconul mare conţinând doza necesară pentru adulţi 15 zile iar pentru copii 40 zile, Lei 130. Flaconul mic conţinând doza necesară pentru adulţi 8 zile iar pentru copii 20 zile, Lei 75.

[*In cazurile când alcoolul este contraindicat se poate lua SIROP TONOGLOBINE „LIAN" care conţine aceleaşi elemente în excipient de sirop.*]

Două exemple edificatorii:

Ministerul Instrucţiunii Publice, Cultelor şi Artelor, Şcoala Comercială Superioară şi Elementară „Regele Carol I"
Bucureşti I — Strada Carol No. 96
SERVICIUL MEDICAL

Experimentând Vinul şi Siropul **Tonoglobine** *în* stări de anemie *şi debilitate am avut rezultate foarte satisfăcătoare în ceea ce priveşte* mărirea poftei de mâncare şi creşterea în greutate.
15 Martie 1933

Medicul şcoalei Dr. Anatole Cresin
Str. Franklin, 5

Experimentând **Tonoglobine „Lian"** *am obţinut rezultate încurajatoare în cazurile de anemie, convalescenţă şi diferite stări de debilitate.*

Profesor Universitar Dr. C. M.
dela Facultatea de medicină din Bucureşti

DE VÂNZARE LA TOATE FARMACIILE ŞI DROGUERIILE DIN ŢARĂ

MODA

GARDEROBA pentru vilegiatură este gata, toată gama, dela rochiţele simple pentru dimineaţă până la toilettele somptuoase pentru casino atârnă în cuer şi aşteaptă numai să fie împachetate. Şi parcă tot mai lipseşte ceva! La munte sunt zile însorite şi totuşi răcoroase, în care o rochie de olandă este prea uşoară, o rochie de lână însă prea caldă. **Pentru zilele acestea vă propunem, o îmbrăcăminte mai completă, care însă totuşi păstrează caracterul estival de care nu vrem să ne lipsim din mai până în septembrie.**

Este un costum compus din foi de olandă neagră şi jachetă de olandă naturel sau albă, cum vi-l arătăm pe pagina alăturată. Linia umerilor este lăţită, pentru a urma dictatura modei actuale, prin epoleţi, cari fac să pară talia şi şoldurile mai înguste. Pentru acest tailleur vă propunem una din bluzuliţele depe contrapagină. Ele sunt din olandă subţire sau din organdy, bineînţeles că se pot face însă şi din jersey pentru persoanele mai friguroase.

Prima are ochiuri decupate în jurul gâtului şi se leagă deasupra fustei cu o mică funduliţă în faţă. A doua are un guler aproape marinar, fixat în spate cu doi nasturi mari. A treia, de organdy vaporos, se încheie în mod foarte original prin trei catarame de sidef şi o fundă mare la gât. A patra este bluza clasică sportivă, cu gulerul băeţesc, buzunare aplicate şi încheiată cu un rând de nasturi. A cincea, de olandă, are un guler mare, rotund, încheiat pe o parte cu două perechi de nasturi. Acest guler şi manşetele, tăiate puţin „en forme", sunt tighelite la margine de trei sau patru ori. Un cordon de piele sau de şnur, în roşu, verde sau alb-negru va sublinia tranziţia dintre fustă şi bluză.

Cred costumul acesta foarte potrivit pentru vara pe care o avem anul acesta şi care este mai curând, cum spunea deunăzi un poet: „...o iarnă vopsită în verde..."

SE SPULBERĂ o legendă istorică

Alexandru cel Mare n'a incendiat Persepolys

Recentele săpături făcute de către arheologi in ruinele orașului Persepolys, par a desminți legenda după care Alexandru Macedon ar fi dat foc acestui oraș, sub indemnul curtezanei Thais.

INCENDIEREA cetății Persepolys, capitala regilor persani, de sub Alexandru cel Mare, constitue unul dintre cele mai impresionante episoade ale istoriei și trezește prin laturea-i de senzațional vibrațiuni puternice în spiritul celor cărora le place să se dea contemplării trecutului.

Istoria a înflorit evenimentul cu legenda că Marele cuceritor ar fi făptuit actul de vandalism la beție și la îndemnul frumoasei curtezane Thais. După temperamentul fiecăruia, întâmplarea sau stârnește admirație, sau produce o impresie penibilă.

Asupra veracității acestei legende au existat din totdeauna motive de îndoială, lipsiau însă dovezile care să permită o desmințire a ei și publicul ținea la legendă, tocmai din motivele pomenite mai sus.

Acum însă, palatul regilor persani cu vastele sale săli și minunatele-i sculpturi a fost scos la lumină de către săpăturile unei expediții arheologice, ceeace va da posibilitatea să se stabilească dacă episodul e sau nu adevărat. Orientalistul american James Henry Breasted arată chiar, într'unul din recentele-i rapoarte, că n'a găsit nimic care să indice că locurile acestea ar fi fost bântuite de foc.

Redăm textual paragraful respectiv din acest capitol:

„Că Alexandru ar fi incediat palatul Persepolis în cursul unei orgii, e după noi o simplă legendă, întrucât n'am găsit urme de foc pe marile blocuri de piatră. Nu vom putea da însă un răspuns definitiv, până ce nu vom săpa mai departe.

„Asupra unui lucru ne putem pronunța însă: N'am găsit semne de incendiu pe piatra albă a clădirei iar palatul pare a se fi ruinat sub acțiunea timpului, și a intemperiilor.

In volumul său intitulat *„Ancient Times"* profesorul Breasted scrie următoarele:

„Alexandru a dat o dramatică simbolizare supremației sale asupra Asiei, incendiând palatul persan, cu propria-i mână, așa cum făcuseră Persanii cu Miletul și cu templele de pe Acropola ateniană. Totul n'a fost însă decât o inscenare, monarhul dând mai apoi ordin să se înăbușe focul, mai înainte de-a fi determinat stricăciuni ireparabile.

Legenda că Alexandru cel Mare ar fi dat foc Persepolisului, a fost lansată de istoricul grec Cleitarchus care a trăit în epoca marelui cuceritor, făcând însă parte dintr'o generație mai tânără. Trăind la curtea lui Ptolomeu Lagus, regele Egiptului, care se presupune a fi fost un frate vitreg al lui Alexandru cel Mare, a avut ocazia să se documenteze asupra vieței acestuia din urmă.

Opera lui din care n'au mai rămas decât câteva mici fragmente a fost pentru istoricii acelei epoci și de mai târziu, o sursă de informații asupra lui Alexandru.

Mulți dintre scriitorii serioși ai antichității, cum a fost Cicero, îl acuză pe Cleitarchus de nerespectarea adevărului, susținând c'ar fi brodat o poveste cu totul de domeniul fanteziei asupra morței lui Themistocle. Dar viața privată a lui Alexandru cel Mare era învăluită în mister, așa că istoricii timpului vrând nevrând au trebuit să recurgă la fantezistul Cleitarchus. Printre vechii scriitori, cari au luat mult din scrierile lui Cleitarchus, se prenumără și Curtius, un istoric care-a trăit sub

Fragment dintr'un basso-relief ce ornamenta scara; reprezintă regi invinși aducând tribut Monarchului persan.

imperiul roman. Iată cum apare episodul incendiului în versiunea sa:

„In vreme ce Darius se agita, cu gând de-a reincepe ostilitățile, Alexandru își petrecea zilele în ospețe, înconjurat de femei ușoare.

„La una din aceste petreceri Thais, amețită de vin, sugeră regelui ideea că incendiând Persepolisul ar fi făcut o mare plăcere grecilor, cari așteptau această satisfacție, pentru distrugerea orașelor de către barbari.

„Ideea bacantei fu entuziast sprijinită de ceilalți comeseni, înfierbântați și ei de vin, așa că regele nu se lăsă mult rugat.

„Să răzbunăm Grecia", exclamă el și luând o torță porni în fruntea distrugătorilor, să incendieze palatul.

„Clădirea imperială conținea o mare cantitate de lemn de cedru care luă repede foc și propagă ușor flăcările. Observând incendiul, și crezându-l întâmplător soldații, a căror tabără se afla nu departe de oraș, alergară să-l stingă, dar când ajunseră la porțile palatului și văzură pe rege agitându-se cu torța în mână, aruncară vasele cu apă și prinseră a ațâța focul cu uscături.

„Macedonenilor le-a fost însă rușine mai apoi de faptul că un oraș atât de ilustru și-a găsit sfârșitul printr'un capriciu bacanalic al regelui lor, și au dat atunci afacerei un aspect sever, pretinzând că Persepolisul trebuia distrus",

Această poveste circulă de 2200 ani, sporind mereu în detalii, și a fost speculată de scriitorii tuturor țărilor, adesea de literați cu mult mai mari decât cel dela care a pornit legenda. Marele poet englez, John Dryden a brodat în secolul al 18-lea un minunat poem pe această temă.

Majoritatea scriitorilor au luat o atitudine morală, complăcându-se în a arăta cum se poate ruina un om mare, lăsându-se în voia vinului și ascultând de capriciile unei femei desfrânate.

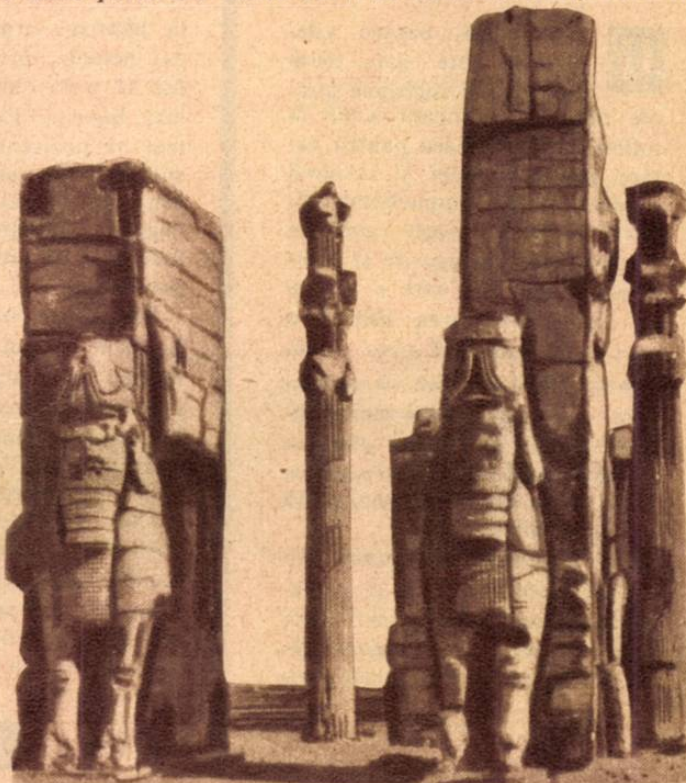
Marii cărturari ai lumei au observat însă mai de mult numeroase semne de improbabilitate în legenda Persepolisului. Era în primul rând reputația de mincinos a lui Cleitarchus și apoi spiritul de meschină maliție ce se desprinde din relatarea sa. Cum Alexandru cucerise o mare parte din lumea cunoscută, la vârsta de 33 de ani, și mai avea încă opt ani de victorii înaintea sa, după acest episod, e sigur că în cariera lui nu se puteau simți încă influențele băuturei. Deși făcea abuz de vin ,acest monarh a desfășurat până la moartea-i prematură, care se presupune a se fi datorit unei otrăviri o energie și un geniu ne mai pomenite încă la o ființă omenească. Și apoi, absurd să presupunem că un soldat atât de mare s'ar fi apucat de festinuri ,atunci când știa că inamicul putea să-și reînoiască din clipă în clipă atacul.

Cât despre împingerea la acest act disperat de către o femee, aceasta pare și mai puțin probabil. Aci trebue să amintim că monogamia nu intra în moravurile acelei epoci și că regii erau obicinuiți să-și ia ori câte soții și concubine le plăcea. Alexandru avea o soție greacă și două sau mai multe persane, pe care și le luase pentru a-și câștiga simpatiile poporului persan. Nu e exclus însă să fi favorizat întrucâtva pe Thais, o vreme, pentru a demonstra grecilor că nu se lăsa influențat de soțiile sale persane.

Thais pare a fi fost o curtezană excepțional de frumoasă și de atrăgătoare; întrucât o vedem mai apoi devenind soția lui Ptolomeu, regele Egiptului. Se știe însă că Alexandru era foarte rezervat în relațiile sale cu femeile și ca atare foarte puțin susceptibil de influențe feminine.

Charles Breasted fiul cunoscutului arheolog dă amănunte asupra cercetărilor ce s'au făcut până la el.

S'au descoperit cu ocazia săpăturilor, spune dânsul „o serie de basso-reliefuri, care strânse

Portalul marelui palat din Persepolis, străjuit de tauri înaripați cu figuri umane.

la un loc ar forma un vast platou de 1.50 m., până la 2 m., înălţime şi aproape 3 sute de metri lungime. Sculpturile care cuprind o serie de inscripţii istorice, sunt neatinse, ca în ziua când au ieşit din mâinile sculptorului.

„Aceste lucrări, cu superioritatea artei şi civilizaţia ce se desprind din ele, n'au răsărit aci peste noapte — îndărătul lor se află mii de ani de evoluţie. Urme de ale acestei evoluţii au ieşit la lumină atunci când expediţia noastră a desgropat, la vre-o două mile depărtare de Persepolis, un sat din epoca de piatră, ce numără vreo şase mii de ani, cel puţin. E primul sat de acest fel, ce se descoperă în zilele noastre şi cuprinde cea mai veche practicare a ferestrei. Aci au trăit strămoşii regelui Darius şi ai supuşilor săi.

„Palatul Persepolis a fost ridicat în anul 521 a Chr. la poalele unui munte negru ‚pe o terasă clădită din gigantice blocuri de stâncă".

Ruinele dovedesc că regii persani şi curtenii lor trăiau cu mai mult fast şi higienă decât regii şi reginele europene de până la mijlocul secolului al 19-lea şi chiar mai târziu, având băi, spălătorii şi multe alte amenajamente, menite să facă viaţa comodă şi plăcută.

Persepolis-ul era situat în deşert, într'o regiune sănătoasă însă, iar după căderea lui Darius al III-lea. a fost părăsit şi cu vremea uitat.

Apoi într'o zi, acum trei ani, guvernatorul persan a emis sub directiva Şahului o lege, prin care permitea instituţiilor arheologice să întreprindă lucrări de cercetare în aceste părţi. Secţia orientală a Universităţii din Chicago a cerut imediat concesiunea şi a obţinut-o.

D-rul Breasted, care se afla în Palestina, a venit cu aeropianul în Persia, unde s'a întâlnit cu prof. Herzfeld şi s'au înţeles asupra ridicărei adăposturilor. Expediţia americană e acum încartierată în haremul lui Darius cel Mare, — altul decât cel învins de Alexandru.

Ce nu ştie toată lumea

Jos: *Kaiserul german a fost amiral în marina britanică şi rusă.*

Sus: *In cursul războiului, Germania emisese monete pe care se aflau desemnuri reprezentând şunci şi gulii.*

Dreapta: *Gundling, caraghiosul curţei din Berlin a fost numit preşedinte al Academiei de ştiinţe pentru a „exprima dispreţul regelui pentru ştiinţă" (1716-1731).*

Sus: *Martirul unui rămăşag.*

Un tânăr american, Walter Hastings din New-York, cina într'o seară de Aprilie din anul 1860 la Lordul Cecil. Intâmplător veni vorba de anarhistul italian Orsini, care preferase moartea, reclusiunei. Hastings susţinu atunci că se exagera mult asupra grozăviilor recluziunei. Se porni de aci o discuţie aprinsă şi Lordul Cecil puse la un moment dat rămăşag pe 10.000 de lire că nici un om în toate minţile nu s'ar putea supune de bunăvoie, să-şi petreacă zece ani din viaţă într'o închisoare. Spre uimirea tuturor, tânărul american primi rămăşagul. Şi atunci lordul puse să i se alipească la casa sa din oraş o celulă de 3.50 m. lărgime şi 4.50 m. lungime, prevăzută cu lumânări, cărţi şi material de scris. In această celulă intră Hastings pe ziua de 2 Mai 1860, pentru a nu o mai părăsi decât la 1 Maiu 1870, când termenul de izolare autoimpusă luă sfârşit. Hrana-i fusese procurată în tot acest timp de o mână invizibilă. La ieşire, era într'o stare fizică extrem de lamentabilă. Părul şi barba-i erau albe ca zăpada, pasul nesigur iar faţa pământie şi suptă. Deşi avea abia 35 de ani, părea un moş de cel puţin 65. Trecu imediat în America şi muri la Dedham, Massachussets ,în 1874.

Sus: *Căsătoria cremenii şi copăcelului.*

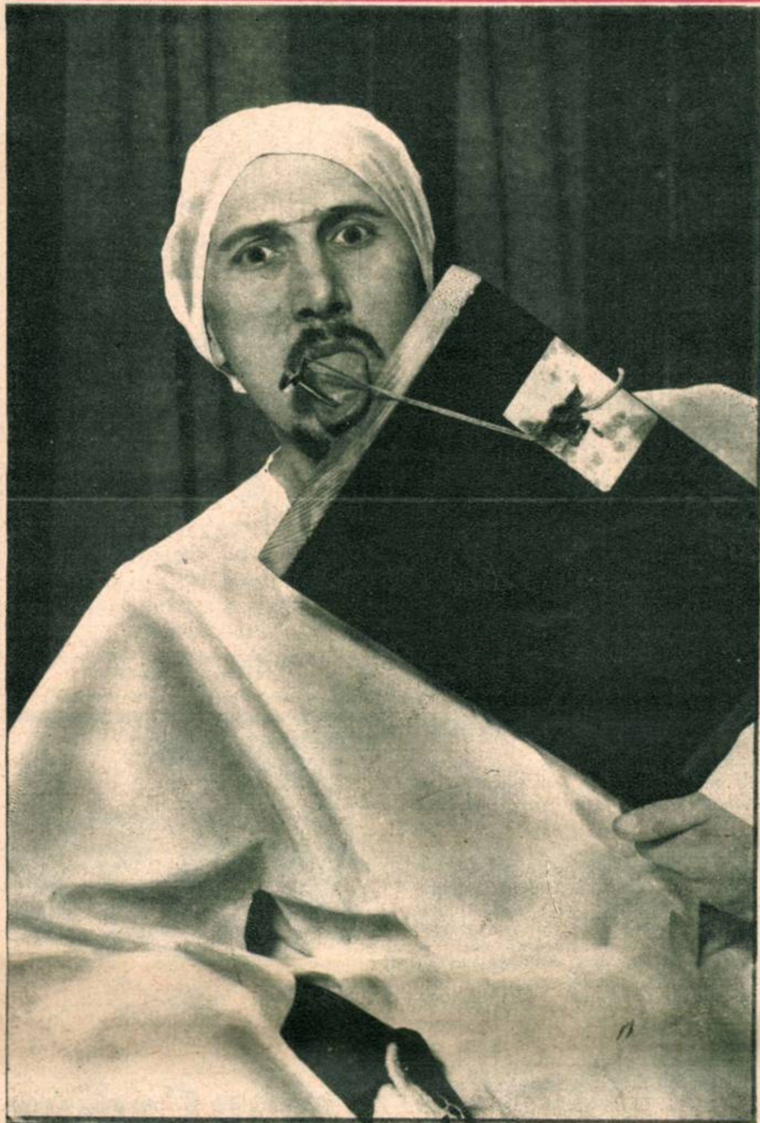
Rajahul din Orchhia cheltueşte anual 500.000 de dolari cu celebrarea căsătoriei lui „Saligram", o bucată de cremene adusă de puhoaiele din Himalaia, cu „Toolse", un copăcel sacru.

E o ceremonie de mare splendoare, la care defilează elefanţi bogat împodobiţi, patru mii de cai şi douăsprezece mii de cămile, pe dinaintea a 100.000 de invitaţi.

FACHIRUL din Capitală

Fachirul Rayo, care s'a răstignit în ziua de 8 Iulie la Bucureşti, ne arată cât de mult poate să facă un om printr'o sforţare de voinţă

PRIN fachirism se înţelege un complex de fenomene misterioase, foarte complicate, cu atât mai puţin controlabile pentru noi, cu cât se petrec mai mult în India, patria fachirilor. Confuzia este mărită din pricina numeroşilor şarlatani sau „artişti", de prin America şi Europa, cari prezentaţi de diferiţi impresari, colindă marele oraşe, dând reprezentaţii uimitoare, în care trucul joacă rolul de căpetenie. Astfel că de multe ori nici nu-ţi poţi da seama care-i adevărul şi unde începe trucajul.

Fachirul Rayo cu limba, fixată în scândură

Şi totuş, e sigur, că ceva este real din exibiţiile fachirilor.

UN OM EXTRAORDINAR

Astfel atrage atenţia, în special a medicilor şi psihiatrilor din Capitală, fachirul Rayo, care în ziua de 8 Iulie a. c., într'o cabină a expoziţiei „Prater", din Bul. Elisabeta 5 (în faţa cinematografului Trianon) şi-a pironit limba de o scândură groasă. Se împlinesc aproape două săptămâni, de când acest om extraordinar stă ziua şi noaptea, cu limba scoasă afară, fixată, într'un mod atât de barbar de o scândură.

Cuiul e sigilat şi nu se poate desface. Oricine are voe să vie ziua sau noaptea, la orice oră, spre a controla pe fachir, care şi-a propus să stea astfel şaizeci de zile (sau cel puţin cincizeci!)

Dar nemulţumit de acest supliciu, care i se pare prea simplu, fachirul îşi mai pironeşte din când în când, mâinile. Ia un ciocan şi mai bate câte un piron între oasele metacarpului de la mâna stângă, pe care o fixează în apropiere de cellalt cui, care-i ţine în permanenţă capul deasupra scândurei. După o zi, două, — sau chiar în aceiaş zi — se răsgândeşte părându-i-se că această poziţie nu ar fi bine aleasă; scoate cuiul din mâna stângă şi îşi răstigneşte imediat mâna dreaptă, sau îşi înfige instrumentul de tortură între coaste.

Venind medicii să-l controleze, el are cea mai mare satisfacţie, când aceştia primesc invitaţia lui, ca să-i bage ace prin mâni, prin picioare, prin corp.

Pretinde că nu simte nici o durere.

UN CERTIFICAT CIUDAT

Un medic, care a asistat în ziua de 8 Iulie, la prima restignire a fachirului Rayo, a scris următorul certificat, din care cititorii pot afla unele detalii interesante cu privire la macabra fantezie a acestuia:

„Fachirul Rayo şi-a străpuns, în prezenţa mea limba *nepreparată* cu un cui, neavând în urma acestui fapt *nici o scurgere de sânge.*
Totodată nu a manifestat semne de durere".

Este de notat că fachirul dispreţueşte orice antiseptic şi refuză orice îngrijire medicală.

Psichiatrii, medicii de boli nervoase şi chirurgii, cari au examinat pe Rayo, dau diferite explicaţii şi citează diferite maladii, în care durerea poată să dispară complect, sau numai în parte.

Toţi sunt însă de acord că fachirul Rayo are o extraordinară putere de voinţă. El se autosugestionează.

„Voeşte şi vei putea" — a spus şi un mare om de stat al României.

— Cum te mai simţi? Eşti sănătos? — l'am întrebat eri pe fachir, pe care l-am vizitat din nou.

— Până azi sunt sănătos!" — a scris el pe o tăbliţă a lui, neputând vorbi cu limba pironită.

— Sper că vei fi sănătos până la sfârşitul experienţei d-tale.

— Eu nu sper. Sunt sigur. Trebue să fiu sănătos, pentru că vreau!" mi-a răspuns el.

METODA LUI COUÉ

In acest răspuns este ceva din *coué-ism.*

Se ştie că medicul francez *Coué* a inventat metoda de vindecare a bolilor prin autosugestie. El nu dă medicamente, ci sugerează bolnavilor săi siguranţa, că se vor vindeca.

— Simt că mă vindec!
— Sunt sigur că mă vindec!
— Sunt sănătos!

Aşa spun bolnavii lui Coué.

Ori şi cât de absurd ar părea supliciul — la care s'a supus simpaticul tânăr de 33 ani Rayo, fapta sa are o semnificare: *ea dovedeşte puterea voinţei!*

Scriitorul nostru plin de humor, Ion Creangă, a spus într'o zi, că românul e greu până se apucă de o treabă, că de lăsat se lasă uşor. Poate că puterea de voinţă şi perseverenţa extraordinară a lui Rayo va da de gândit multora. Ce nu ar putea realiza un om, cu o voinţă înţelepţeşte aplicată, într'o direcţie folositoare lui şi societăţii în care trăeşte! A. F. M.

„Paria" din Germania

O vizită într'un lagăr de internaţi politici

de Robert Bernays, membru în Camera Comunelor

„Am reuşit să pătrund în unul din cele mai temute lagăre de concentrare, în care sunt internaţi, fără judecată şi pentru o perioadă nedeterminată, evrei, socialişti, comunişti, pacifişti, liberali şi toţi cei cari au luat parte la mişcările politice, sau care sunt consideraţi ostili faţă de noua Germanie.

Există vreo 12 asemenea lagăre în Germania. Numărul prizonierilor internaţi se ridică la cca. 20.000. Drept călăuză ne-a servit în vizita la lagărul din Breslau, faimosul Heines, prefectul judeţului Breslau şi conducătorul hitlerian al întregei Germanii orientale. Heines este unul din eroii loviturei de stat, pe care Hitler a făcut-o la München în 1923. Cu acest prilej el a fost rănit şi condamnat pentru multă vreme la închisoare".

U*N accident, fireşte....*

Intrăm şi zărim un prizonier. Are un braţ legat în eşarfă.

Braţul ar fi rupt, pe cât se pare.

— Un accident, bineînţeles? întrebă Heines.

Omul clatină din cap.

UN EX-PRIMAR SALUTĂ PE TEMNICER

Intr'un cort mare — celălalt era destinat gardienilor — dorm prizonierii. In momentul vizitei mele, toţi se aflau la lucru şi nu putui să văd decât două rânduri de paturi foarte apropiate, 150 cu totul. Eşirăm ca să vedem oamenii lucrând. Imbrăcaţi cu bluze, şi şepci poliţieneşti pe cap, erau ocupaţi să transforme un teren mlăştinos în piscină municipală. Gardienii cu puşca la umăr, stau în urma lor.

„Impuşcat în timpul unei încercări de evadare", iată o explicare oficială foarte frecventă, atunci când nu mai auzi vorbindu-se despre un prizonier internat într'un lagăr de concentrare.

De sus, de pe o moviliţă observăm lucrările. Ca să-mi arate cât e de omenesc tratamentul în lagărul de concentrare, Heines cheamă — ca din întâmplare — câţiva prizonieri.

Mai întâi, apare un evreu cu ochelari, neras, dar cu un aer destul de sănătos.

— Ce-ai mâncat astăzi?

— Carne şi cartofi.

— Şi la al doilea prânz?

— Orez.

— Şi nimic altceva? exclamă Heines.

— Ba şi cartofi, recunoaşte prizonierul.

Lucrul era greu la început,— declară el, — răspunzând la alte întrebări, da cu timpul te obicinueşti.

CUM IŞI PETREC PRIZONIERII SERILE

La o altă chemare, o persoană mai în vârstă, care lucra la o pompă, veni încetişor, lovind pământul cu tocurile ghetelor şi se plantă în faţa noastră. Şi acesta declară că e bine tratat şi că hrana e bună: la început lipsia pâinea, dar cu timpul lucrurile s'au aranjat.

— E fostul primar din Breslau, zice Heines, pe când prizonierul se întorcea la pompa lui.

Fostul prefect din Breslau, era şi eu ocupat undeva, cu construcţia viitoarei piscine. Oamenii se deprind cu aceste schimbări uimitoare, într'o ţară, în care nu există, — ca în Marea Britanie — o „opoziţie a Majestăţii Sale" şi în care închisoarea alternează cu puterea.

— Vedeţi ce bine sunt trataţi, îmi zice Heines, depărtându-se cu mine. Şi eu am făcut trei ani închisoare şi ştiu ce înseamnează. Acest lagăr de concentrare e singurul care există în Silezia.

— Cum îşi petrec serile prizonierii?

— Citesc ziarele guvernului şi „Mein Kampf" de Hitler. Au şi radio, ca să poată să asculte discursurile cancelarului.

Nimeni nu zâmbeşte în anturajul prefectului. Nemţii n'au spirit ironic. Ultima scenă pe care am văzut-o aci, a fost nişte prizonieri stropind florile, în dosul unui grilaj de sârmă ghimpată, în formă de cruci încârligate.

LA CASA BRUNĂ

M'am întors la Breslau, în automobilul prefectului, escortat de un automobil al poliţiei, în mijlocul unor nesfârşite urale de „Heil Hitler", strigate de mulţimea de pe străzi. Oaspele meu mă pofti să vizitez „Casa brună", cartierul general al hitleriştilor locali. Aci, o cruce în mijlocul unei barăci şi un refugiu pentru cercetaşi.

Văzui şomeuri tineri, palizi şi în zdrenţe, înghiţând lacom câteva bucăţi de pâine cu unt.

Am vizitat dormitoarele.

— Nu e mai bine ca în lagărul de concentrare, zice Heines.

— Adevărat, răspund eu.

Mi-a fost dat să asist la spectacolul a doi ex-comunişti îmblânziţi.

Au fost aduşi înaintea mea şi, după câteva şovăeli, au început să-şi recite povestea. Recunoşteau greşala şi făgăduiau să fie cuminţi. „Heil Hitler!".

Inainte de-a fi autorizaţi să poarte cămaşa cafenie, trebuiau să facă un stagiu la bucătărie.

După această vizită, prefectul mă conduse în birourile sale. Pe masa lui de lucru flori şi o fotografie încadrată, înfăţişând cinci tineri frumoşi.

La început credeam, că sunt fiii lui Heines. Mă 'nşelasem, erau cinci hitlerişti, cari bătuseră la Beuthen, un comunist, până l-au omorît. Cedând opiniei publice, von Papen graţiase pe asasini.

Şi acum, fotografia celor cinci ucigaşi din Beuthen ocupă locul de onoare pe biroul prefectului întregei Silezii...

I. S.

Din toată lumea

St. mijloc: *Olandeza Willie den Onden a bătut recordul mondial de innot crawl pe 100 metri, în timpul 1 minut şi 6 secunde.*

Sus. dr.: *Camera de Comerţ din Los Angeles posedă cele mai mari registre de înscriere din lume. Toate împreună cântăresc 350 de kg. şi conţin 25.000 de nume, printre care unele autografe celebre de mare valoare.*

St. jos: *Ducele Mussolini împlineşte la 29 Iulie 50 de ani. Il vedem în fotografie cu calul său favorit.*

Sus st.: *O violentă furtună s'a abătut zilele trecute asupra oraşului Chicago. In fotografie efectele acestei furtuni.*

Misterul Omului Elefant

MULTE povestiri bizare s'au brodat asupra misteriosului om-elefant, o stranie creatură umană, cu cap, trompă, ochi și picioare de elefant. Dar adevărul asupra acestui nefericit monstru uman a ieșit la lumină abia la recenta apariție a volumului lui Frederick Treves.

Trecând într'o zi pe dinaintea unei prăvălii din Whitechapel, Sir Frederick văzu un afiș fantastic, în culori violente, ce reprezenta un om cu cap de elefant, care putea fi văzut în schimbul sumei de cinci cenți. Medicul intră în această panoramă improvizată și oferind un șhiling, i se permise o vedere de aproape a monstrului. Impresarul trase în lături o perdea, dând la iveală un trup omenesc ghemuit pe un scaun și acoperit cu o bucată de pânză cenușie.

„Scoală-te" strigă el aspru, ca și cum s'ar fi adresat unui câine și creatura se ridică încet, lăsând să cadă pânza ce-o învăluia.

„In cursul carierei mele medicale „scrie Prof. Treves" am avut ocazia să văd cele mai lamentabile diformități, mutilări și contorsiuni ale feței și ale corpului ,rezultate din răniri și diferite boale, dar nicicând nu mi-a mai fost dat să văd o înfățișare atât de degradată a ființei umane! Era desculț și gol până la brâu, purtând o pereche de pantaloni extrem de uzați ce făcuseră odată parte dintr'o haină de seară.

„Ceeace te isbia la acest om era capul enorm de diform. De la frunte pornia un promontoriu osos, asemeni unei căpățâni de zahăr iar dela ceafă-i atârna moale o pungă de piele cafenie. Pe vârful craniului se răsfățau câteva fire de păr, lungi și subțiri. Proeminența fruntei acoperia aproape complect unul din ochi.

„Circumferința capului era cât talia unui om. Din maxilarul superior se proecta o altă massă osoasă ieșind din gură și ridicând buza superioară. Despre această trăsătură, managerul spunea că era un început de trompă".

„Nasul nu era decât o bucată de carne, recunoscută ca atare prin poziția sa. In total, figura aceasta nu era mai capabilă de expresie decât o bucată de lemn noduros. In spate îi atârnau până pe la coapse, imense bucăți de carne, acoperită de aceeaș, piele cafenie și desgustătoare.

Brațul drept era enorm și fără formă, iar mâna-i mare și stângace, semăna mai curând cu o lopată. Degetul cel mare avea aspectul unei ridiche, iar celelalte, păreau niște rădăcini de tuberoză. Brațul celălalt era normal. Membrele inferioare aveau caracteristicile brațului deformat. Erau greoaie, umflate parcă și informe.

Proeminența osoasă a maxilarului superior îl împiedica pe acest nenorocit să vorbească clar, ceeace-l făcu pe doctor să conchidă că avea deaface cu un imbecil. Numele nenorocitului era John Merrick.

Autoritățile polițienești ale Londrei fură însă de părere că expunerea în public a lui Merrick era demoralizantă și interzise spectacolul. Impresarul său plecă atunci cu el în Belgia unde se izbi însă de aceeaș interdicție și atunci, îi dădu un bilet de tren pentru Londra, lăsându-l să moară de

Marele doctor englez Frederick Treves văzu într'o zi un afiș ce anunța pe „Omul Elefant".

foame. Nenorocitul rătăci câteva zile prin marele oraș, fără adăpost și chinuit de curiozitatea mulțimei, până când fu ridicat de poliție. Cum nu mai avuseseră nicicând deaface cu un asemenea caz oamenii autorității nu știau ce decizie să ia și în afară de aceasta nu-i puteau înțelege graiul. Din fericire, avea în buzunar o cartă de vizită a d-rului Frederick Treves. Fără să stea mult pe gânduri, îl trimiseră la marele spital londonez. Aci i se dădu un pat și medicii hotărâră să nu-i mai dea drumul în lume. Intâmplarea făcu ca două camere din dosul spitalului, care oricum erau foarte puțin întrebuințate, să fie și atunci libere și aci își făcu monstrul un adăpost.

Doctorul Treves se ocupă intens de „omul elefant" străduindu-se a-i înțelege mentalitatea. Treptat îl învăță engleza și aceasta procură nenorocitului mari satisfacții, pentrucă avea o pasiune pentru discuții, deși nu-i fusese dat niciodată în viața lui să schimbe o vorbă cu cineva. Doctorul îl găsi pe Merrick de o inteligență remarcabilă. Invățase să citească și devenise un cititor avid. Știa biblia pe dinafară, dar deliciul vieței sale erau romanele de dragoste. Nu știa nimic despre tatăl său, dar își amintia în schimb de mama sa ca de o ființă foarte iubitoare și-i plăcea să creadă că fusese frumoasă

Omul își dădu seama că omul acesta avea nevoe să vie în contact cu bărbați și femei, cari să-l trateze ca pe un tânăr normal și inteligent, nu ca pe un monstru diform. Treves simți că femeile erau mai importante decât bărbații, în opera de tonificare sufletească a nenorocitului, care avea pentru sexul frumos o admirație ce mergea până la divinizare. Sentimentul acesta nu era bineînțeles rezultat dintr'o experiență personală Idolii săi nu erau femei reale, ci produse ale imaginației sale.

Doctorul întrebă pe una din prietenele sale, o văduvă tânără și foarte drăguță, dac'ar putea intra la Merrick și să-i strângă mâna zâmbind. Femeea răspunse că putea și o făcu. Când plecă, Merrick își lăsă capul pe genunchi și plânse de bucurie spunând că aceasta fusese prima femee care-i zâmbise, prima femee care-i strânsese mâna.

Cazul său începu să atragă atenția celor din afară, ceeace avu darul de a-i aduce o nesfârșită serie de vizite. Toate doamnele din înalta societate veniră să-l vadă aducându-i daruri, lăsându-i cărți și portretele lor. El primia toate acestea atenții cu profundă recunoștință și încetul cu încetul, își pierdu timiditatea.

Dar cariera sa mondenă atinse culmea în ziua când Regina Alexandra — pe atunci prințesa de Wales — veni la spital, special spre a-i face o vizită și intrând în camera lui îi strânse mâna. Merrick fu atunci în al noulea cer. Asta întrecea cele mai extravagante dintre visurile sale. Mai târziu, prințesa îi trimise și fotografia sa.

Merrick era un meloman pasionat, dar din nefericire gura-i era atât de deformată încât nu putea nici să cânte și nici să fluere, așa că se mulțumia să bată pe pernă tactul unei melodii, pe care o urmăria în minte.

Se îndrăgostia de fiecare femee drăguță pe care o vedea. Nu încape îndoială că se imagina eroul multor întâmplări romantice. Diformitatea-i fizică lăsase neatinse instinctele și sentimentele vârstei sale. Ar fi vrut să fie unul dintre eroii romanelor pe care le citia să se plimbe cu „iubita", pe sub copacii unei grădini frumoase și să-i șoptească în ureche toate cuvintele pătimașe pe care și le repeta necontenit.

Merrick muri subit din cauza diformității sale. Nu dormia niciodată întins, din cauza capului care era prea mare și prea greu, pentru trupul său. In ultima-i noapte, se hotărâ să doarmă ca toți ceilalți oameni. Or cum perna era moale, capul trebue să-i fi căzut prea jos, ceeace-a determinat o dislocare a gâtului.

TENEBRO

DE RUDYARD MULLTON

(15)

— Tu ești „T"! urlă Moro. Dovadă, e că agenția voastră mai are un asociat ocult, pe faimosul Tenebro, al cărui nume îl poartă acum agenția, pe Tenebro fostul prezicător și psichanalist șantagist, asociat pe vremuri numai cu Bill Parker...

— Minți, mizerabilă creatură. Tu ești „T", bestia care răpește copiii și fetele, maestrul șantajului, tu ești banditul „T", — ți-a strigat-o și colonelul Kingston, trimițându-ți un glonț de revolver!

Rex și Moro săriră unul la altul, să se încaere. Iacobs și prăjina microcefală care ne numea Gurock, cu mare greutate putură să-i despartă, în timp ce adversarii își aruncau invective și amenințări:

— Am să te ucid, ca pe un câine, bestie!

— Am să te impușc, banditule!...

— Liniștiți-vă, zise Iacobs. Nu cumva oare, văzând că e mărul discordiei, d-ra Diana a fugit în lume, sau s'a sinucis?...

— Ași! A furat-o Moro! răspunse Rex.

— A dorit-o Rex! urlă Moro.

CAP. XIV

AFACERI!... AFACERI!...

Când Rex Farwell ajunse la agenție, era într'un hal de groaznică surescitare. Cu părul vâlvoiu, urcă scara câte trei trepte deodată și dădu buzna în biroul său, strigând:

— Sambo!... Sambo!..

Soneria zbârnâia strident.

Sambo apăru în cadrul ușii.

Rex îi strigă:

— Poftește aici pe domnul procurist! Repede.

— Domnul Bill doarme.

— Trezește-l!... Toarnă-i o găleată cu apă in cap!

Sambo eși, iar Rex, la biroul său, începu să răsfoiască febril, dosarele de oferte și cereri, primite de agenția Tenebro, dela clienții săi, proprietari, chiriași, vânzători și cumpărători de case.

Bill sosi, buimăcit de somn.

— Aha, domnule procurist, îi strigă Rex, la ora asta se vine la birou?...

— Ce, ești nebun? întrebă Bill căscând.

Rex își eși din minți.

— Cum îți permiți să vorbești astfel cu mine?... Cine e director general aci?.., Cine a indrăznit să spună că agenția asta e o agenție fictivă? Vom vedea noi, dacă agenția Tenebro, marea agenție de *tenements-brockers, Tenebro,* e o agenție-fantomă!...

— Fă un duș, și calmează-te.

Rex bătu cu pumnul in birou:

— Fi cuviincios!... Domnule procurist, caută te rog in dosarul de oferte, oferta Societății de construcții în rate...

In acelaș timp, Rex căuta nerăbdător un număr in cartea de telefon. Apoi, luând receptorul vorbi:

— Alo... 477,93... Așa... Alo, Societatea de construcții ?.. Domnul director general Lehman?... Bună ziua, domnule director general.., Aci Rex Farwell, directorul general al agenției Tenebro... Am avut eri un important consiliu de administrație, care a aprobat oferta dv. de colaborare, în vederea construcțiunilor din West... Preluăm reclama... Bine... Poftiți dv. sau procuristul dv., chiar azi la agenție, ca să semnăm contractul... Da, vă așteptăm... Salutare.

— Ce faci? holbă ochii la el, Bill, căruia nu-i venea să-și creadă urechilor.

— Domnule procurist, zise Rex, avem mult de lucru, nu pune, te rog, întrebări inutile. Dosarele agenției noastre sunt pline de oferte și de cereri; ne-am neglijat prea mult timp clienții, cari au început, pe drept cuvânt, să-și piardă răbdarea, și chiar încrederea în noi... Or, e păcat de reputația ce și-a creeat această agenție, ca să lăsăm impresia că totul a fost eșafodaj de carton Agenția Tenebro, de azi înainte, va funcționa, ca cea mai mare agenție de vânzări și închirieri imobiliare, din Londra...

— Parcă încep să pricep... mormăi Bill. Dar Diana?...

— Te rog să revezi contractul cu Societatea de construcții în rate. E o ofertă foarte avantajoasă pentru noi. Vei trimite o circulară tuturor clienților, cari ne-au adresat cereri sau oferte, și le vei scrie că ne-am ocupat intens de afacerile lor...

— Intens? isbucni în râs Bill.

— Intens! se încruntă Rex... Că ne-am ocupat intens de chestiunile lor și că suntem pe cale a le satisface. Va trebui apoi să analizăm fiecare cerere sau ofertă în parte, și să căutăm a le soluționa.

— Să nu încurcăm lucrurile mai rău!...

— Mai rău decât atât, nu se pot încurca, zise Rex. Vezi ce număr de telefon are ministerul de justiție...

Ai turbat?...

— Avem o cerere din partea lui; nu e cuviincios, să nu-i răspundem.

— Ce vrea?

— Caută o casă de închiriat, cu 8 camere, în cartierul Fielding.

— 905.96, zise Bill.

Rex luă receptorul și telefonă.

— 905.96... Alo...

Se adresă apoi lui Bill:

— Mâine dimineață ai să cauți o casă cu 8 camere, în Fielding.

Apoi, în receptor:

— Alo... Vă salut, Excelență... Aci directorul general al agenției Tenement-Brokers... Da, Excelență... Consiliul nostru de administrație s'a întrunit și a hotărit că o echipă din cei mai buni agenți ai săi, să caute o locuință de închirat, după cum ne-ați cerut...

Sambo deschise ușa și anunță:

— Două domni!

— Să poftească, zise Rex, astupând o clipă cu mâna pâlnia receptorului.

Intrară Moro Mopp și Iacobs!...

Fără să-și piardă cumpătul, Rex le spuse:

— Un moment, domnilor, că sunt în legătură cu amicul meu, ministrul de justiție, clientul agenției noastre...

Apoi în receptor:

— Da, Excelență... Onorariul?... Vai de mine, Excelență, pentru Excelența Voastră... Poate că vom avea și noi vreo dată nevoe de înalta dv. protecție... Știți, o agenție atât de renumită, are firește mulți dușmani... Da, Excelență.... Așa e... Unii vor să pună mâna pe ea, alții urmăresc scopuri mult mai murdare... Vă salut, Excelență...

— Nu ne sperii pe noi cu d'astea!.. mormăi Moro

Rex, ca și când Moro și Iacobs n'ar fi existat, se adresă lui Bill:

— Domnule procurist, telefonează te rog Societății de vile cubiste, că primim să-i organizăm toată reclama, în felul reclamei ce am făcut pentru lansarea agenției noastre, dacă ne avansează imediat un sfert din cost...

Rex se întoarse apoi spre cei doui vizitatori, cari rămăseseră în picioare, urmărind cu interes jocul directorului:

— Și acum, domnilor, sunt al dv. Cu ce vă putem servi?... A, da, îmi amintesc. D-ta dorești agenția, zise el lui Iacobs, și d-ta fata!

Și se întoarse spre Moro.

Iacobs și Moro voiră să protesteze în acelaș timp.

— Vă rog, pe rând! le zise Rex Farwell. Altfel nu ne putem înțelege. Luați loc. Să sperăm, d-le Moro, că furia dv. a fost pasageră, și că vom putea discuta în liniște. Să începem, dacă d. Moro ne permite, cu domnul Iacobs. Așa dar, dv., domnule Iacobs, doriți să vă cezionez Agenția, pentru ca astfel așa zisele dovezi pe care d. Moro pretinde că le are contra agenției noastre să devină nule. Dacă admit aceasta, atunci, nu mai pot satisface pretențiunile d-lui Moro, de a-i remite fata. Dacă satisfac pe d. Moro, ar fi inutil să vă mai cedez agenția, deoarece d-sa nu va mai depune plângerea. De altfel, d-ra Diana a dispărut; deci nu v'o pot da.

— Tu ai ascuns-o! strigă Moro.

— Ar trebui, totuși, urmă Rex, să vă hotărîți ce doriți: fata sau agenția?

In acelaș timp, Moro strigă: — „Fata"! iar Iacobs:

— „Agenția"...

— Regret, făcu Rex, dar în condițiunile acestea, când nici dv. nu știți ce doriți, nu vă pot satisface.

— Dacă refuzi să îndeplinești condițiile mele, zise Moro, depun plângerea la parchet.

— Dar dacă-mi cedează mie agenția, aceste dovezi devin nule, replică Iacobs.

— Atunci, eu dau pe față toată combinația! amenință Moro.

— Imi pare foarte rău, domnilor, că nu puteți cădea de acord... *zise Rex Farwell.* Poate îmi veți permite să vă ajut eu. Să analizăm o clipă așa zisele dovezi, pe care d. Moro pretinde că le posedă contra noastră.

— Nu pretind, — le am! zise Moro. Chitanța asta de avans, semnată de d-ta, dovedește că ai vândut d-lui Iacobs casa mea, dând-o drept a d-tale și fără ca eu să știu nimic de aceasta. Asta e o escrocherie.

— Domnule, te rog să-ți măsori cuvintele!...

— Mofturi!... făcu Moro batjocoritor.

— Ei bine... strigă Rex, și adresându-se lui Bill, domnule procurist, mâine faci formele, ca să depunem plângere la parchet, de șantaj, contra acestor doui domni!

— Cum? ce?... Crezi că ne intimidezi?... Cum ai să dovedești, când dovezile sunt la noi?...

— Ai vândut casa mea!... strigă Moro.

— Casa nu era a d-tale! răspunse Rex, și urmă, către Bill:

— La reclamație veți atașa și extractul de vânzare No. 2357, din care rezultă că d. Moro a vândut vila sa din Edoupark, încă de acum patru luni, d-lui Iacobs.

Vei arăta că d. Moro a vrut să-mi vândă o vilă pe care o mai vânduse altuia.

Apoi, se adresă lui Moro și Iacobs:

— Credeți că mă aveți în mână; ei bine, vă am eu pe voi!... D. Moro a vândut o vilă de două ori: asta e excrocherie!

— Ascultă, domnule director general... zise Iacobs.

— Ce director general! făcu Moro.

— Eu am altă propunere, urmă Iacobs ca să împăcăm pe toată lumea: cedează-mi agenția, și te iau asociat... Nu ești, în definitiv, atât de prost în afaceri, cum te credeam...

— Nu cedez nimic.

Moro se repezi:

— Am polițele d-tale la mine... Să te vedem cu ce ai să le plătești... Marea agenție, care, n'are nici 200 de lire în casă!...

— Am eu altă propunere să-ți fac, d-le Iacobs, zise Rex. Din chitanța ce ți-am dat, rezultă că d-ta mi-ai oferit un avans, ca să-ți vând propria d-tale vilă. Dar aceasta e o imposibilitate. Dacă d-ta ai primit această chitanță și ai dat avansul, înseamnă că poate erai convins că vila nu e a d-tale.

— Pardon!

— In fața justiției, avocatul meu ar putea să te întrebe: ce te-a determinat să vii la agenția Tenebro, și să ceri să ți se vândă d-tale, propria-ți vilă? Nu cumva ești dement, d-le Iacobs? Ei bine, d-ta ești un om de afaceri cu reputație bine stabilită: Ești un om în toate mințile. Atunci este evident că ai dat avans, fiindcă vila nu-ți aparținea. Dar nici a d-lui Moro nu e, fiindcă el a vândut-o. Atunci, a cui e vila? E evident ți-am vândut o vilă care nu poate să aparțină, decât agenției mele...

— Stai, că nu-i așa! făcu Iacobs.

— ...sau cel puțin o vilă care n'are proprietar! urmă Rex.

— Și d-ta vrei să ne răfuim pe chestia asta în justiție?

— Desigur. Agenția Tenebro formulează pretențiuni de proprietate asupra vilei fără propietar cunoscut, din Edonpark... Și tot odată, se va plânge de șantaj.

— Ști ce, domnule director general, replică Iacobs, eu nu mai am nici o pretenție asupra agenției, dacă...

— Nici eu nu mai am vre-o pretenție asupra vilei, dacă d-ta semnezi acest contract, zise Rex Farwell.

— Ce contract?

— Avocatul d-tale, d. Gurock, era tocmai în tratative cu un domn, Stewens, ca să-i vândă vila din Edoupark, când a intervenit cursa ce ați vrut să-mi întindeți. E un contract favorabil d-tale, d-le Iacobs. Stewens îți dă preț bun; n'ai decât să semnezi...

— Și nu mai avem nimic de aface cu justiția? întrebă Iacobs.

— Nimic. In definitiv, d-ta faci o bună afacere, vânzând vila pe care ai cumpărat-o dela Moro, pentru speculă.

— Fie! făcu Iacobs, semnând actul.

— Dar polițele d-tale sunt la mine, zise Moro lui Rex Farwell, și pretind să mi le achiți imediat, altfel...

— Iată, răspunse Rex punându-i sub nas o hârtie, scrisoare de comision, acordat agenției noastre, de către d. Stewens, noul proprietar al vilei. Această sumă acoperă polițele.

— Agenția-fantomă a început să facă afaceri! urlă Moro râzând furtunos. Dar ai înființat-o ca să te dai drept director general...

— Sunt, nu mă dau drept...

— Și ca să poți face excrocherii, încheiă Moro.

— Agenția a fost înființată într'un scop frumos, pe care d-ta nu poți să-l înțelegi. Dovada că agenția mea face afaceri cinstite, este acest contract semnat între d-nii Iacobs și Stewens... D-le Iacobs nu e aceasta o afacere cinstită și acest contract nu e real?... Nu face oare acest contract dovada, că agenția noastră nu este o ficțiune, ci o puternică întreprindere comercială?...

Sambo își făcu apariția, întrerupând pe directorul general Farwell:

— Domn vrei vorbești Rex.

— Să poftească.

(Va urma)

Pagina Jocurilor

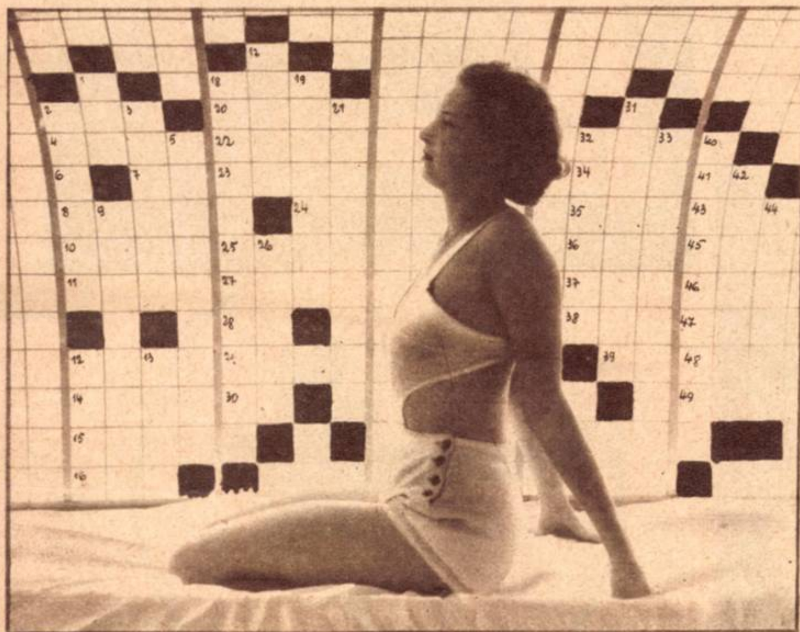
Concursul nostru pe luna Iulie

Problema I-a

IN BĂTAIA RAZELOR SOLARE

ORIZONTAL: 2) Sevă. 4) „Testis..., testis nullus". 7) Prologul unei pupături. 8) Evoluând, maimuţa a pierdut coada, devenind om; pierzându-şi de două ori „coada", femeea a devenit *bărbat în toată regula!* 10) Butoiu mare. 11) Graţii. 12) Tradiţie religioasă, în afară de Coran. 14) Josnic, vulgar (fig.). 15) Bărbierite (la ceafă). 16) Şi aşa mai departe... 18) Stâng, drept! 20) Rugăciune. 22) Vechiul nume al Persiei. 23) Simbolul castităţii este purtat de un arbust. 24) Prefix ce stabileşte o legătură. 25) Porţiune de hrană. 27) Aceste ţărănci 28) Pronume. 29) Ne-drept 30) Notă muzicală. 32) Un fel de bou. 34) Urca. 35) Iniţialele unui înalt for administrativ militar. 36) Moral şi neisprăvit. 37) Se naşte în Victoria şi moare la Alexandria. 38) In acest loc. 39) Armăsar. 41) Articol. 43) Minez (fig.). 45) Porţiune din 32 vertical! 46) Canton elveţian. 47) Haz. 48) Plantă alimentară. 49) Nume de femee.

VERTICAL: 1) Stă pe două roate şi aruncă proectile. 2) Stă pe divan, are harem şi narghelea. 3) In el stau purceluşii pân' se rumenesc. 5) Calitatea ce-i stă bine femeii. 9) Materialul care stă îngrămădit. 12) Către. 13) Produc (femeile). 17) Popor care a stat şi'n Spania. 18) Prima stare a lucrurilor (sistemă). 19) Toată viaţa stă numai de adunat bani. 21) Pronume care derivă dela Anton. 26) Măgari. 31) Arzătoare. 32) Fiica lui Edip şi a Jocastei. 33) Ghicitoare. 40) Dat peste cap. 42) Reprezentant al iperlatinismului. 44) Balconul unei case de ţară (tindă).

Problema II-a

Aritmogrif

1 2 3	12	4 2 5 6 7 8 9 10 3 8
11 8 4	7	8 3 12 13 9 6 10 3 6 11
11 14 4	6	15 10 6 6
2 16 6 15 1?	3	6 6
2 15 6 16	2	14 12 13
11 8	11	14 6 3 11 1 6 8 17 8
7 2 13 8 3	18	10 13 6 2
13	12	18 2 8 19 20 4 12 13

Se va înlocui numerele prin litere, astfel obţinându-se orizontal titlul a opt poezii a poetului născut la Ipoteşti. Dela A-B numele autorului acestor poezii.

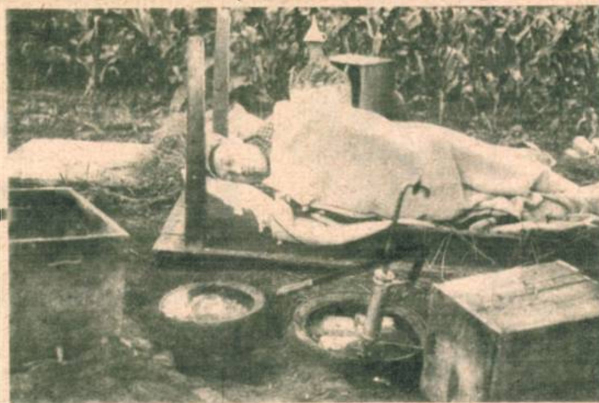
TH. STOICESCU

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — *Director* Nic. Constantin.

Redacţia şi Administraţia: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.

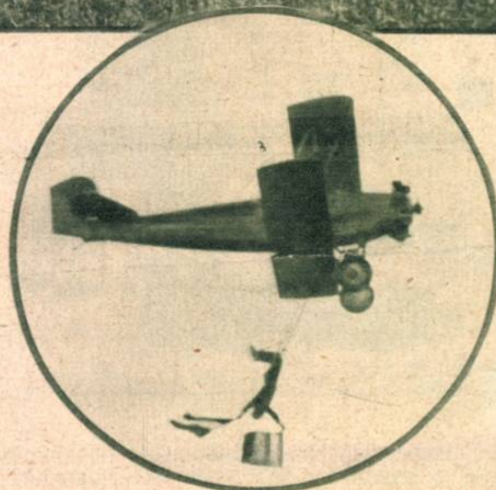
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevărul" S. A.

DIN ŢARĂ

In apropiere de Copşa Mică, gazul metan, erupând în cantităţi enorme, s'a aprins. Infăţişăm un instantaneu al incendiului. (Sus): un restaurator s'a stabilit în apropierea sondei incendiate, spre a servi publicul curios care vine să vadă focul. Fotografia noastră e luată când restaurantul e închis (!) la ora 5 dimineaţa.

Duminică a avut loc la aerodromul din Bucureşti un meeting de aviaţie, (dr. sus) Oscar Dimpfel, un acrobat

Un grup de studenţi cehoslovaci au sosit în ţară spre a face o vilegiatură de o lună la tabăra „Prietenii Mării" dela Movila.

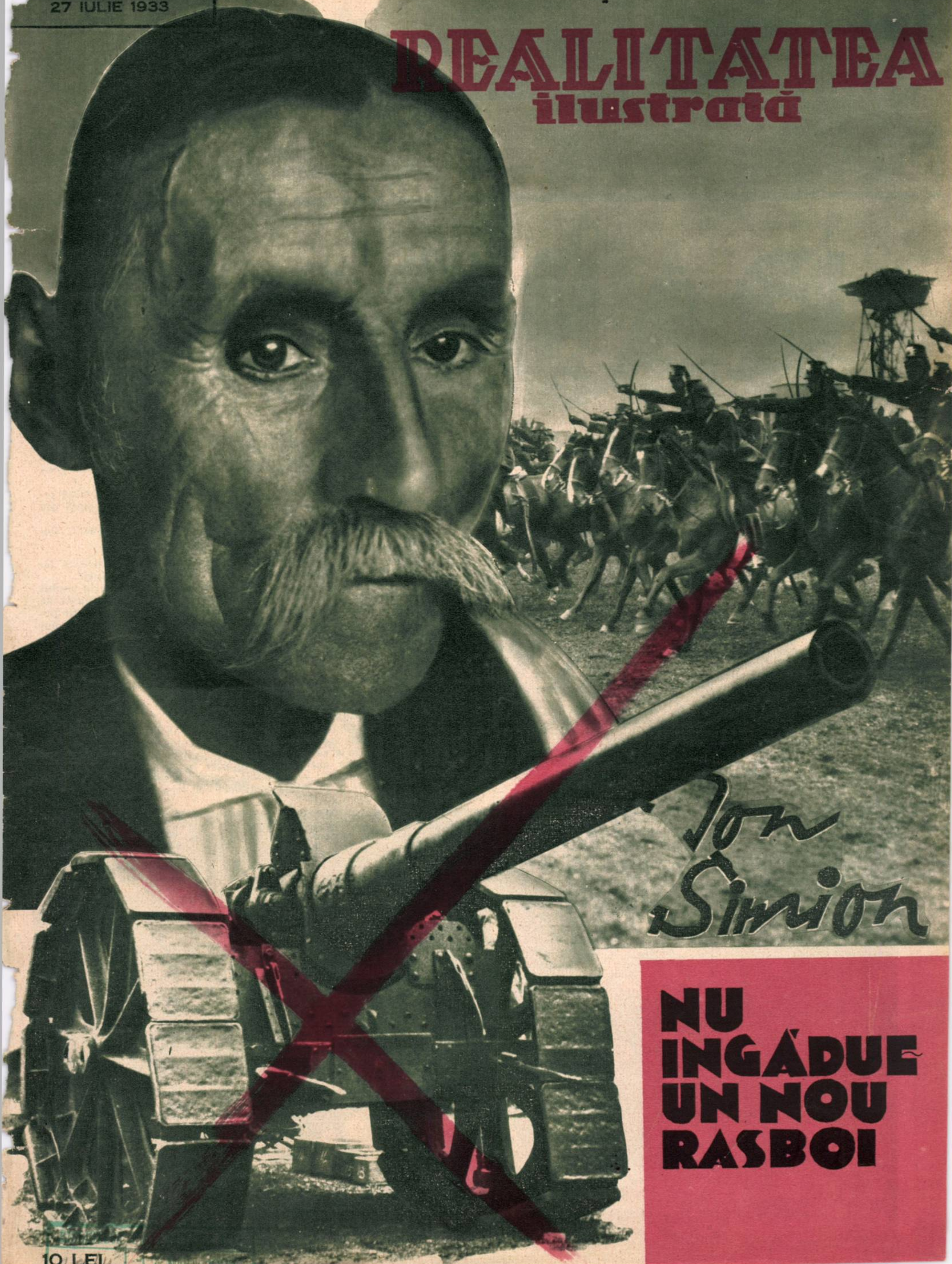
CUPON DE JOCURI
No. 338

Numele şi pronumele ....

Adresa:

„Realitatea Ilustrată"
No. 338

Cupon de excursii

NUL VII. No. 339
27 IULIE 1933
REALITATEA
ilustrată
Ion Simion
NU
INGĂDUE
UN NOU
RASBOI
10 LEI

RĂSBOIU!

In luna viitoare se împlinesc 19 ani dela isbucnirea răsboiului mondial şi 17 ani dela intrarea României în răsboi.

Pentru generaţiile care n'au fost de faţă sau nu şi-au dat seama de ce-a însemnat răsboiul, publicăm câteva imagini de groază, care s'au imprimat adânc în mintea celui care a trăit nebunia colectivă din anii măcelului.

ACORDURI de pian strecoară în sala de ruletă a Cazinoului din Sinaia, frânturi sglobii de dans american. Cineva dă buzna şi deodată, un zvon trece din gură în gură:

— S'a decretat mobilizarea!...

— Jocurile sunt făcute! conchide, sonoră, vocea crupierului. O rumoare surdă se ridică din sală. Acum, toată lumea *ştie*. Figuri crispate de mame, fete tinere cu ochii măriţi de uimire, tineri fanfaroni, toţi vorbesc în acelaş timp. Se întrezăresc urmări fatale, necunoscutul zilei de mâine înfricoşază, vorbele au ecouri adânci în suflete viaţa s'a intensificat, brusc până la paroxism. In larma aceasta continuă, ca de roiu lovit pe neaşteptate de o măciucă, aceleaşi şoapte revin, lugubre:

— Răsboiu!... Răsboiu!...

— Nimic nu mai merge! Ultimul joc!... închee crupierul o eră de linişte, de belşug şi desfătare, din istoria omenirii. Ce va urma, acestei ere?

TREN MILITAR

A doua zi, şcoalele, hotelurile şi cazinourile, arboraseră steaguri albe cu crucea roşie. In sălile imaculate, paturi de fier fură înşiruite, ca la spital.

— Totul e în regulă: răniţii pot să vină!

Măcelul poate să înceapă. Spitalele sunt gata.

Noaptea, în gări, pe peron, femeile dorm pe jos, copii ţipă, întunericul complect umple sufletul de-o îngrijorare ce apasă grea, ca o panică fără sfârşit.

Călătorii cerşesc o informaţie precisă. Nimeni nu ştie când soseşte trenul, când pleacă şi încotro. Un tren militar sună din trompete.

O locomotivă împinge un şir de vagoane de vite; şueră, stopează.

— Merge la Bucureşti?

Mulţimea dă năvală în vagoanele de mult înţesate. Groaza femeilor şi copiilor călcaţi în picioare, isbucneşte în ţipete.

Din câteva vagoane se debarcă răniţi. Infirmiere, în rochii largi, campaniile învoalte şi albe, însoţesc cortegiul cenuşiu de invalizi fantomatici, ce alunecă prin ploaie, pe dalele ude ale peronului. Pe tărgile văscoase, cranii în pansamente, ca nişte bolovani albi, trăesc un somn inert.

O trompetă sună răspicat, pe-aproape. Cu sunetele ei, ascuţite ca schijele, pătrunde în sufletele muribunzilor fanfara Vieţii...

ZEPELINUL

Intuneric opac.

— Stinge lumina!

O sabie de lumină ţâşneşte pe cer, apoi se încrucişează cu alta iar la mijlocul acestui foarfece imens, care se închide parcă să tae, un zepelin e răstignit pe crucea de foc.

Un observator antiaerian e instalat în cupola Camerei Deputaţilor, la „Vultur"; scara subţire şi interminabilă se ridică în vid, spirală filigranată şi ameţitoare, cu trepte de fer ce se cla-

Sunt tineri bogați cari nu-l văd, de parcă bietul Gigel ar fi transparent. Un profesor de zoologie, teterist la bătrânețe, il examinează îndelung. Te aștepți să scoată lupa.

Gigel, după o lună de instrucție in ger, a scuipat sânge și-a murit.

Front, în gerul năprasnic.

— Cine vrea să meargă după dric?

Nimeni.

O delegație de elevi ce-și blestemă soarta, a fost trimisă pe gerul ce parcă jupoaie fețele de vii, la înmormântarea lui Gigel. Pe scara monumentală a spitalului in care a murit Gigel, soldații-intelectuali fac un coridor, așezați pe două rânduri, printre care se țărăște in sus agățându-se de trepte, o um-

tină, zguduite de bubuituri formidabile.

Zilnic avioanele bombardează orașul. Un fum gălbui se sue din incinta merei. Bomba a pătruns prin cupolă, a spart zidurile de beton armat groase de un metru, a fărămițat geamurile vastului luminator și a făcut explozie exact pe scaunul prezidențial, svârlind tribunele în țăndări. Incinta e plină de scânduri sfărâmate și de moloz, și peste tot s'a depus un praf galben, incendiar...

Altă bombă a spart pronaosul Mitropoliei. Prin gaură se vede cerul. Chipurile sfinților sunt ciuruite de schije., candelele sparte.

Un autocamion încarcă deavalma, morți, răniți, un picior de copil și noroiu de creeri..

GIGEL

Iașii refugiului...

La școala militară, copii voluntari, alături de bătrâni amânați la infinit bat toată ziua pași de defilare.

Flancul drept e un trup lung și scorojit, cu pieptul rupt, adus de spate, un cap enorm. Pe nasul umflat și pe obrajii de un galben murdar, are scobituri adânci ca de vărsat, ce secretează un fel de grăsime cenușie.

„Flancul drept" se bâlbâe epileptic și continuă să vorbească încet, pe șoptite, cu inima cât un purice, cu toate pedepsele suferite „fiindcă nu vrea să vorbească tare".

Zglobii și cruzi, copiii Bucureștilor ocupat de nemți, il chinuesc cu farse și porecle ingenioase. Dintre toate i-a rămas namilei numele de „Gigel".

bră de om, un ostaş degerat, cu faţa galbenă-lucioasă: dacă s'ar isbi cu frantea de o treaptă, desigur că i s'ar sfărâma capul în cioburi, ca un glob de chihlibar...

Dricul lui Gigel urmat de delegaţi, hurducăneşte pe coline şi uliţe. In urmă, vin spre cimitir două furgoane cu degeraţi goi, statui de sticlă galbenă sau vânătă... Când un astfel de furgon se răstoarnă, din greşală, morţii dinăuntru se sparg în bucăţi, ca nişte bare de ghiaţă.

La groapa deschisă, un fost deputat din delegaţie, care uitase până acum să-şi facă stagiul, a ţinut un discurs: Gigel a fost un erou, cel mai brav erou dintre eroi...

Sărmanul Gigel...

MĂRĂŞEŞTI

Spectacolul e montat cu fast: sub tirul năprasnic de baraj, colina din faţă arde. Flacăra pâlpâe, se înalţă spre cer, şi apoi, strivită parcă de noianul de întuneric, se nărue ca o cetate de pară roşie.

Colina incendiată palpită astfel, de parcă ar fi inima imensă şi însângerată a nopţii rănite...

Sau a întregii omeniri...

EXANTEMATICII

Dimineaţă luminoasă de iarnă, la Iaşi, Răsărit de soare palid. Pomii, văzuţi prin transparenţa de vitraliu a dimineţii roze, par schelete de coralii.

Pe strada Lăpuşneanu, cocotele în blănuri somptuoase şi cismuliţe de piele, înalte până la genunchi, coboară din tainice automobile de „învârtiţi".

La Copou, s'au săpat în pământ bordee umede, pentru izolarea exantematicilor. Dacă priveşti pe uşa deschisă a unui bordeiu, vei vedea: pe jos, în noroiu şi imundităţi, morţii zac alături de muribunzi. Sunt mulţi, vineţi, scheletici. Braţele şi picioarele lor goale, degerate, alburii sau violacee, colcăe, amestecate, ca nişte viermi uriaşi.

MARŞ NOCTURN

Marşurile se făceau noaptea, „ca să nu ne vadă aeroplanele nemţilor".

Oamenii mergeau încet, cu înţepeniri ciudate, cu nepăsarea mornă, în care cade excesul de disperare.

Din cauza marşurilor de noapte, cei mai mulţi contractasem aşa zisa „orbire nocturnă", care făcea pe bolnav să nu mai vadă absolut nimic, în penumbră sau după asfinţitul soarelui. In timpul zilei, la lumină puternică, vederea îi revenia.

Cei cari suferiau de acest rău, călcau ca din pod, fără să vadă unde puneau piciorul, dând unii peste alţii, ca nişte oameni beţi, orbăcăind, mormăiţi de vecinii supăraţi din coloană, înghiontiţi de nervoşi.

Mergeau astfel, nopţi întregi, ca orbii, în beznă cea mai opacă, în haos...

Unii înebuniră şi, rătăcindu-se de coloană, urmăriră peste câmpurile înzăpezite, albe halucinaţii...

COLINELE BASARABENE

Şi, în adevăr, din cauza marşurilor nesfârşite, aveam halucinaţii, vedeam miraje...

Abia urcam o culme de deal, şi alta se ivea, şi apoi alta, şi tot astfel, la fiecare jumătate de ceas, într'o monotonie, pe care numai viforul o spulbera cu flagelaţii şuerătoare, o sfâşia cu gemete haotice de cobe.

Plecasem la vânătoare de bolcevici...

De departe, o haită de lupi ne urmăria docilă şi răbdătoare, aşteptând sfârşitul puterilor noastre. Când vântul se potolia, în răstimpuri, îi auziam urlând după noi, la lună...

Zile şi nopţi întregi ne târam astfel, pe colinele nesfârşite, ce păreau din depărtare un miraj de valuri mov. Ondulaţiile regulate se pierdeau la orizont mereu aceleaşi, ca un parc imens de baloane captive, ce nu se puteau înălţa. Colinele lucii ca de smalţ, în regularitatea lor, păreau, în lumina albăstrie a depărtării, solzii de balaur ai pământului.

Simţiam că înebunim şi viziuni inexistente ne obsedau.

Colinele Basarabiei, colinele halucinante, turele ca de forturi imaginare, din plăci de zăpadă cu reflexe albăstrii de blindaj... Mirajul ,când luna răsăria, se amplifica vast; colinele păreau atunci mii de cupole, ca un Kremlin plin de turle de biserici ruseşti — bulbi de aur şi smarald. Ca într'un deşert, în spaţiul gol, mintea noastră bolnavă ridica palatele Kremlinului, turnurile lui rotunde, zvelte ca minaretele, masive ca blokhausurile, campaniile de domuri nevăzute, cupole ca nişte imense coifuri de metal sau de azur...

Şi un val de vifor, ştergea apoi ,brutal, vedenia, şi Kremlinul halucinaţiei noastre se spulbera, ca oaza de miraj din pustiu.

Drumurile basarabene aveau nenumăraţi Chrişti pe crucile dela marginea lor.

Câte un soldat săruta crusta de ghiaţă de pe picioarele Mântuitorului, şi apoi, luneca în jos, şi muria acolo, în margine de drum, cu crucea gata înfiptă la cap...

Şi ni se părea, în halucinaţiile noastre, că însu-şi Christul de lemn de pe cruce, blândul Iisus, ne blestema cu glas de vifor, fiindcă am dorit şi am făcut răsboiul...

ION ZĂBAVĂ